

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2025

Chișinău

Cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile

În temeiul art. 10 lit. k¹) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77, art. 117), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile (se anexează).

2. Ministerul Energiei, Centrul Național pentru Energie Durabilă și Biroul Național de Statistică cooperează în vederea identificării și implementării măsurilor și acțiunilor necesare pentru dezvoltarea sistemului statistic național, în scopul asigurării disponibilității informațiilor statistice care sunt necesare pentru determinarea consumului final brut de energie din surse regenerabile și a ponderii energiei regenerabile în consumul final brut de energie, atât sectorial, cât și total.

3. Centrul Național pentru Energie Durabilă include informații detaliate cu privire la consumul final brut de energie din surse regenerabile și la ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie, atât sectorial, cât și total, în raportul său anual de activitate, elaborat în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (7) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, și le publică pe site-ul său web oficial. Centrul Național pentru Energie Durabilă contribuie la elaborarea raportului național integrat privind energia și clima, prevăzut la art. 7³

din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, prin includerea informațiilor detaliate menționate în prezentul punct.

4. Ministerul Energiei utilizează informațiile oferite de Centrul Național pentru Energie Durabilă ca urmare a implementării prevederilor Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile în vederea aprecierii evoluției situațiilor în Republica Moldova în raport cu traiectoriile orientative și cu obiectivele, inclusiv cele sectoriale, stabilite în Legea nr. 10/2016 cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, în Planul național integrat privind energia și clima și în alte documente de politici publice.

5. Furnizorii de energie electrică au obligația de a prezenta consumatorilor finali informații cu privire la structura și ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică furnizată, prin intermediul unui raport prevăzut la pct. 29 din Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, începând cu perioada 1-30 septembrie 2026.

6. Prevederile subpct. 14.1 și 14.2 din anexa nr. 4 la Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile se aplică de la 1 ianuarie 2038 pentru instalațiile care produc combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică din surse regenerabile și care sunt utilizați în transporturi dacă au fost puse în exploatare până la 31 decembrie 2027. Pentru instalațiile care își măresc capacitatea de producție din 1 ianuarie 2028, prin creșterea puterii instalate, prin adăugarea de noi unități de producție sau orice altă formă de majorare a capacității, prevederile subpct. 14.1 și 14.2 din anexa nr. 4 la Regulamentul menționat se aplică integral pentru capacitatea suplimentară.

7. Prevederea privind condițiile de corelare temporală, prevăzute la pct. 16 din anexa nr. 4 la Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, în cazul combustibililor lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi se aplică de la 1 iulie 2027, sub rezerva notificării Secretariatului Comunității Energetice de către Ministerul Energiei.

8. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 270/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind determinarea consumului final de energie din surse

regenerabile în transporturi (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 118-123, art. 383).

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul interimar al energiei

Dorin Recean

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Vladimir BOLEA

REGULAMENT

privind calculul consumului de energie din surse regenerabile

Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile:

– transpune parțial (art. 2 pct. 2, 13, 25, 26, 28, 29, 35, 37, 39, 40, 43, 44; art. 7; art. 10; art. 12; art. 13; art. 25-27; Anexa II; Anexa III; Anexa VII; Anexa IX) Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L 328 din 21 decembrie 2018 (CELEX: 32018L2001), așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva (UE) 2024/1711 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024;

– transpune Regulamentul delegat (UE) 2023/1184 al Comisiei din 10 februarie 2023 de completare a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului prin instituirea unei metodologii a Uniunii de stabilire a unor norme detaliate pentru producția de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L 157 din 20 iunie 2023 (CELEX: 32023R1184), așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul Delegat (UE) 2024/1408 al Comisiei din 14 martie 2024.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile (în continuare – *Regulament*) are ca scop stabilirea unui mecanism transparent, clar și neechivoc de calcul al consumului de energie din surse regenerabile, precum și de stabilire a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie.

2. Prezentul Regulament stabilește:

2.1. modul de determinare a consumului final de energie din surse regenerabile, total și pe sectoare:

2.1.1. consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile (SER-E);

2.1.2. consumul final de energie regenerabilă în transporturi (SER-T);

2.1.3. consumul final brut de energie regenerabilă pentru încălzire și răcire (SER-Î&R);

2.1.4. consumul final brut de energie din surse regenerabile;

2.2. modul de determinare a consumului final brut de energie, total și pe sectoare:

2.2.1. consumul final brut de energie electrică;

2.2.2. consumul final de energie în transporturi;

2.2.3. consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire;

2.2.4. consumul final brut de energie;

2.3. modul de determinare a ponderii energiei din surse regenerabile, total și pe sectoare:

2.3.1. ponderea energiei electrice din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică;

2.3.2. ponderea energiei regenerabile în transporturi în consumul final de energie în transporturi;

2.3.3. ponderea energiei regenerabile pentru încălzire și răcire în consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire;

2.3.4. ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie (în continuare – *ponderea generală SER*).

3. În sensul prezentului Regulament se utilizează noțiunile definite în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (în continuare – *Legea nr. 10/2016*), precum și următoarele noțiuni:

3.1. *energie ambientală* – energie termică prezentă în mod natural și energie acumulată în mediu în zone determinate, care poate fi stocată în aerul înconjurător, cu excepția aerului evacuat, sau în apele de suprafață ori reziduale;

3.2. *mix energetic rezidual* – mixul energetic anual total al unui stat, exceptând ponderea acoperită de garanțiile de origine anulate;

3.3. *biomasă agricolă* – biomasă obținută din agricultură;

3.4. *biomasă forestieră* – biomasă obținută din silvicultură;

3.5. *biogaz* – combustibili gazoși produși din biomasă;

3.6. *biodeșeuri* – biodeșeuri în sensul definiției de la art. 2 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile;

3.7. *combustibili pe bază de carbon reciclat* – combustibili lichizi și gazoși, produși din fluxuri de deșeuri lichide sau solide de origine neregenerabilă, care nu pot face obiectul unor operațiuni de valorificare materială în conformitate cu art. 2 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile sau din gaze rezultate din procesarea deșeurilor și gaze de evacuare de origine neregenerabilă, generate inevitabil și neintenționat în cadrul proceselor de producție din instalațiile industriale;

3.8. *combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi* – combustibili lichizi sau gazoși utilizați în sectorul transporturilor, alții decât biocombustibilii și biogazul, al căror conținut energetic provine din surse regenerabile, altele decât biomasa;

3.9. *biocombustibili, biolichide și combustibili din biomasă care prezintă riscuri reduse din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor* –

biocombustibili, biolichide și combustibili din biomasă ale căror materii prime au fost produse în cadrul unor sisteme care evită efectele de dislocare ale biocombustibililor, biolichidelor și combustibililor din biomasă produși din culturi alimentare și furajere, datorită unor practici agricole îmbunătățite, precum și datorită cultivării unor culturi în zone care nu se utilizau anterior în acest scop și care au fost produse în conformitate cu criteriile de durabilitate pentru biocombustibili, biolichide și combustibili din biomasă stabilite în Legea nr. 10/2016;

3.10. *biocombustibili, biolichide și/sau combustibili din biomasă durabili* – biocombustibili, biolichide și combustibili din biomasă care corespund criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră stabilite de Legea nr. 10/2016 și de Hotărârea Guvernului nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră;

3.11. *culturi bogate în amidon* – culturi care cuprind mai ales cereale, indiferent dacă se utilizează semințele separat sau întreaga plantă, ca în cazul porumbului verde; tuberculi și rădăcinoase, precum cartofi, topinamburi, batați, cassava și igname; precum și culturi de bulbotuberculi, precum taro și taro polinezian;

3.12. *culturi alimentare și furajere* – culturi de plante bogate în amidon, de plante zaharoase sau de plante oleaginoase produse pe terenuri agricole drept cultură principală, cu excepția reziduurilor, a deșeurilor sau a materialelor lignocelulozice și a culturilor intermediare, precum culturile intercalate și culturile de protecție, cu condiția ca utilizarea unor astfel de culturi intermediare să nu genereze o creștere a cererii de terenuri suplimentare;

3.13. *reziduu* – substanță care nu reprezintă produsul sau produsele finite vizat(e) în mod direct de un proces de producție; acesta nu constituie un obiectiv principal al procesului de producție și procesul nu a fost modificat în mod intenționat pentru a-l produce;

3.14. *reziduuri agricole, din acvacultură, pescuit și silvicultură* – reziduuri care sunt generate în mod direct din agricultură, din acvacultură, din pescuit și din silvicultură, fără ca această categorie de reziduuri să includă reziduurile din prelucrare sau din industriile conexe;

3.15. *e-combustibil* – tip de combustibil sintetic care este produs din surse de energie regenerabilă (cum ar fi energia solară sau eoliană) în cadrul procesului *power-to-liquid* (PtL);

3.16. *sistem energetic pasiv* – ansamblu de principii de proiectare, tehnologii sau elemente constructive integrate într-o clădire, care contribuie la menținerea sau îmbunătățirea eficienței energetice și a condițiilor de confort interior (cum ar fi temperatura, iluminatul natural sau ventilația), fără utilizarea

directă a unei surse de energie externe, bazându-se exclusiv pe proprietăți fizice, materiale sau pe fluxuri naturale de energie (ex.: lumina solară, ventilația naturală, inerția termică a clădirii);

3.17. *transporturi* – totalitate a activităților de transport încadrate în diviziunile Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM-2): H49 „Transporturi terestre și transporturi prin conducte”; H50 „Transporturi pe apă”; H51 „Transporturi aeriene”.

4. Centrul Național pentru Energie Durabilă, în calitate de instituție publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile determină, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament, ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie, precum și indicatorii sectoriali pentru ultimul an pentru care sunt disponibile date statistice și prezintă rezultatele calculului în raportul său anual de activitate, elaborat în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (7) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică și art. 7 alin. (13) din Legea nr. 10/2016, precum și le prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și le publică pe site-ul web oficial.

5. Centrul Național pentru Energie Durabilă face uz de instrumentul Comisiei Europene „Instrument de evaluare facilă a surselor de energie regenerabilă” („SHARES” – Short Assessment of Renewable Energy Sources) (în continuare – *Instrument de calcul*) la calculul ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie, precum și al indicatorilor sectoriali, în unitățile de măsură a energiei implicit utilizate de Instrumentul de calcul (TJ, Tcal, ktep, sau GWh), în vederea implementării unui mecanism de calcul armonizat al acestora. Centrul Național pentru Energie Durabilă publică pe site-ul său web oficial instrumentul de calcul, în formă deschisă, precompletat și într-un format accesibil, precum și rezultatele calculului într-un mod ușor de interpretat și de înțeles.

6. Biroul Național de Statistică transmite către Centrul Național pentru Energie Durabilă date statistice, compilate în chestionarele anuale privind statistica energiei în format electronic, care conțin informații sectoriale pentru ultimul an pentru care acestea devin disponibile.

7. Centrul Național pentru Energie Durabilă cooperează cu alte autorități și instituții publice, agenți economici și alte părți relevante pentru obținerea datelor cu privire la producția și consumul de resurse energetice, conforme, după caz, cu criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră stabilite de Legea nr. 10/2016, care sunt necesare la implementarea corectă a prevederilor prezentului Regulament, după cum urmează:

- 7.1. biogaz;
- 7.2. biocarburanți;
- 7.3. biolichide;
- 7.4. biocombustibili solizi (combustibili solizi din biomasă);
- 7.5. hidrogen regenerabil;
- 7.6. e-combustibili;
- 7.7. combustibili din carbon reciclat;
- 7.8. căldură din surse regenerabile (pompe de căldură) și răcire (frig) din surse regenerabile;
- 7.9. căldură și răcire (frig) reziduale;
- 7.10. energie electrică generată de centrale hidroelectrice mixte în alt regim decât „prin pompare”;
- 7.11. biometan injectat în rețea, care să fie contabilizat drept consumat în sectorul transporturi și/sau pentru producerea energiei electrice regenerabile sau pentru încălzire și răcire, conform sistemului de echilibrare a masei stabilit în conformitate cu Legea nr. 10/2016;
- 7.12. electricitate și căldură pentru producția de carburanți pentru sectorul transporturi;
- 7.13. informații privind comerțul transfrontalier cu biometan;
- 7.14. mecanisme de cooperare (transferuri statistice).

8. Informațiile privind producerea și/sau consumul de resurse energetice menționate la pct. 7, în condițiile în care nu sunt obținute și incluse în datele statistice compilate în chestionarele anuale privind statistica energiei, transmise de Biroul Național de Statistică în conformitate cu pct. 6, sunt obținute și/sau, după caz, estimate de Centrul Național pentru Energie Durabilă, fiind introduse manual în câmpurile relevante ale Instrumentului de calcul.

9. Centrul Național pentru Energie Durabilă aprobă metodologiile și regulamentele interne privind modalitatea de obținere a informațiilor veridice necesare pentru implementarea prevederii pct. 7, precum și pentru calcularea cu precizie mai înaltă a energiei regenerabile produse și furnizate de unele tehnologii, precum pompele de căldură, modalități de verificare a datelor, de evitare a dublei contabilizări și de validare, aplicând bunele practici și, după caz, orientările în domeniu emise de Comisia Europeană.

10. Centrul Național pentru Energie Durabilă poate procura în mod sistematic servicii de colectare, procesare și interpretare a informațiilor necesare pentru implementarea prevederilor pct. 7 și 9, prin contractarea specialiștilor și experților în domeniul energetic. Centrul Național pentru Energie Durabilă asigură confidențialitatea informațiilor obținute și procesate.

11. La calcularea consumului final brut de energie, cantitatea de energie consumată în sectorul aviației, ca proporție din consumul final brut de energie, se consideră a fi nu mai mare de 6,18%. În condițiile unei ponderi mai mari de pragul stabilit, consumul final brut de energie poate fi redus cu diferența procentuală dintre valoarea pragului/limitei și valoarea actuală a consumului de energie în sectorul aviației.

12. Centrul Național pentru Energie Durabilă se asigură că la calcularea consumului final brut de energie din surse regenerabile și, după caz, la stabilirea ponderii minime menționate la art. 6 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 10/2016:

12.1. biogazul, energia electrică și hidrogenul din surse regenerabile se iau în considerare numai o dată;

12.2. ponderea biocombustibililor și/sau a combustibililor din biomasă produși din culturi alimentare și furajere, care prezintă riscuri ridicate din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor, pentru care se observă o expansiune semnificativă a suprafeței de producție în detrimentul terenurilor care stochează cantități ridicate de carbon, nu depășesc nivelul de consum al acestor tipuri de combustibili înregistrat în anul 2019, cu excepția cazului în care sunt certificați drept biocombustibili sau combustibili din biomasă care prezintă riscuri reduse din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor;

12.3. ponderea biocarburanților și a combustibililor din biomasă produși din culturi alimentare și furajere care prezintă riscuri ridicate din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor este de 0% până în anul 2030, cu excepția cazului în care sunt certificați drept biocombustibili sau combustibili din biomasă care prezintă riscuri reduse din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor, în sensul prevederilor Legii nr. 10/2016 și ale Hotărârii Guvernului nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră.

Capitolul II

CONSUMUL DE ENERGIE ELECTRICĂ DIN SURSE REGENERABILE

Secțiunea 1

Considerații generale

13. La calcularea consumului final brut de energie electrică din surse regenerabile, precum și la determinarea ponderii energiei electrice regenerabile în consumul final brut de energie electrică, se ține cont de următoarele considerații generale:

13.1. la determinarea cantității de energie electrică din surse regenerabile produsă, se va ține cont inclusiv de estimările privind producția de electricitate de către utilizatorii mecanismului contorizare netă și prosumatori, precum și de datele aferente comunităților de energie din surse regenerabile;

13.2. electricitatea produsă de centralele hidroelectrice cu acumulare din apa pompată anterior în sens ascendent nu se ia în considerare la calcularea consumului final brut de energie electrică din surse regenerabile;

13.3. în cazul centralelor electrice care utilizează surse regenerabile și neregenerabile (fosile), se va lua în calcul doar partea de energie electrică produsă din surse regenerabile. În vederea acestui calcul, contribuția fiecărei surse de energie va fi calculată pe baza conținutului său energetic;

13.4. producția centralelor electrice eoliene și hidroelectrice este supusă regulilor de normalizare, în conformitate cu anexa nr. 1;

13.5. pierderile de energie electrică în rețeaua de transport și distribuție sunt luate în considerare la calcularea consumului final brut de energie electrică prin considerarea în calcule a producției brute de energie electrică aferente centralelor electrice și a livrărilor de energie în rețeaua publică, precum și a cantităților de energie electrică importată.

14. La determinarea producției brute de energie electrică a centralelor electrice în bază de biogaz ($PBEE_t^{BIOG}$), se ține cont de cele două opțiuni posibile de producere, fiind evitată dubla contabilizare, și anume:

14.1. producerea energiei electrice de o centrală electrică alimentată cu biogaz printr-o conductă directă, de la utilitatea de producere a acestuia;

14.2. producerea energiei electrice de o centrală electrică alimentată din rețeaua publică de alimentare cu gaze, în care gazele naturale sunt amestecate cu biogaz, și a cărei cantitate se estimează în baza ponderii biogazului în volumul total de gaze naturale consumate. În acest caz, se va ține cont de cantitatea de biogaz amestecată cu gazele naturale din rețea, care a fost revendicată pentru consum într-un sector specific.

15. În conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2016, la determinarea producției brute de energie electrică a centralelor electrice în bază de biogaz ($PBEE_t^{BIOG}$), se ține cont de faptul că:

15.1. în condițiile în care tot volumul de biogaz, inclusiv cantitățile care nu corespund criteriilor de eligibilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, sunt utilizate pentru producerea energiei electrice în instalații cu o putere termică nominală de intrare totală mai mică de 2 MW, întreaga cantitate de energie electrică produsă este eligibilă pentru a fi considerată în contul consumului final brut de energie electrică din surse regenerabile;

15.2. în cazul instalațiilor cu o putere termică nominală de intrare totală egală sau mai mare de 2 MW, cantitatea de energie electrică produsă poate fi contabilizată doar dacă biogazul este durabil;

15.3. biogazul produs din deșeuri și reziduuri, altele decât reziduurile agricole, de acvacultură, pescuit și silvicultură, trebuie să îndeplinească doar criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră, pentru a fi luat în considerare;

15.4. producerea de energie electrică din biogaz injectat în rețea de o instalație pe bază de biogaz poate fi contabilizată, integral și în totalitate, în contul consumului final brut de energie electrică din surse regenerabile, în baza unor certificate de sustenabilitate/durabilitate ce asigură și trasabilitatea resursei emise în cadrul schemelor voluntare de certificare, care, la rândul lor, sunt bazate pe sistemul de echilibrare a masei (cu respectarea criteriilor de durabilitate și reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră).

16. La determinarea producției brute de energie electrică a centralelor electrice în bază de biocombustibil solid ($PBEE_t^{BIOS}$), se ține cont de faptul că:

16.1. în condițiile în care toată cantitatea de biocombustibil solid, inclusiv cantitățile care nu corespund criteriilor de eligibilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, sunt utilizate pentru producerea energiei electrice în instalații cu o putere termică nominală de intrare totală mai mică de 20 MW, întreaga cantitate de energie electrică produsă este eligibilă pentru a fi considerată în contul consumului final brut de energie electrică din surse regenerabile;

16.2. în cazul instalațiilor cu o putere termică nominală de intrare totală egală sau mai mare de 20 MW, cantitatea de energie electrică produsă poate fi contabilizată doar dacă biocombustibilii solizi sunt durabili;

16.3. biocombustibilii solizi produși din deșeuri și reziduuri, altele decât reziduurile agricole, de acvacultură, pescuit și silvicultură, trebuie să îndeplinească doar criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în Regulamentul privind criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă, aprobat de Guvern, pentru a fi luat în considerare.

17. Energia electrică produsă din combustibili din biomasă este luată în considerare numai dacă se îndeplinește una dintre următoarele cerințe:

17.1. este produsă în instalații cu o putere termică nominală de intrare totală mai mică de 50 MW;

17.2. pentru instalațiile cu o putere termică nominală de intrare totală cuprinsă între 50 și 100 MW, este produsă prin utilizarea cogenerării de înaltă eficiență sau pentru instalațiile de producere doar a energiei electrice (centralele termoelectrice), cu atingerea unei performanțe energetice asociate cu cele mai

bune tehnici disponibile, în sensul Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale;

17.3. pentru instalațiile cu o putere termică nominală de intrare totală mai mare de 100 MW, este produsă prin utilizarea cogenerării de înaltă eficiență sau, pentru instalațiile de producere doar a energiei electrice (centralele termoelectrice), cu obținerea unui randament electric net de cel puțin 36%;

17.4. este produsă prin aplicarea captării și stocării de CO₂ din biomasă.

Secțiunea a 2-a

Consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile

18. Consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile ($CFBE_t^{SER-E}$) este determinat ca suma tuturor producțiilor brute de electricitate din surse de energie regenerabilă, în anul t , conform formulei:

$$CFBE_t^{SER-E} = PBEE_t^{HIDn} + PBEE_t^{EOLn} + PBEE_t^{BIOL} + PBEE_t^{BIOG} + PBEE_t^{alte-SER} + PBEE_t^{BIOs} - CE_t^{TRAN},$$

unde:

$PBEE_t^{HIDn}$ – producția brută de energie electrică, în anul t , a centralelor hidroelectrice, inclusiv a centralelor hidroelectrice mixte (care includ și componenta de pompare a apei în amonte), normalizată conform principiilor stabilite în anexa nr. 1, din care se exclude producția centralelor din apa pompată anterior în sens ascendent;

$PBEE_t^{EOLn}$ – producția brută de energie electrică, în anul t , a centralelor electrice eoliene, normalizată conform principiilor stabilite în anexa nr. 1;

$PBEE_t^{BIOL}$ – producția brută de energie electrică, în anul t , a centralelor electrice în bază de biolichide pure (neamestecate cu alte biolichide) durabile și de biolichide amestecate cu alte biolichide durabile (în cazul cărora se va lua în considerare doar energia electrică generată din biolichide regenerabile);

$PBEE_t^{BIOG}$ – producția brută de energie electrică, în anul t , a centralelor electrice în bază de biogaz;

$PBEE_t^{SER}$ – producția brută de energie electrică, în anul t , a centralelor electrice care produc electricitatea prin valorificarea energiei geotermale, a energiei solare (instalații fotovoltaice și termice), a energiei mareelor, valurilor și oceanelor, a deșeurilor municipale solide (regenerabile).

Modul de calcul al $PBEE_t^{alte-SER}$ este prezentat în subsecțiunea 1.

$PBEE_t^{BIOs}$ – producția brută de energie electrică, în anul t , a centralelor electrice în bază de biocombustibil solid;

CE_t^{TRAN} – cantitatea de energie electrică folosită la producția de hidrogen regenerabil și/sau combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi.

19. La determinarea producției de energie electrică în bază de biogaz ($PBEE_t^{BIOG}$), precum și în bază de biocombustibil solid ($PBEE_t^{BIOs}$) se iau în considerare prevederile pct. 14, 15 și 16.

Subsecțiunea 1

Producția de energie electrică din alte surse de energie regenerabilă

20. Producția brută de energie electrică, în anul t , a centralelor electrice care produc electricitatea prin valorificarea energiei geotermale, a energiei solare (instalații fotovoltaice și termice), a energiei mareelor, a valurilor și a oceanelor, a deșeurilor municipale solide (regenerabile) este determinată conform formulei:

$$PBEE_t^{SER} = PBEE_t^{SERcont} + PBEE_t^{SERpros} + PBEE_t^{SERcom} + PBEE_t^{GEO} + PBEE_t^{PV,T} + PBEE_t^{OCE} + PBEE_t^{DMS},$$

unde:

$PBEE_t^{SERcont}$ – producția brută estimată de energie electrică, în anul t , a centralelor electrice cu o putere de până la 200 kW, instalate de utilizatorii mecanismului de contorizare netă.

Modul de estimare a producției de energie electrică a utilizatorilor mecanismului de contorizare netă este prezentat în subsecțiunea a 2-a.

$PBEE_t^{SERpros}$ – producția brută estimată de energie electrică, în anul t , a centralelor electrice cu o putere de până la 200 kW, instalate de prosumatori.

Modul de estimare a producției de energie electrică a prosumatorilor este prezentat în subsecțiunea a 2-a.

$PBEE_t^{SERcom}$ – producția brută de energie electrică, în anul t , a centralelor electrice instalate în cadrul comunităților de energie din surse regenerabile;

$PBEE_t^{GEO}$ – producția brută de energie electrică, în anul t , a centralelor electrice care produc electricitatea prin valorificarea energiei geotermale;

$PBEE_t^{PV,T}$ – producția brută de energie electrică, în anul t , a centralelor electrice care produc electricitatea prin valorificarea energiei solare în cadrul instalațiilor fotovoltaice (altele decât cele deținute de utilizatorii mecanismului de contorizare netă și prosumatori) precum și a centralelor solare termice (care produc energie electrică);

$PBEE_t^{OCE}$ – producția brută de energie electrică, în anul t , a centralelor electrice care produc electricitatea prin valorificarea energiei mareelor, avalurilor și a oceanelor;

$PBEE_t^{DMS}$ – producția brută de energie electrică, în anul t , a centralelor electrice care produc electricitatea prin valorificarea energiei deșeurilor municipale solide (regenerabile).

Subsecțiunea a 2-a

Producția de energie electrică de utilizatorii mecanismului contorizare netă și facturare netă

21. Centrul Național pentru Energie Durabilă, în baza informației oferite de operatorii sistemului de distribuție, estimează producția brută de energie electrică a centralelor electrice instalate de către utilizatorii mecanismului contorizare netă ($PBEE_t^{SERcont}$) și de către prosumatori ($PBEE_t^{SERpros}$), aplicând una sau mai multe dintre modalitățile de mai jos, astfel încât să fie obținute date de o precizie sporită:

21.1. contorizarea directă prin intermediul echipamentului de măsurare instalat la centrala electrică – modalitate care presupune citirea la distanță a informației privind energia electrică generată sau citirea indicațiilor contorului de către operatorul sistemului de distribuție la fața locului. Operatorii sistemului de distribuție sistematizează informația obținută pe tipuri de centrale electrice și zone geografice, inclusiv unități teritorial-administrative (i.e. raioane), și o transmit lunar/anual către Centrul Național pentru Energie Durabilă;

21.2. raportarea periodică de către utilizatorii mecanismului contorizare netă și/sau prosumatori – modalitate care presupune obținerea informațiilor cu privire la producția de energie electrică a centralelor deținute de utilizatorii mecanismului contorizare netă și prosumatori de către operatorii sistemului de distribuție, fiind citită de pe echipamente de măsurare sau invertoare. Operatorii sistemului de distribuție sistematizează informația obținută pe tipuri de centrale electrice și zone geografice și o transmit lunar/anual către Centrul Național pentru Energie Durabilă;

21.3. estimarea producției de energie electrică în baza capacității centralelor electrice – modalitate în care Centrul Național pentru Energie Durabilă estimează producția de energie electrică a centralelor electrice care produc energie electrică din surse regenerabile, în baza următoarelor informații:

21.3.1. tipul centralei electrice;

21.3.2. capacitatea centralei electrice, în kW;

21.3.3. zona în care este situată centrala electrică (Nord, Centru sau Sud, care corespund zonelor de dezvoltare ale Republicii Moldova);

21.3.4. factorul de capacitate – factor obținut din literatura de specialitate sau estimat ca medie ponderată în baza datelor cu privire la generare aferente centralelor de același tip, de o capacitate mai mică de 1 MW și care beneficiază de schema de suport „tarif fix”, stabilită conform art. 34 din Legea nr. 10/2016, situate în aceeași zonă geografică.

22. Centrul Național pentru Energie Durabilă poate combina modalitățile de estimare a producției brute de energie electrică în vederea obținerii unor date de precizie ridicată, precum și poate face uz de următoarele tehnici de calibrare și validare a rezultatelor obținute:

22.1. compararea datelor cu privire la generarea energiei electrice, pentru o centrală sau un grup de centrale, cu datele istorice disponibile;

22.2. simulări sau modelări computerizate.

23. Centrul Național pentru Energie Durabilă oferă Biroului Național de Statistică următoarele date obținute în contextul implementării prevederilor prezentei subsecțiuni, în vederea includerii în chestionarele energetice anuale, și anume:

23.1. datele estimate cu privire la producția brută de energie electrică a centralelor electrice deținute de utilizatorii mecanismului contorizare netă și prosumatori, în anul de gestiune t , pe tipuri de centrale electrice și în profil teritorial (i.e. pe unități administrativ-teritoriale);

23.2. datele cu privire la cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică (surplusul) de utilizatorii mecanismului contorizare netă și prosumatori, în anul de gestiune t , pe tipuri de centrale electrice și în profil teritorial (i.e. pe unități administrativ-teritoriale);

23.3. datele estimate cu privire la consumul de energie electrică generată de centralele electrice deținute de utilizatorii mecanismului contorizare netă și prosumatori, pe tipuri de centrale electrice și în profil teritorial (i.e. pe unități administrativ-teritoriale).

Secțiunea a 3-a **Consumul final brut de energie electrică**

24. Consumul final brut de energie electrică ($CFBE_t^{EE}$), în anul t , este determinat conform formulei:

$$CFBE_t^{EE} = PBEE_t^{ALL} + CEE_t^{IMP} - CEE_t^{EXP},$$

unde:

$PBEE_t^{ALL}$ – producția brută de energie electrică, în anul t , a tuturor centralelor electrice, inclusiv a centralelor hidroelectrice și eoliene, cu excluderea cantității de energie electrică generată de CHE din apa pompată anterior în sens ascendent;

CEE_t^{IMP} – importul de energie electrică, inclusiv din alte surse (centralele electrice aflate în stânga Nistrului);

CEE_t^{EXP} – exportul de energie electrică.

25. La calcularea producției brute de energie electrică $PBEE_t^{ALL}$, pentru producția centralelor hidroelectrice și eoliene nu este aplicată procedura de normalizare.

Secțiunea a 4-a

Ponderea energiei electrice regenerabile în consumul final brut de energie electrică

26. Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie electrică, în valori procentuale, este determinată conform următoarei formule:

$$P_t^{SER-E} = \frac{CFBE_t^{SER-E}}{CFBE_t^{EE}} * 100\%,$$

unde:

$CFBE_t^{SER-E}$ – consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile, determinat la pct. 18;

$CFBE_t^{EE}$ – consumul final brut de energie electrică, determinat la pct. 24.

27. Valoarea ponderii energiei regenerabile în consumul final brut de energie electrică P_t^{SER-E} , după cum este determinată în conformitate cu pct. 26, este utilizată de Centrul Național pentru Energie Durabilă pentru a compara rezultatul obținut în anul t cu obiectivul specific stabilit pentru anul respectiv și traiectoria orientativă stabilită în Planul național integrat pentru energie și climă.

Secțiunea a 5-a

Calculul ponderii tuturor tipurilor de surse, inclusiv regenerabile, în energia electrică furnizată consumatorilor finali din Republica Moldova

28. În vederea implementării prevederilor de la art. 32² din Legea nr. 10/2016, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Centrul Național pentru Energie Durabilă și furnizorii de energie electrică care furnizează consumatorilor finali se ghidează de principiile stabilite în prezenta secțiune, precum și de prevederile anexei nr. 2, în vederea informării consumatorilor finali cu privire la sursele energiei electrice furnizate, ținând cont de mixul rezidual național, și, după caz, garanțiile de origine emise și utilizate.

29. Furnizorii care furnizează energie electrică consumatorilor finali le prezintă acestora informații cu privire la structura și ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică pe care au furnizat-o prin intermediul unui raport. Raportul include informații pentru anul calendaristic precedent (cu excepția ciclului aferent garanțiilor de origine), după cum este stabilit în secțiunea a 5-a a anexei nr. 2, și este prezentat consumatorilor finali în perioada 1 – 30 septembrie a anului în curs, prin una dintre următoarele modalități:

29.1. la adresa electronică (e-mail) indicată de consumatorul final pentru recepționarea facturii pentru serviciile de furnizare a energiei electrice prestate, în calitate de modalitate implicită de prezentare a raportului;

29.2. prin intermediul cabinetului personal al consumatorului final de pe site-ul web oficial al furnizorului;

29.3. prin intermediul unei aplicații mobile dezvoltate de furnizor;

29.4. prin intermediul serviciului de trimitere poștală, pe suport de hârtie, în condițiile în care consumatorul final solicită expres acest lucru și consimte suportarea costurilor de tipărire și livrare a raportului.

30. Furnizorii de energie electrică, anterior prezentării raportului consumatorilor săi finali în conformitate cu prevederile pct. 29, dar nu mai târziu de 31 august a anului în curs, publică pe site-urile web oficiale următoarele informații cu caracter general pentru anul calendaristic anterior:

30.1. ponderea surselor individuale de energie din portofoliul lor în totalul energiei electrice furnizate tuturor consumatorilor lor finali în anul calendaristic precedent, conform structurii de la pct. 12 din anexa nr. 2;

30.2. informații privind garanțiile de origine a energiei electrice utilizate pentru toți consumatorii lor în perioada 1 aprilie anul precedent – 31 martie anul în curs, structurate conform pct. 12 din anexa nr. 2;

30.3. link către raportul Centrului Național pentru Energie Durabilă pentru anul calendaristic anterior, elaborat în conformitate cu prevederile pct. 10 din anexa nr. 2;

30.4. link către Registrul garanțiilor de origine, precum și către informațiile publicate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu pct. 6 din anexa nr. 2.

31. În scopul monitorizării modului în care furnizorii de energie electrică își onorează obligațiile cu privire la dezvăluirea structurii și sursei energiei electrice furnizate consumatorilor lor finali, precum și al utilizării garanțiilor de origine, furnizorii respectivi depun la Centrul Național pentru Energie Durabilă și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, până la data de 30 septembrie a anului în curs, următoarele informații cu privire la activitatea de furnizare a energiei electrice pentru anul precedent:

31.1. datele privind energia totală furnizată consumatorilor lor finali în anul calendaristic precedent, conform structurii stabilite la pct. 12 din anexa nr. 2, iar, dacă este cazul, – pentru fiecare pachet tarifar de servicii separat;

31.2. datele privind totalul garanțiilor de origine utilizate în perioada 1 aprilie anul precedent – 31 martie anul în curs, iar, dacă este cazul, – pentru fiecare pachet tarifar de servicii separat;

31.3. copia raportului prezentat consumatorilor lor finali în anul în curs în conformitate cu pct. 29.

32. În vederea asigurării calității calculelor mixului rezidual național, a evitării dublei contabilizări, Centrul Național pentru Energie Durabilă pune în

aplicare următoarele mecanisme de asigurare a controlului asupra datelor de intrare și rezultatelor obținute, precum:

32.1. verificarea periodică și aleatorie a datelor de intrare utilizate în calcul, în special a cantităților de energie electrică produsă și consumată, prin contrapunerea informațiilor obținute de la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și de la participanții la piața energiei electrice, inclusiv obținute de la furnizori în contextul prevederii pct. 31;

32.2. verificarea periodică și aleatorie a datelor cu privire la garanțiile de origine emise și utilizate, obținute de la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, cu cantitățile de energie electrică revendicată de furnizori ca fiind produsă din surse regenerabile, inclusiv prin contrapunerea informației respective cu detaliile obținute de la furnizori în contextul prevederii pct. 31;

32.3. monitorizarea și verificarea continuă a conformității regulilor naționale aplicate la determinarea mixului rezidual național cu cele aplicate la nivel european;

32.4. monitorizarea continuă a evoluției la nivel european a mixului european de atribute și luarea în considerare a acestuia în calcule la nivel național.

Capitolul III CONSUMUL DE ENERGIE REGENERABILĂ ÎN TRANSPORTURI

Secțiunea 1 Considerații generale

33. La calcularea consumului final de energie din surse regenerabile utilizată în transporturi, precum și determinarea ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie în transporturi, se ține cont de următoarele considerații generale:

33.1. în cazul consumului de biogaz, biocarburanți avansați și biocarburanți produși din materiile prime stabilite în anexa nr. 3 sunt aplicați multiplicatori față de conținutul energetic al respectivilor combustibili în vederea calculării ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie în transporturi, și anume:

33.1.1. contribuția energetică a biogazului, biocarburanților avansați și biocarburanților produși se consideră a fi dublă;

33.1.2. în conformitate cu prevederile art. II alin. (12) lit. c) din Legea nr. 331/2023 pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, contribuția biocarburanților avansați și a biogazului produse din materiile prime enumerate în partea A a anexei nr. 3, ca pondere în consumul final de energie regenerabilă în sectorul transporturilor este de cel puțin 0,2 % în anul 2022, de cel puțin 1 % în anul 2025 și de cel puțin 3,5 % în anul 2030;

33.1.3. în conformitate cu prevederile art. II alin. (12) lit. b) din Legea nr. 331/2023 pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, contribuția biocarburanților și a biogazului produse din materiile prime enumerate în partea B a anexei nr. 3 ca pondere în consumul final de energie regenerabilă în sectorul transporturilor este limitată la 1,7 % din conținutul energetic al combustibililor utilizați în transporturi furnizați pentru consum sau pentru utilizare pe piață;

33.2. la determinarea consumului de biocarburanți, biogaz pentru transporturi și biocarburanți avansați produși din materiile prime stabilite în anexa nr. 3, a consumului de alți biocarburanți durabili, atât lichizi, cât și gazoși (cu excepția celor produși din culturi alimentare și furajere), a combustibililor din biomasă, a consumului de hidrogen produs din surse regenerabile, a combustibililor pe bază de carbon reciclat, a consumului de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile, în condițiile în care sunt furnizate sectorului aviației și celui maritim, contribuția energetică a acestora la calculul ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie în transporturi este considerată a fi de 1,2 ori conținutul lor energetic. Buncărele maritime internaționale și cantitățile alocate sectorului aviației internaționale se exclud;

33.3. în cazul consumului de energie electrică din surse regenerabile în subsectoarele rutier și feroviar, sunt aplicați multiplicatori față de conținutul energetic al acesteia, și anume:

33.3.1. contribuția consumului de energie electrică din surse regenerabile în subsectorul rutier este considerată a fi egală cu cvadruplul conținutului său energetic;

33.3.2. contribuția consumului de energie electrică din surse regenerabile în subsectorul feroviar este considerată a fi egală cu 1,5 din conținutul său energetic;

33.4. cantitățile de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile se consideră a fi produse din surse regenerabile doar în cazul în care cantitatea de energie electrică din surse regenerabile utilizată pentru producerea acestora este exclusă din consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile la determinarea ponderii acesteia în consumul final brut respectiv;

33.5. în cazul în care hidrogenul utilizat în transporturi este produs din energie electrică din surse regenerabile (atât în cazul conectării directe a instalației de producere a hidrogenului la sursa de producere a energiei electrice din surse regenerabile, cât și în cazul conectării la rețeaua electrică și al aplicării ponderii energiei electrice din surse regenerabile în raport cu energia electrică consumată din rețea), cantitatea respectivă de hidrogen se consideră a fi produsă din surse regenerabile doar în cazul în care cantitatea de energie electrică utilizată pentru producerea hidrogenului este exclusă din consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile.

34. La calcularea cantității de energie aferentă consumului de biocarburanți și combustibili din biomasă produși din culturi alimentare și furajere, se ține cont de faptul că în conformitate cu prevederile art. II alin. (12) lit. 1) din Legea nr. 331/2023 pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, contribuția acestora ca pondere în consumul final de energie regenerabilă în sectorul transporturilor este limitată la 2 % din conținutul energetic al combustibililor utilizați în sectorul transporturilor rutiere și al transporturilor feroviare. Totodată, se va ține cont de condițiile stabilite la subpct. 12.2 și 12.3.

35. La calcularea cantității de energie aferentă consumului de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile (CC_t^{RFNBO}), se ține cont de faptul că:

35.1. în condițiile în care energia electrică este folosită la producția de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile utilizați în sectorul transporturi, fie direct, fie pentru producția de produse intermediare, pentru a stabili ponderea energiei electrice din surse regenerabile în electricitatea utilizată, se utilizează ponderea medie a energiei electrice determinată pentru anul ($t-2$);

35.2. energia electrică obținută prin racordarea directă la o instalație care produce energie electrică poate fi luată în considerare integral ca energie electrică din surse regenerabile atunci când este utilizată pentru producția de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi, cu condiția ca instalația:

35.2.1. să intre în funcțiune după sau în același timp cu instalația care produce combustibilul lichid și gazos de origine nebiologică produs din surse regenerabile și utilizat în transporturi; și

35.2.2. să nu fie racordată la rețea sau, dacă este racordată la rețea, să se poată furniza dovezi că energia electrică în cauză a fost furnizată fără a prelua energie electrică din rețea;

35.3. în sensul prevederii subpct. 35.2.2, energia electrică care a fost preluată din rețea poate fi considerată complet regenerabilă cu condiția ca aceasta să fie produsă exclusiv din surse regenerabile, iar caracteristicile regenerabile și alte criterii corespunzătoare să fie demonstrate, asigurându-se faptul că în ceea ce privește caracteristicile regenerabile ale cantității respective de energie electrică sunt revendicate o singură dată și într-un singur sector de utilizare finală.

36. Regulile cu privire la producerea de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi sunt stabilite în anexa nr. 4.

37. La determinarea cantității totale de energie consumată în sectorul transporturi, ținând cont de tipurile de carburanți și purtători de energie utilizați, Centrul Național pentru Energie Durabilă și Biroul Național de Statistică utilizează valorile conținutului energetic al combustibililor după cum sunt specificate în anexa nr. 5, atât pentru determinarea numitorului, cât și a numărătorului. În cazul înregistrării consumului unor tipuri de purtători de energie care nu se regăsesc în anexa menționată, la determinarea cantităților de energie care corespund consumurilor respective se vor utiliza standardele relevante ale Organizației de Standardizare Europeană (ESO). În cazul în care ESO nu a adoptat niciun standard în acest scop, Centrul Național pentru Energie Durabilă utilizează standardele Organizației Internaționale de Standardizare (ISO) relevante.

Secțiunea a 2-a

Consumul final de energie regenerabilă în sectorul transporturi

38. Consumul final de energie din surse regenerabile utilizată în sectorul transporturi (CFE_t^{SER-T}) se determină ca suma consumurilor tuturor tipurilor de energie din surse regenerabile în transporturi, conform formulei:

$$CFE_t^{SER-T} = CB_t^{LICHIZI} + CB_t^{BIOGAZ} + CC_t^{BIOCOMB} + CC_t^{RFNBO} + CEE_t^{SER-E,T} + C_t^C \pm C_t^{EXT,T},$$

unde:

$CB_t^{LICHIZI}$ – cantitatea de energie aferentă consumurilor de biocarburanți lichizi durabili în sectorul transporturi, în anul t .

Modul de calcul al $CB_t^{LICHIZI}$ este prezentat în subsecțiunea 1.

CB_t^{BIOGAZ} – cantitatea de energie aferentă consumurilor de biogaz durabil în sectorul transporturi, în anul t .

Modul de calcul al CB_t^{BIOGAZ} este prezentat în subsecțiunea a 2-a.

$CC_t^{BIOCOMB}$ – cantitatea de energie aferentă consumurilor de biocombustibili solizi durabili în sectorul transporturi, în anul t .

CC_t^{RFNBO} – cantitatea de energie aferentă consumurilor de combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și hidrogenul din surse regenerabile, utilizați în sectorul transporturi, în anul t .

Modul de calcul al CC_t^{RFNBO} este prezentat în subsecțiunea a 3-a.

$CEE_t^{SER-E,T}$ – consumul de energie electrică din surse regenerabile în sectorul transporturi, în anul t .

Modul de calcul al CEE_t^{EE} este prezentat în subsecțiunea a 4-a.

C_t^C – cantitatea de energie aferentă consumului de combustibili pe bază de carbon reciclat în sectorul transporturi, în anul t ;

$C_t^{EXT,T}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de energie regenerabilă în sectorul transporturi, adăugată sau dedusă din CFE_t^{SER-T} și reflectată corespunzător în statistica energetică a Republicii Moldova, dar și a statului partener, în baza mecanismului de cooperare „transferuri statistice” prevăzut de Legea nr. 10/2016 și de Regulamentul cu privire la transferul statistic al cantităților de energie din surse regenerabile cu o altă parte contractantă la Tratatul de constituire a Comunității Energetice.

39. La determinarea cantității de energie aferentă consumurilor de biocombustibili solizi durabili ($CC_t^{BIOCOMB}$), precum și a consumului de combustibilii pe bază de carbon reciclat (C_t^C) se iau în considerare prevederile subpct. 33.2.

Subsecțiunea 1 Consumul de biocarburanți lichizi durabili

40. Consumul de biocarburanți lichizi durabili $CB_t^{LICHIZI}$ este determinat conform următoarei formule:

$$CB_t^{LICHIZI} = CB_t^{LIC,A\&F} + 2 \cdot CB_t^{LIC,An.A} + 2 \cdot CB_t^{LIC,An.B} + 1,2 \cdot CB_t^{LIC,Av\&Mar} + CB_t^{ALTI,LICHIZI},$$

unde:

$CB_t^{LIC,A\&F}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de biocarburanți lichizi produși din culturi alimentare și furajere, în sectorul transporturi, în anul t ;

La calculul $CB_t^{LIC,A\&F}$ se ține cont de prevederile pct. 34.

$CB_t^{LIC,An.A}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de biocarburanți durabili lichizi avansați în sectorul transporturi, în anul t , produși din materiile prime stabilite în partea A din anexa nr. 3.

Se ține cont de multiplicatorul „2” și de condițiile suplimentare stabilite la subpct. 33.1.

$CB_t^{LIC,An.B}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de biocarburanți durabili lichizi avansați în sectorul transporturi, în anul t , produși din materiile prime stabilite în partea B din anexa nr. 3.

Se ține cont de multiplicatorul „2” și de condițiile suplimentare stabilite la subpct. 33.1.

$CB_t^{LIC,Av\&Mar}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de biocarburanți lichizi durabili în sectorul aviației și maritim, cu excepția celor produși din culturi alimentare și furajere, în anul t .

Se ține cont de multiplicatorul „1,2” și de condițiile suplimentare stabilite la subpct. 33.2.

$CB_t^{ALTI,LICHIZI}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de alte forme de biocarburanți lichizi durabili în sectorul transporturi, în anul t .

Subsecțiunea a 2-a **Consumul de combustibili gazoși durabili**

41. Consumul de combustibili gazoși durabili CB_t^{BIOGAZ} este determinat conform următoarei formule:

$$CB_t^{BIOGAZ} = CB_t^{C.GAZOSI,A\&F} + 2 \cdot CB_t^{BIOGAZ,An.A} + 2 \cdot CB_t^{BIOGAZ,An.B} + 1,2 \cdot CB_t^{C.GAZOSI,Av\&Mar} + CB_t^{ALTI,C.GAZOSI},$$

unde:

$CB_t^{C.GAZOSI,A\&F}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de combustibili gazoși durabili produși din culturi alimentare și furajere, în sectorul transporturi, în anul t ;

La calculul $CB_t^{C.GAZOSI,A\&F}$ se ține cont de prevederile pct. 34.

$CB_t^{BIOGAZ,An.A}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de biogaz durabil în sectorul transporturi, în anul t , produs din materiile prime stabilite în partea A din anexa nr. 3.

Se ține cont de multiplicatorul „2” și de condițiile suplimentare stabilite la subpct. 33.1.

$CB_t^{BIOGAZ,An.B}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de biogaz durabil în sectorul transporturi, în anul t , produși din materiile prime stabilite în partea B din anexa nr. 3.

Se ține cont de multiplicatorul „2” și de condițiile suplimentare stabilite la subpct. 33.1.

$CB_t^{C.GAZOSI,Av\&Mar}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de biogaz durabil în sectorul aviației și maritim, în anul t .

Se ține cont de multiplicatorul „1,2” și de condițiile suplimentare stabilite la subpct. 33.2.

$CB_t^{ALTI,C.GAZOSI}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de alte forme de combustibili gazoși durabili în sectorul transporturi, în anul t .

Subsecțiunea a 3-a **Consumul de combustibili regenerabili nonbiologici (RFNBO)**

42. Consumul de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi CB_t^{RFNBO} este determinat conform următoarei formule:

$$CC_t^{RFNBO} = C_t^{H2} + CC_t^{alti-RFNBO} + 1,2 \cdot C_t^{H2,Av\&Mar} + 1,2 \cdot C_t^{alti-RFNBO,Av\&Mar},$$

unde:

C_t^{H2} – cantitatea de energie aferentă consumului de hidrogen din surse regenerabile în sectorul transporturi, în anul t .

La calculul C_t^{H2} se ține cont de prevederile subpct. 33.2 și 33.5 și ale pct. 35 și 36.

$CC_t^{alti-RFNBO}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică produși din surse regenerabile în sectorul transporturi, în anul t .

La calculul $CC_t^{alti-RFNBO}$ se ține cont de prevederile subpct. 33.2 și ale pct. 35 și 36.

$C_t^{H2,Av\&Mar}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de hidrogen din surse regenerabile în sectorul aviației și maritim, în anul t .

Se ține cont de multiplicatorul „1,2” și de condițiile stabilite la subpct. 33.2, 33.5 și la pct. 35 și 36.

$CC_t^{alti-RFNBO,Av\&Mar}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică produși din surse regenerabile în sectorul transporturi, în anul t .

La calculul $CC_t^{alti-RFNBO,Av\&Mar}$ se ține cont de prevederile subpct. 33.2 și ale pct. 35 și 36.

Subsecțiunea a 4-a

Consumul de energie electrică din surse regenerabile în sectorul transporturi

43. Consumul de energie electrică din surse regenerabile în sectorul transporturi C_t^{EE} , în anul t , este determinat conform următoarei formule:

$$CEE_t^{SER-E} = 4 \cdot C_t^{SER-E,RUT} + 1,5 \cdot C_t^{SER-E,FER} + C_t^{SER-E,ALTE},$$

unde:

$CEE_t^{SER-E,RUT}$ – cantitatea de energie electrică din surse regenerabile utilizată în subsectorul transporturi rutiere, în anul t , prin aplicarea ponderii consumului de energie electrică în consumul final brut de energie electrică în anul $(t-2)$.

Se utilizează multiplicatorul „4” după cum a fost stabilit la subpct. 33.3.1.

$C_t^{SER-E,FER}$ – cantitatea de energie electrică din surse regenerabile utilizată în subsectorul transporturi feroviare, în anul t , prin aplicarea ponderii consumului de energie electrică în consumul final brut de energie electrică în anul $(t-2)$.

Se utilizează multiplicatorul „1,5” după cum a fost stabilit la subpct. 33.3.2.

$C_t^{SER-E,ALTE}$ – cantitatea de energie electrică din surse regenerabile utilizată în alte subsectoare de transporturi decât cele menționate mai sus, în anul t , prin aplicarea ponderii consumului de energie electrică în consumul final brut de energie electrică în anul $(t-2)$.

Secțiunea a 3-a Consumul final de energie în sectorul transporturi

44. Consumul final de energie în sectorul transporturi CFE_t^{TRAN} , în anul t , aferent combustibililor pentru transportul rutier și transportul feroviar, furnizați pentru consum sau pentru utilizare pe piață, este determinat conform formulei:

$$CFE_t^{TRAN} = CF_t^{CARB} + CF_t^{COMB.REG} + CF_t^{SER-E,T},$$

unde:

CF_t^{CARB} – cantitatea de energie aferentă consumului de carburanți fosili (benzină, motorină, și gaze naturale utilizate în transportul rutier și feroviar), în anul t ;

$CF_t^{COMB.REG}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de combustibili din surse regenerabile, în anul t , în sectoarele transport rutier și feroviar, care întrunesc și care nu întrunesc criteriile de durabilitate și reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, cu utilizarea multiplicatorilor relevanți menționați în secțiunea a 2-a a prezentului capitol, cum ar fi:

$CF_t^{SER-E,T}$ – consumul de energie electrică în sectorul transporturilor rutiere și cel al transporturilor feroviare, în anul t , fiind luați în considerare multiplicatorii stabiliți la subpct. 33.3.

45. La determinarea cantității de energie aferentă consumului de combustibili din surse regenerabile $CF_t^{COMB.REG}$, sunt considerați următorii combustibili:

45.1. biocarburanții lichizi;

45.2. carburanții gazoși (inclusiv biogazul, cu excepția combustibililor gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile), consumați, după caz, în sectorul transportului rutier și feroviar, fiind raportate:

45.2.1. cantitățile de biogaz neamestecat consumate în transportul rutier (biogaz consumat direct printr-un sistem de distribuție dedicat, fără injectare în rețeaua de gaze naturale);

45.2.2. cantitățile de biometan (biogaz purificat) injectate în rețeaua de gaze naturale, revendicate ca fiind consumate în sectorul transporturilor pe baza sistemului de echilibrare a masei (cu certificări/măsurile de trasabilitate a resursei energetice);

45.2.3. cantitățile corespunzătoare cotei rămase de biogaz injectat în rețea fără trasabilitate, alocate proporțional sectorului transporturi;

45.3. combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile, din hidrogen din surse regenerabile și combustibilii pe bază de carbon reciclat, fiind excluse cantitățile alocate sectorului maritim și al aviației;

45.4. biogazul pentru transporturi și biocarburanți avansați, produși din materiile prime stabilite în partea A a anexei nr. 3;

45.5. biogazul pentru transporturi și biocarburanți în sectorul transporturi, produși din materiile prime stabilite în partea B a anexei nr. 3.

Secțiunea a 4-a

Ponderea energiei regenerabile în consumul final de energie în sectorul transporturi

46. Ponderea energiei regenerabile în consumul final de energie în sectorul transporturi, în valori procentuale, este determinată conform următoarei formule:

$$P_t^{SER-T} = \frac{CFE_t^{SER-T}}{CFE_t^{TRAN}} * 100\%,$$

unde:

CFE_t^{SER-T} – consumul final de energie din surse regenerabile utilizată în sectorul transporturi, determinat la pct. 38;

CFE_t^{TRAN} – consumul final de energie în sectorul transporturi, determinat la pct. 43.

47. Valoarea ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie în transporturi P_t^{SER-T} , după cum este determinată în conformitate cu pct. 46 este utilizată de către Centrul Național pentru Energie Durabilă pentru a compara rezultatul obținut în anul t cu obiectivul specific stabilit pentru anul respectiv și traiectoria orientativă stabilită în Planul național integrat pentru energie și climă.

Capitolul IV

CONSUMUL DE ENERGIE REGENERABILĂ PENTRU ÎNCĂLZIRE ȘI RĂCIRE

Secțiunea 1

Considerații generale

48. La calcularea consumului final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire, precum și la determinarea ponderii energiei regenerabile în consumul final brut pentru încălzire și răcire, se ține cont de următoarele considerații generale:

48.1. energia termică generată de sistemele energetice pasive nu se ia în considerare la calcularea consumului final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire;

48.2. în cazul centralelor mixte (multicombustibil) care utilizează surse regenerabile și neregenerabile (i.e. fosile), se ia în considerare doar partea de energie termică și de răcire produsă din surse regenerabile, contribuția fiecărei surse de energie fiind determinată pe baza conținutului său energetic;

48.3. energia termică produsă prin valorificarea energiei ambientale și geotermale de pompele de căldură și/sau prin alte tehnologii, se ia în considerare cu condiția ca energia finală generată să depășească semnificativ energia primară utilizată pentru punerea în funcțiune a acestora.

49. La calcularea consumului de combustibili gazoși (biogaz) în sectorul transformărilor și cel industrial ($CFER_t^{S,TR\&IND}$) și în vederea determinării producției brute de energie din surse regenerabile utilizată pentru încălzire și răcire ($PBET_t^{SER}$), se va ține cont de prevederile Legii nr. 10/2016:

49.1. în condițiile în care tot volumul de biogaz, inclusiv cantitățile care nu corespund criteriilor de eligibilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, sunt utilizate pentru producerea energiei termice în instalații cu o putere termică nominală de intrare totală mai mică de 2 MW, întreaga cantitate de energie termică produsă este eligibilă pentru a fi considerată în contul consumului final brut de energie regenerabilă utilizată pentru încălzire și răcire;

49.2. în cazul instalațiilor cu o putere termică nominală de intrare totală, egală sau mai mare de 2 MW, cantitatea de energie termică produsă poate fi contabilizată doar dacă biogazul este durabil;

49.3. biogazul produs din deșeuri și reziduuri, altele decât reziduurile agricole, de acvacultură, pescuit și silvicultură, trebuie să îndeplinească doar criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în Regulamentul privind criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă pentru a fi luat în considerare.

50. La calcularea consumului de biocombustibili solizi în sectorul transformărilor și cel industrial ($CFER_t^{S,TR\&IND}$) și în vederea determinării producției brute de energie din surse regenerabile utilizată pentru încălzire și răcire ($PBET_t^{SER}$), se va ține cont de prevederile Legii nr. 10/2016:

50.1. în condițiile în care toată cantitatea de biocombustibil solid, inclusiv cantitățile care nu corespund criteriilor de eligibilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră sunt utilizate pentru producerea energiei termice în instalații cu o putere termică nominală de intrare totală mai mică de 20 MW, întreaga cantitate de energie termică produsă este eligibilă pentru a fi considerată în contul consumului final brut de energie regenerabilă utilizată pentru încălzire și răcire;

50.2. în cazul instalațiilor cu o putere termică nominală de intrare totală, egală sau mai mare de 20 MW, cantitatea de energie termică produsă poate fi contabilizată doar dacă biocombustibilii solizi sunt durabili;

50.3. biocombustibilii solizi produși din deșeuri și reziduuri, altele decât reziduurile agricole, de acvacultură, pescuit și silvicultură, trebuie să îndeplinească doar criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în Regulamentul privind criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă, pentru a fi luat în considerare.

Secțiunea a 2-a

Consumul final brut de energie regenerabilă pentru încălzire și răcire

51. Consumul final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire ($CFBE_t^{SER-I\&R}$) se determină ca suma consumurilor tuturor tipurilor de energie din surse regenerabile utilizate în acest scop, conform formulei:

$$CFBE_t^{SER-I\&R} = CFER_t^{S,TR\&IND} + PBET_t^{SER} + PE_t^{PC\&R} + PE_t^{C\&R.REZID},$$

unde:

$CFER_t^{S,TR\&IND}$ – cantitatea de energie aferentă consumurilor de energie din surse regenerabile, altele decât energia electrică, căldura sau biolichidele, utilizată în alte sectoare decât transporturile, în anul t ;

$PBET_t^{SER}$ – producția brută de energie din surse regenerabile utilizată pentru încălzire și răcire, în anul t , și anume de energie geotermală, energie solară (termică), deșeuri municipale;

$PE_t^{PC\&R}$ – producția estimată de energie din surse regenerabile generată de pompele de căldură utilizată pentru încălzire și energia regenerabilă utilizată pentru răcire, în anul t .

Modul de calcul al $PE_t^{PC\&R}$ este prezentat în subsecțiunea a 2-a a prezentului capitol.

$PE_t^{C\&R.REZID}$ – producția estimată de căldură și frig/răcoare reziduale utilizată pentru încălzire și răcire, în anul t .

52. Tipurile de resurse și purtători de energie raportați în vederea calculării indicatorului $CFER_t^{S,TR\&IND}$ ca energie regenerabilă utilizată în sectorul transformărilor (furnale), sectorul industrial și alte sectoare sunt:

52.1. cărbunele de lemn (considerat doar la calculul $CFER_t^{TRANSF\&IND}$);

52.2. biogazul, inclusiv:

52.2.1. biogazul pur;

52.2.2. biogazul injectat în rețea și amestecat cu gazele naturale;

52.2.3. biogazul revendicat drept consumat în alte sectoare decât transporturile în baza sistemului de echilibrare a masei (include certificări/măsurii de trasabilitate a resursei energetice);

52.3. energia geotermală;

52.4. energia solară (termică);

52.5. deșeurile municipale;

52.6. biocombustibilii solizi (fiind exclus consumul de cărbune de lemn);

52.7. biolichidele.

Subsecțiunea 1

Producția de energie regenerabilă de pompele de căldură pentru încălzire și energia regenerabilă utilizată pentru răcire

53. Producția în anul t de energie regenerabilă de pompele de căldură și energia regenerabilă utilizată pentru răcire $PE_t^{PC\&R}$ este determinată conform următoarei formule:

$$PE_t^{PC\&R} = PE_t^{PC,INC} + PE_t^{RAC},$$

unde:

$PE_t^{PC,INC}$ – producția estimată de energie regenerabilă a pompelor de căldură, în anul t , utilizată pentru încălzire.

Modul de estimare a producției de energie regenerabilă utilizată pentru încălzire de pompele de căldură este prezentat în partea A a anexei nr. 6.

PE_t^{RAC} – producția estimată de energie regenerabilă, în anul t , utilizată pentru răcire.

Modul de estimare a producției de energie regenerabilă utilizată pentru răcire este prezentat în partea B a anexei nr. 6.

Secțiunea a 3-a

Consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire

54. Consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire $CFBE_t^{I\&R}$, în anul t , aferent combustibililor și purtătorilor de energie utilizați pentru încălzire și răcire este determinat conform formulei:

$$CFBE_t^{I\&R} = CFE_t^{S,TR\&IND} + PE_t^{PC\&R},$$

unde:

$CFE_t^{S,TR\&IND}$ – cantitatea de energie aferentă consumurilor tuturor tipurilor de resurse energetice, altele decât energia electrică, precum și celor consumate de sectorul transporturilor, în anul de gestiune t ;

$PE_t^{PC\&R}$ – producția estimată de energie din surse regenerabile generată de pompele de căldură utilizată pentru încălzire și energia regenerabilă utilizată pentru răcire, în anul t , după cum a fost determinată în pct. 53.

55. Tipurile de resurse energetice raportate în vederea calculării indicatorului $CFE_t^{S,TR\&IND}$ în calitate de energie utilizată în sectorul transformărilor (furnale), sectorul industrial și alte sectoare sunt:

55.1. cărbunile, din care se va exclude conținutul energetic al gazelor de furnal produse și alte gaze al căror potențial energetic este recuperat;

55.2. produsele petroliere (altele decât cele utilizate în sectorul transporturi);

55.3. energia termică recuperată (*derived heat*) și consumată în următoarele sectoare:

55.3.1. industrial;

55.3.2. de transport;

55.3.3. rezidențial;

55.3.4. comercial și de servicii publice;

55.3.5. agricol și silvicol;

55.3.6. piscicol;

55.3.7. pierderile de energie termică, inclusiv la distribuția/transportul acesteia;

55.3.8. sectorul energetic pentru producția de combustibili pentru transport;

55.3.9. sectorul energetic/al transformărilor pentru producerea de energie electrică și termică;

55.3.10. altele;

55.4. consumul de energie regenerabilă, și anume:

55.4.1. consumul de energie regenerabilă în sectorul transformărilor;

55.4.2. consumul de energie regenerabilă în sectorul industrial;

55.4.3. consumul de energie regenerabilă în alte sectoare.

Secțiunea a 4-a

Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire

56. Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire, în valori procentuale, este determinată conform următoarei formule:

$$P_t^{SER-I\&R} = \frac{CFBE_t^{SER-I\&R}}{CFBE_t^{I\&R}} * 100\%$$

unde:

$CFBE_t^{SER-I\&R}$ – consumul final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire, determinat la pct. 51;

$CFBE_t^{I\&R}$ – consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire, determinat la pct. 54.

57. Valoarea ponderii energiei regenerabile în consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire ($P_t^{SER-I\&R}$), după cum este determinată în conformitate cu pct. 56 este utilizată de Centrul Național pentru Energie Durabilă pentru a compara rezultatul obținut în anul t cu obiectivul specific stabilit pentru anul respectiv și traiectoria orientativă stabilită în Planul național integrat pentru energie și climă.

Capitolul V

CONSUMUL DE ENERGIE REGENERABILĂ

Secțiunea 1

Considerații generale

58. În conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2016, formulele de calcul al consumului de energie regenerabilă și al consumului final brut de energie în anumite subsectoare, precum și cele pentru calcularea ponderii generale pot varia. Scopul urmărit prin stabilirea acestor diferențe este evitarea dublei contabilizări a aceleiași unități de energie regenerabilă în diferite sectoare, promovarea tehnologiilor emergente și susținerea investițiilor în anumite domenii, descurajarea producerii de biocarburanți din culturi alimentare și furajere și prevenirea schimbării indirecte a destinației terenurilor.

59. Cantitatea de energie aferentă hidrogenului regenerabil și combustibililor lichizi și gazeși de origine nebiologică produși din surse regenerabile utilizați în transporturi nu este luată în considerare la determinarea $CFEt_t^{SER-T}$ în vederea evitării dublei contabilizări a energiei electrice din surse regenerabile consumate la producerea acestora.

60. La calcularea cantității de energie aferentă consumului de biocarburanți lichizi și gazeși și combustibili din biomasă gazeși și solizi produși din culturi alimentare și furajere, în vederea implementării subsecțiunii a 2-a, se ține cont de condițiile stabilite la pct. 34.

61. În conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2016, pot fi implementate următoarele mecanisme de cooperare:

61.1. transferurile statistice – executate în conformitate cu Regulamentul cu privire la transferul statistic al cantităților de energie din surse regenerabile cu

o altă parte contractantă la Tratatul de constituire a Comunității Energetice, aprobat de Guvern;

61.2. proiectele comune – implementate în conformitate cu Regulamentul cu privire la implementarea de proiecte comune în domeniul energiei electrice din surse regenerabile cu una sau mai multe părți contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice, state membre ale Uniunii Europene sau țări terțe, aprobat de Guvern;

61.3. schemele comune de sprijin – implementate în conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2016.

Secțiunea a 2-a

Consumul final brut de energie regenerabilă

62. Consumul final brut de energie regenerabilă utilizată în toate sectoarele economiei naționale $CFBEt_t^{SER}$, în anul t , utilizat la determinarea ponderii energiei regenerabile în consumul final brut de energie este determinat conform formulei:

$$CFBEt_t^{SER} = CFBEt_t^{SER-E} + CFEt_t^{SER-T} + CFBEt_t^{SER-H\&C} \pm CFEt_t^{SER-EXT},$$

unde:

$CFBEt_t^{SER-E}$ – consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile, în anul t , utilizat la calculul ponderii energiei regenerabile în consumul final brut de energie.

Modul de calcul al $CFBEt_t^{SER-E}$ este prezentat în subsecțiunea 1.

$CFEt_t^{SER-T}$ – consumul final de energie din surse regenerabile în transporturi, în anul t , utilizat la calculul ponderii energiei regenerabile în consumul final brut de energie.

Modul de calcul al $CFBEt_t^{SER-T}$ este prezentat în subsecțiunea a 2-a.

$CFBEt_t^{SER-H\&C}$ – consumul final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire, în anul t , utilizat la calculul ponderii energiei regenerabile în consumul final brut de energie.

Modul de calcul al $CFBEt_t^{SER-H\&C}$ este prezentat în subsecțiunea a 3-a.

$CFEt_t^{SER-EXT}$ – cantitatea de energie din surse regenerabile, adăugată sau dedusă din $CFBEt_t^{SER}$, contabilizată în baza mecanismelor de cooperare prevăzute la pct. 61.

Subsecțiunea 1

Consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile, utilizat la calcularea ponderii generale SER

63. Consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile utilizat la calcularea ponderii generale SER ($CFBEt_t^{SER-E}$), în anul t , este determinat

conform formulei:

$$CFBE_t^{SER-E} = CFBE_t^{SER-E} - CFER_t^{TRANS},$$

unde:

$CFBE_t^{SER-E}$ – consumul final brut de energie electrică, în anul t , după cum a fost determinat în pct. 18;

$CFER_t^{TRANS}$ – consumul final de energie electrică în sectorul transportului rutier, feroviar și în alte sectoare, în anul t .

Subsecțiunea a 2-a

Consumul final de energie din surse regenerabile în sectorul transporturi, utilizat la calcularea ponderii generale SER

64. Consumul final de energie din surse regenerabile utilizată în sectorul transporturi ($CFEt_t^{SER-T}$), determinat în scopul calculării ponderii energiei regenerabile în consumul final brut de energie este determinat ca suma următoarelor consumuri, conform formulei:

$$CFEt_t^{SER-T} = CB_t^{LICHIZI} + CB_t^{BIOGAZ} + CC_t^{BIOMASA} + CEE_t^{SER-E,T},$$

unde:

$CB_t^{LICHIZI}$ – cantitatea de energie aferentă consumurilor de biocarburanți lichizi durabili în sectorul transporturi, în anul t , fără aplicarea multiplicatorilor față de conținutul lor energetic;

CB_t^{BIOGAZ} – cantitatea de energie aferentă consumurilor de combustibili gazoși din biomasă (biogaz) durabili în sectorul transporturi, în anul t , fără aplicarea multiplicatorilor față de conținutul lor energetic;

$CC_t^{BIOMASA}$ – cantitatea de energie aferentă consumurilor de combustibili din biomasă durabili (alții decât combustibilii gazoși menționați mai sus) în sectorul transporturi, în anul t ;

$CEE_t^{SER-E,T}$ – consumul de energie electrică din surse regenerabile în anul t în sectoarele rutier, feroviar și altele, fără a aplica vreun multiplicator la valoarea conținutului energetic al acesteia.

Subsecțiunea a 3-a

Consumul final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire, utilizat la calcularea ponderii generale SER

65. Consumul final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire, utilizat la determinarea consumului final brut de energie din surse regenerabile și a ponderii energiei regenerabile în consumul final brut de energie este egal cu valoarea $CFEt_t^{SER-I&R}$, calculată în conformitate cu pct. 51.

Secțiunea a 3-a Consumul final brut de energie

66. Consumul final brut de energie $CFBE_t^{TOTAL}$, în anul t , se calculează după formula:

$$CFBE_t^{TOTAL} = CFE_t^{TOTAL} + CE_t^{S.ENERG} + PE_t^{D\&T},$$

unde:

CFE_t^{TOTAL} – consumul de produse energetice furnizate în scopuri energetice sectorului industriei, transporturilor, rezidențial (gospodăriilor casnice), serviciilor, inclusiv serviciilor publice, agriculturii, silviculturii și pescuitului, în anul t ;

$CE_t^{S.ENERG}$ – consumul de energie electrică și termică din sectorul de producere a energiei electrice și termice și la producerea combustibililor utilizați în transporturi, în anul t ;

$PE_t^{D\&T}$ – pierderile de energie electrică și termică din sectoarele de distribuție și transport ale energiei electrice și termice.

67. În condițiile în care consumul de energie în sectorul aviației depășește valoarea de 6,18% în consumul final brut de energie $CFBE_t^{TOTAL}$, așa cum acesta a fost determinat la pct. 66, valoarea consumului final brut de energie utilizată la determinarea ponderii energiei regenerabile este ajustată conform următoarelor formule:

$$CFBE_t^{TOTAL,aj} = CFBE_t^{TOTAL} \cdot (1 + 6,18\% - X\%),$$

unde:

X – valoarea consumului aviației în $CFBE_t^{TOTAL}$, în anul t .

Secțiunea a 4-a Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie

68. Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie, în anul t , este determinată în baza unei formule în care se va utiliza valoarea mai mică a consumului final brut de energie, determinat la pct. 66 sau 67 după cum urmează:

$$P_t^{SER} = \frac{CFBE_t^{SER}}{CFBE_t^{TOTAL} \text{ sau } CFBE_t^{TOTAL,aj}} * 100\%,$$

unde:

$CFBE_t^{SER}$ – consumul final brut de energie regenerabilă, determinat la pct. 62;

$CFBE_t^{TOTAL}$ – consumul final brut de energie, determinat la pct. 66;

$CFBE_t^{TOTAL,aj}$ – consumul final brut de energie, determinat la pct. 67.

69. Valoarea ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie P_t^{SER} , după cum este determinată în conformitate cu pct. 68, este utilizată de Centrul Național pentru Energie Durabilă pentru a compara rezultatul obținut în anul t cu obiectivul specific stabilit pentru anul respectiv și cu traiectoria orientativă stabilită în Planul național integrat pentru energie și climă.

Anexa nr. 1
la Regulamentul privind calculul consumului
de energie din surse regenerabile

**FORMULA DE NORMALIZARE
pentru calcularea energiei electrice
produse de energia hidroelectrică și eoliană**

1. Pentru calcularea producției brute de energie electrică de centrale hidroelectrice, aplicând principiul de normalizare, se utilizează următoarea formulă:

$$CE_t^{HIDn} = C_t \times \left[\sum_{i=t-14}^t \frac{E_i}{C_i} \right] / 15,$$

unde:

t – anul de referință;

C_t – puterea totală instalată a tuturor centralelor hidroelectrice, fără centralele cu acumulare prin pompaj, înregistrată la sfârșitul anului de referință t , măsurată în MW;

CE_t^{HIDn} – producția brută de energie electrică, în anul t , a centralelor hidroelectrice, inclusiv a centralelor hidroelectrice mixte (care includ și componenta de pompare a apei în amonte), normalizată în scopul efectuării calculelor, din care se exclude producția centralelor din apa pompată anterior în sens ascendent;

E_i – cantitatea de energie electrică produsă efectiv în anul i de către toate centralele hidroelectrice, măsurată în GWh, excluzând producția de energie electrică din centralele de acumulare prin pompare pe bază de apă pompată anterior în sens ascendent;

C_i – puterea totală instalată a tuturor centralelor hidroelectrice, fără centralele cu acumulare prin pompaj, înregistrată la sfârșitul anului i , măsurată în MW.

2. Pentru calculul producției brute de energie electrică de centrale electrice eoliene de uscat (*onshore*), aplicând principiul de normalizare, se utilizează următoarea formulă:

$$CE_t^{EOLn} = \frac{C_t + C_{t-1}}{2} \times \frac{\sum_{i=t-n}^t E_i}{\sum_{i=t-n}^t \left(\frac{C_i + C_{i-1}}{2} \right)},$$

unde:

t – anul de referință;

C_t – puterea totală instalată a tuturor centralelor hidroelectrice, fără centralele cu acumulare prin pompaj, înregistrată la sfârșitul anului de referință t , măsurată în MW;

CE_t^{EOLn} – producția brută de energie electrică, în anul t , a tuturor centralelor electrice eoliene, normalizată în scopul efectuării calculelor;

E_i – cantitatea de energie electrică produsă efectiv în anul i de către toate centralele eoliene, măsurată în GWh;

C_i – puterea totală instalată a tuturor centralelor eoliene, înregistrată la sfârșitul anului i , măsurată în MW;

$n = 4$ sau numărul de ani care precedă anul t , pentru care sunt disponibile datele privind capacitatea și producția centralelor eoliene, luându-se în considerare cea mai mică dintre cele două valori.

3. Pentru instalațiile eoliene de larg (*offshore*), se aplică formula de normalizare descrisă la pct. 2 din prezenta anexă.

METODOLOGIA **de calcul al ponderii tuturor tipurilor de surse de energie în energia** **electrică furnizată consumatorilor finali din Republica Moldova**

Secțiunea 1 **Considerații generale**

1. Metodologia de calcul al ponderii tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică furnizată consumatorilor finali din Republica Moldova (în continuare – *Metodologie*) stabilește modul în care este calculată și prezentată consumatorului final de energie electrică ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică furnizată, în baza mixului rezidual, precum și modul de control al respectivelor calcule.

2. În sensul prezentei Metodologii, se aplică noțiunile relevante din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (în continuare – *Legea nr. 10/2016*), din Regulamentul privind garanțiile de origine, aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, precum și următoarele noțiuni:

2.1. *atribut (privind generarea/producția energiei electrice)* – informație specifică urmărită pentru a detalia și a descrie originea și unele caracteristici ale energiei electrice consumate. Într-un sistem de urmărire decuplat, în care nu poate fi asigurată trasabilitatea fiecărei unități de energie electrică generată, conținutul informațional al unei garanții de origine (GO) cuprinde toate atributele relevante de generare pentru 1 MWh de energie electrică;

2.2. *mix energetic rezidual* – mixul energetic anual total al Republicii Moldova, exceptând ponderea acoperită de garanțiile de origine anulate;

2.3. *mix rezidual național* – structura energiei electrice furnizate în Republica Moldova, a cărei origine nu este dovedită prin garanții de origine utilizate, și care este utilizată de către furnizori pentru a calcula ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică furnizată consumatorilor finali;

2.4. *mix rezidual al furnizorului* – structura energiei electrice furnizate de furnizor consumatorilor săi finali, a cărei origine nu este dovedită prin garanții de origine utilizate și care este necesară pentru a calcula ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică furnizată consumatorilor finali;

2.5. *pachet tarifar* – ofertă a furnizorului pentru consumatorii finali, reflectată în contractul de furnizare a energiei electrice, întocmit în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și cu alte acte de reglementare relevante prin care:

1. furnizorul se angajează față de consumatorii finali să le asigure, la un anumit preț, pe lângă furnizarea de energie electrică, și o anumită pondere a tuturor sau a anumitor surse regenerabile de energie în energia electrică furnizată, justificate corespunzător prin intermediul garanțiilor de origine; sau

2. furnizorul nu se angajează față de consumatorii finali să le asigure o anumită pondere a tuturor sau a anumitor surse regenerabile de energie în energia electrică furnizată.

3. În vederea aplicării prezentei Metodologii, se iau în considerare următoarele aspecte:

3.1. unitatea de măsură implicită este MWh;

3.2. garanțiile de origine utilizate și expirate sunt cele care au fost deținute de furnizor și care, în sensul Regulamentului privind garanțiile de origine, sunt considerate utilizate sau expirate;

3.3. energia electrică furnizată reprezintă energia electrică consumată de către consumatorii finali;

3.4. energia electrică produsă reprezintă energia electrică livrată de centrala electrică în rețeaua publică, excluzând: (1) consumul propriu al centralelor electrice; (2) energia utilizată la pomparea apei în amonte în cadrul centralelor hidroelectrice cu pompaj sau energia electrică stocată în unitățile de stocare;

3.5. pachetul tarifar este o ofertă a furnizorului către clienții finali pentru a încheia un contract de furnizare pe care clienții finali îl pot alege sau nu în mod liber, întocmit în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și cu reglementările privind furnizarea energiei electrice și protecția consumatorilor prin care: (1) furnizorul se angajează față de consumatorii finali să le asigure, la un anumit preț, pe lângă furnizarea de energie electrică, și o anumită cotă-parte sau cote-părți ale tuturor sau ale anumitor surse regenerabile de energie în energia electrică furnizată, pe baza unei declarații privind utilizarea garanției de origine; sau (2) furnizorul nu se angajează față de consumatorii finali să le asigure o anumită cotă-parte sau cote-părți ale tuturor sau ale anumitor surse regenerabile de energie în energia electrică furnizată;

3.6. în contextul calculului mixului rezidual național:

3.6.1. dacă instituția responsabilă la nivel național de Registrul garanțiilor de origine nu este membră a Asociației europene a organismelor emitente de garanții de origine, ca și state-terțe, în sensul prezentei Metodologii, sunt catalogate toate statele sau zonele de control (i.e. parte integrantă a interconexiunii gestionate de un operator de sistem de transport); sau

3.6.2. în cazul în care instituția responsabilă de Registrul garanțiilor de origine este membră a Asociației europene a organismelor emitente de garanții de origine, state-terțe sunt statele sau zonele de control a căror structură a atributelor nu este inclusă în calculul mixului european de atribute, determinat conform prezentei Metodologii.

4. Dezvăluirea informației cu privire la ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică furnizată consumatorilor finali se stabilește pentru anul calendaristic precedent, astfel încât furnizorul calculează:

4.1. ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică furnizată de către furnizor tuturor consumatorilor săi finali;

4.2. ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică furnizată de către furnizor consumatorilor săi finali care utilizează același pachet tarifar de servicii.

5. Furnizorul stabilește, calculează și prezintă ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică vândută consumatorilor săi finali, conform pct. 4, exclusiv prin aplicarea formulelor matematice de la pct. 23 și 24 din prezenta anexă.

6. Informațiile cu privire la energia electrică produsă în anul calendaristic precedent de producătorii eligibili care beneficiază de o schemă de sprijin, în sensul Legii nr. 10/2016, precum și producătorii care beneficiază de schema de sprijin stabilită până la intrarea în vigoare a Legii nr. 10/2016 (i.e. începând cu anul 2007), structurată conform pct. 12, sunt făcute disponibile pe site-ul web oficial al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, conform prevederilor art. 32² alin. (1) din legea prenotată, până la sfârșitul lunii iunie a anului în curs.

7. Centrul Național pentru Energie Durabilă calculează mixul rezidual național în conformitate cu secțiunile a 2-a și a 3-a din prezenta Metodologie, bazându-se pe următoarele date:

7.1. datele privind energia electrică produsă de fiecare centrală electrică conectată la rețeaua de transport, distribuție sau distribuție închisă;

7.2. datele privind energia totală transportată/distribuită către toți consumatorii finali din rețeaua de transport/distribuție sau distribuție închisă;

7.3. datele privind pierderile de energie electrică în rețeaua electrică de transport, distribuție sau distribuție închisă;

7.4. datele privind schimbul realizat de energie electrică pe frontiere individuale;

7.5. datele privind schimbul de atribute cu mixul european de atribute, în conformitate cu prevederile secțiunii a 3-a;

7.6. datele privind garanțiile de origine utilizate și expirate;

7.7. datele privind energia electrică consumată și livrată de către prosumatori și utilizatorii mecanismului contorizare netă, precum și autoproducătorii.

8. În scopul efectuării calculelor menționate la pct. 7, operatorii sistemului de distribuție și operatorii sistemului de distribuție închisă, transmit Centrului Național pentru Energie Durabilă, până la data de 1 martie a anului curent, date relevante menționate la subpct. 7.1-7.3, 7.7 ale pct. 7, pentru centralele electrice racordate la rețelele electrice de distribuție, respectiv, rețelele de distribuție închisă, respectând structura de la pct. 12, pentru anul calendaristic precedent.

9. În scopul efectuării calculelor menționate la pct. 7, operatorul sistemului de transport transmite Centrului Național pentru Energie Durabilă, până la data de 1 martie a anului curent, date relevante menționate la subpct 7.1-7.4 și 7.7, pentru centralele electrice racordate la rețelele electrice de transport, respectând structura de la pct. 12, pentru anul calendaristic precedent.

10. Centrul Național pentru Energie Durabilă publică, pe site-ul web oficial, până la data de 15 august a anului în curs, un raport cu privire la mixul rezidual național pentru anul calendaristic precedent. Raportul include următoarele informații:

10.1. date privind producția și consumul de energie electrică în Republica Moldova, importul și exportul de energie electrică, ținând cont de structura stabilită la pct. 12;

10.2. date privind garanțiile de origine a energiei electrice emise, expirate și utilizate în Republica Moldova, preluate din Registrul garanțiilor de origine;

10.3. datele privind structura Mixului rezidual național și datele utilizate la determinarea acestuia;

10.4. ponderi ale surselor individuale de energie, conform structurii stabilite la pct. 12, în mixul rezidual național.

11. Furnizorii de energie electrică, la calcularea ponderii menționate la subpct. 4.1 și 4.2, utilizează informațiile și raportul publicate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și Centrul Național pentru Energie Durabilă în conformitate cu pct. 6, respectiv pct. 10 din prezenta anexă.

12. În vederea aplicării prezentei Metodologii, indicatorii cu privire la producția, importul și exportul, precum și consumul de energie electrică sunt prezentați sintetic în formă structurată, sub forma unei matrice-rând matematice (matrice cu un rând și 12 elemente sau atribute) sunt indicați în paranteze pătrate „[]”, și includ informații în MWh aferente tuturor surselor listate mai jos, cu respectarea ordinii stabilite:

12.1. energia solară;

12.2. energia eoliană;

12.3. hidroenergia;

12.4. energia geotermală;

12.5. energia din biomasă;

- 12.6. energia din surse regenerabile a cărei sursă nu este specificată;
- 12.7. energia din cărbune tare;
- 12.8. energia din cărbune brun și lignit;
- 12.9. energia din gaze naturale;
- 12.10. energia din derivate din petrol;
- 12.11. energia din combustibili fosili a cărei sursă nu este determinată;
- 12.12. energia nucleară.

13. Operațiile de calcul privind adunarea și scăderea matricelor matematice se realizează element cu element între atributele de pe aceeași poziție din matrice.

14. Suma tuturor valorilor atributelor listate în pct. 12 permite determinarea „energiei totale” aferente indicatorului producției, importului și exportului sau consumul de energie electrică.

15. Raportarea valorii fiecărui element listat în pct. 12 la energia totală (i.e. suma lor) și prezentarea informației în formă matricială permit stabilirea structurii energetice a indicatorului producției, importului și exportului sau consumul de energie electrică, în valori relative. Structura energetică a anumitor indicatori în prezenta Metodologie este reprezentată în acolade „{}”.

Secțiunea a 2-a

Calculul mixului rezidual național neajustat și necorectat la factori externi

16. Mixul rezidual național de energie electrică neajustat cu mixul de atribute europene $[MRNEE_t^{neaj}]$, prezentat în formă structurată, pentru anul precedent (anul t), este calculat conform următoarei formule:

$$[MRNEE_t^{neaj}] = [MRNEE_t^{nec}] - [EE_t^{exp}],$$

unde:

$[MRNEE_t^{nec}]$ – mixul rezidual național de energie electrică necorectat la exportul de energie electrică în zone-terțe, prezentat în formă structurată și care este determinat conform pct. 17;

$[EE_t^{exp}]$ – cantitatea de energie electrică netă exportată, prezentată în formă structurată, și care este determinată conform pct. 19.

17. Mixul rezidual național de energie electrică necorectat la exportul de energie electrică în zone-terțe $[MRNEE_t^{nec}]$, prezentat în formă structurată, este calculat conform următoarei formule:

$$[MRNEE_t^{nec}] = [PEE_t^{total}] + [EE_t^{GOutilizate}] + [EE_t^{imp}] - [EE_t^{GOemise}] - [EE_t^{SS}],$$

unde:

$[PEE_t^{total}]$ – producția totală netă (fără consumul propriu al centralelor) de energie electrică în Republica Moldova în anul t (cu excepția producției unităților hidroenergetice cu pompaj din contul apei pompate în amonte), prezentată în formă structurată;

$[EE_t^{GOutilizate}]$ – cantitatea de energie electrică aferentă garanțiilor de origine utilizate/expirate în perioada 1 aprilie anul precedent – 31 martie anul în curs;

$[EE_t^{GOemise}]$ – cantitatea de energie electrică aferentă garanțiilor de origine emise în Registrul garanțiilor de origine în anul t ;

$[EE_t^{SS}]$ – cantitatea de energie electrică a cărei generare, în anul t , a fost sprijinită prin intermediul schemelor de sprijin, instituite prin actele normative cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile începând cu anul 2007. Indicatorul va include și cantitățile de energie electrică generate în regim de cogenerare, implicit de gaze naturale, în condițiile în care Guvernul decide stabilirea unor scheme de sprijin în acest sens;

$[EE_t^{imp}]$ – cantitatea de energie electrică importată din statele-terțe, în anul t , prezentată în formă structurată, care este determinată conform pct. 18.

18. Cantitatea de energie electrică importată dintr-un stat-terț, în anul t , este determinată conform formulei:

$$[EE_t^{imp}] = \sum_{i=1}^{12} (EE_t^{imp,ST} \cdot \{SE_t^{ST}\}),$$

unde:

$EE_t^{imp,ST}$ – energia electrică importată fizic din statul-terț, în anul t ;

$\{SE_t^{ST}\}$ – structura generării energiei electrice în statul-terț considerat, prezentată în valori relative, determinată conform principiului stabilit în pct. 15, estimat în baza datelor publicate de Rețeaua europeană a operatorilor sistemelor de transport pentru energie electric (ENTSO-E).

Ca excepție de la regula generală privind utilizarea datelor ENTSO-E, structura energiei electrice importate din statele-terțe vecine se poate stabili și pe baza datelor publicate de instituțiile europene relevante care furnizează informații despre producția de energie electrică în statul respectiv sau de o instituție-terță relevantă care publică datele necesare despre producția de energie electrică.

19. Cantitatea de energie electrică netă exportată $[EE_t^{exp}]$ este determinată conform următoarei formule:

$$[EE_t^{exp}] = \{MRNEE_t^{nec}\} \cdot EE_t^{exp},$$

unde:

$\{MRNEE_t^{nec}\}$ – structura energetică a mixului rezidual național de energie electrică necorectat la exportul de energie electrică în zone-terțe, prezentată în formă structurată, în valori relative, în anul t ;

EE_t^{exp} – cantitatea netă de energie electrică exportată fizic.

Secțiunea a 3-a **Calculul mixului rezidual național**

20. Mixul rezidual național de energie electrică, în anul t , este determinat conform următoarei formule:

$$[MRNEE_t] = [MRNEE_t^{neaj}] \pm [SEE_t^{MEA}],$$

unde:

$[MRNEE_t^{neaj}]$ – mixul rezidual național de energie electrică neajustat cu mixul de atribute europene, prezentat în formă structurată și care este determinat conform pct. 16.

$[SEE_t^{MEA}]$ – schimbul de energie electrică cu mixul european de atribute (MEA), sub formă structurată care, fie poate fi transferat din mixul național rezidual în mixul european de atribute de energie electrică, fie poate fi preluat în mixul rezidual național din mixul european de atribute de energie electrică. Formula de calcul al schimbului de energie electrică cu mixul european de atribute este prezentată în pct. 21.

21. Schimbul de energie electrică cu mixul european de atribute (energie totală) în anul t ($[SEE_t^{MEA}]$) este determinat conform următoarei formule:

$$SEE_t^{MEA} = CEE_t^{FCF\&P} - EE_t^{GOutilizate} - EE_t^{SS} - MRNEE_t^{neaj},$$

unde:

$CEE_t^{FCF\&P}$ – totalul energiei electrice furnizate consumatorilor finali din Republica Moldova, inclusiv pierderile de energie electrică în rețelele de transport, distribuție și în sistemele de distribuție închisă;

$EE_t^{GOutilizate}$ – cantitatea de energie electrică (energia totală), în anul precedent t , aferentă garanțiilor de origine utilizate în vederea demonstrării originii regenerabile a energiei electrice consumate;

EE_t^{SS} – cantitatea de energie electrică (energia totală) a cărei generare, în anul t , a fost susținută prin intermediul schemelor de sprijin, instituite prin actele normative cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile începând cu anul 2007;

$MRNEE_t^{neaj}$ – cantitatea de energie electrică (energia totală) aferentă mixului rezidual național de energie electrică neajustat cu mixul de atribute europene, prezentat în formă structurată și care este determinat conform pct. 16.

22. Față de valoarea SEE_t^{MEA} determinată în conformitate cu pct. 21, se aplică următoarele condiții:

22.1. dacă $SEE_t^{MEA} > 0$, rezultă că mixul rezidual național preia atribute din mixul de atribute european și, în acest caz, energia electrică preluată din mixul de atribute european, în formă structurată, este determinat astfel:

$$[SEE_t^{MEA}] = SEE_t^{MEA} \cdot \{MAE\},$$

unde:

$\{MAE\}$ – mixul de atribute european, în formă structurată, după cum este publicat de Asociația europeană a organismelor emitente de garanții de origine;

22.2. dacă $SEE_t^{MEA} < 0$, rezultă că mixul rezidual național predă atribute în mixul de atribute european și, în acest caz, energia electrică predată în mixul de atribute european, în formă structurată, este determinată astfel:

$$[SEE_t^{MEA}] = SEE_t^{MEA} \cdot \{MRNEE_t^{nec}\}.$$

Secțiunea a 4-a

Calculul ponderii surselor de energie în energia electrică furnizată de furnizori consumatorilor finali

23. Ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică furnizată de un furnizor tuturor consumatorilor săi finali, prezentată sub forma unei structuri energetice, $\{PEE_t^{ALL}\}$, este determinată conform următoarelor formule:

$$\{PEE_t^{ALL}\} = \frac{[EEF_t^{GO\text{utilizate}}] + [EE_t^{SS}] \cdot \frac{CEE_t^{FCF}}{CEE_t^{FCF\&P}} + (CEE_t^{FCF} - EEF_t^{GO\text{utilizate}} - EE_t^{SS}) \cdot \frac{CEE_t^{FCF}}{CEE_t^{FCF\&P}} \cdot \{MRNEE_t\}}{CEE_t^{FCF}},$$

unde:

$[EEF_t^{GO\text{utilizate}}]$ – cantitatea de energie electrică furnizată de furnizor aferentă garanțiilor de origine utilizate de acesta, prezentată în formă structurată, ce corespunde anului calendaristic precedent. Informațiile cu privire la garanțiile de origine utilizate sunt obținute din Registrul garanțiilor de origine;

$[EE_t^{SS}]$ – cantitatea de energie electrică prezentată în formă structurată a cărei generare, în anul t , a fost sprijinită prin intermediul schemelor de sprijin, instituite prin actele normative cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile începând cu anul 2007. Indicatorul va include și cantitățile de energie electrică generate în regim de cogenerare, implicit de gaze naturale, în condițiile în care Guvernul va decide stabilirea unor scheme de sprijin în acest sens.

Informația respectivă este publicată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică pe site-ul său web oficial în conformitate cu prevederea pct. 6 din prezenta Metodologie;

CEE_t^{FCF} – totalul energiei electrice furnizate consumatorilor finali de către respectivul furnizor, în anul t ;

$EEF_t^{GO_{utilizate}}$ – totalul energiei electrice furnizate de furnizor aferente garanțiilor de origine utilizate de acesta, în anul t ;

$CEE_t^{FCF\&P}$ – totalul energiei electrice furnizate consumatorilor finali din Republica Moldova, inclusiv pierderile de energie electrică în rețelele de transport, distribuție și în sistemele de distribuție închisă;

$\{MRNEE_t\}$ – structura energetică a mixului rezidual național, în anul t , determinat în baza valorii calculate la pct. 20.

24. Ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică furnizată de un furnizor consumatorilor săi finali din cadrul unui pachet tarifar, prezentată sub forma unei structuri energetice, $\{PEE_t^{PTi}\}$, este determinată conform următoarei formule:

$$\{PEE_t^{PTi}\} = \frac{\left[EEF_t^{GO_{utilizate}^{PTi}}\right] + \left(CEE_t^{FCF^{PTi}} - EEF_t^{GO_{utilizate}^{PTi}}\right) \cdot \{MRF\}}{CEE_t^{FCF^{PTi}}},$$

unde:

$[EEF_t^{GO_{utilizate}^{PTi}}]$ – cantitatea de energie electrică aferentă garanțiilor de origine utilizate de furnizor și care a fost furnizată în anul t tuturor consumatorilor care beneficiază de același pachet tarifar PTi , prezentată în formă structurată. Informațiile cu privire la garanțiile de origine utilizate sunt obținute din Registrul garanțiilor de origine;

$EEF_t^{GO_{utilizate}^{PTi}}$ – totalul energiei electrice aferente garanțiilor de origine utilizate de furnizor și care a fost furnizată în anul t tuturor consumatorilor care beneficiază de același pachet tarifar PTi ;

$CEE_t^{FCF^{PTi}}$ – totalul energiei electrice furnizate de respectivul furnizor consumatorilor finali care beneficiază de același pachet tarifar PTi ;

$\{MRF\}$ – structura energetică a mixului rezidual a furnizorului, în anul t , a cărei formă structurată $[MRF]$ este determinată în baza valorii calculate la pct. 25.

25. Mixul rezidual al furnizorului, în anul t , $[MRF]$, în formă structurată, este determinat în conformitate cu următoarea formulă:

$$[MRF] = (CEE_t^{FCF} - EEF_t^{GOutilizate} - EE_t^{SS} \cdot \frac{CEE_t^{FCF}}{CEE_t^{FCF\&P}}) \cdot \{MRNEE_t\} + [EE_t^{SS}] \cdot \frac{CEE_t^{FCF}}{CEE_t^{FCF\&P}},$$

unde:

CEE_t^{FCF} – totalul energiei electrice furnizate consumatorilor finali de către respectivul furnizor, în anul t ;

$EEF_t^{GOutilizate}$ – totalul energiei electrice furnizate de furnizor aferente garanțiilor de origine utilizate de către acesta, în anul t ;

EE_t^{SS} – cantitatea de energie electrică (energia totală) a cărei generare, în anul t , a fost susținută prin intermediul schemelor de sprijin, instituite prin actele normative cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile începând cu anul 2007;

$\{MRNEE_t\}$ – structura energetică a mixului rezidual național, în anul t , determinat în baza valorii calculate la pct. 20;

$[EE_t^{SS}]$ – cantitatea de energie electrică prezentată în formă structurată a cărei generare, în anul t , a fost sprijinită prin intermediul schemelor de sprijin, instituite prin actele normative cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile începând cu anul 2007. Indicatorul va include și cantitățile de energie electrică generate în regim de cogenerare, implicit de gaze naturale, în condițiile în care Guvernul va decide stabilirea unor scheme de sprijin în acest sens.

Secțiunea a 5-a

Raportul furnizorului cu privire la ponderea tuturor surselor de energie în energia electrică furnizată consumatorilor săi finali

26. Raportul de energie electrică pe care furnizorul are obligația să-l prezinte consumatorilor săi finali în conformitate cu prevederile pct. 29 din Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile include următoarele detalii:

26.1. datele de bază despre consumatorul final;

26.2. datele privind pachetul tarifar de servicii, conform clauzelor contractului încheiat cu consumatorul final;

26.3. detaliile privind structura energiei electrice pe care furnizorul o furnizează în cadrul pachetului tarifar, dacă acest serviciu este inclus în contractul de furnizare respectiv, iar în caz contrar, furnizorul precizează că contractul de furnizare a energiei electrice nu prevede obligația furnizorului de a furniza consumatorului său structura corespunzătoare a energiei electrice;

26.4. detaliile privind consumul înregistrat de consumatorul final, perioada de furnizare a energiei electrice, punctele de măsurare și referințele la contractul/contractele de furnizare a energiei electrice pentru care întocmește un raport către clientul final;

26.5. detaliile privind ponderile surselor individuale de energie în totalul energiei electrice furnizate de furnizor către toți clienții săi finali;

26.6. link-ul către site-ul web al raportului Centrului Național pentru Energie Durabilă pentru anul calendaristic precedent și link-ul către Registrul garanțiilor de origine ținut de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;

26.7. explicațiile însoțitoare necesare pentru înțelegerea și interpretarea corectă și deplină a informațiilor sau a raportului prezentat consumatorului său final.

27. Datele de la subpct. 23.3 și 26.5 sunt prezentate de către furnizor prin intermediul unei diagrame circulare, astfel încât ponderea fiecărei surse de energie să fie reprezentată distinct și notată corespunzător (în valori relative, cu două zecimale).

28. Consumatorul final care și-a schimbat furnizorul poate, în perioada de la 1 septembrie până la 31 decembrie a anului în curs, să solicite furnizorului care i-a furnizat energie electrică în anul precedent să îi prezinte informațiile/raportul precizate la pct. 26.

29. În cazul consumatorilor finali cu mai multe puncte de măsurare, furnizorul întocmește și prezintă acestora un raport în conformitate cu prevederile pct. 29 din Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, doar dacă acesta nu beneficiază de mai multe pachete tarifare pentru care furnizorul are obligația prezentării de rapoarte separate.

30. Dacă un furnizor a încheiat cu un consumator final mai multe pachete tarifare de servicii prin care se obligă să asigure clientului final aceeași structură a energiei electrice, furnizorul poate combina informațiile/raportul prevăzut la pct. 29 din Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, pentru mai multe pachete tarifare.

31. Dacă consumatorul final modifică pachetul tarifar cu același furnizor în perioada de raportare, furnizorul transmite separat consumatorului final rapoarte pentru fiecare pachet tarifar de servicii utilizat.

32. Consumatorul final și furnizorul pot, pe lângă raportarea către consumator, conform pct. 29 din Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, să convină asupra raportării suplimentare privind originea energiei electrice și asupra structurii detaliate a energiei electrice furnizate etc.

Anexa nr. 3
la Regulamentul privind calculul consumului
de energie din surse regenerabile

LISTA
tipurilor de materie primă pentru producerea de biogaz
și biocarburanți avansați, în raport cu care se aplică prevederi specifice

Partea A

Se consideră a fi dublă, în scopul determinării cantității de energie din surse regenerabile utilizată în transporturi, contribuția biogazului și a biocarburanților avansați produși din următoarele tipuri de materie primă:

- a) alge, dacă sunt cultivate pe pământ în heleșteie sau fotobioreactoare;
- b) fracțiunea de biomasă din deșeurile municipale mixte, însă nu din deșeurile menajere triate vizate de obiectivele în materie de reciclare prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 206/2019 privind deșeurile;
- c) biodeșeuri, astfel cum sunt definite la art. 2 din Legea nr. 206/2019 privind deșeurile, provenite din gospodării private care fac obiectul colectării separate;
- d) fracțiunea de biomasă din deșeurile industriale care nu poate fi folosită în lanțul alimentar sau furajer, inclusiv materialele provenite din industria cu amănuntul și cu ridicata și din industria agroalimentară, precum și din industria pescuitului și acvaculturii și excluzând materiile prime enumerate în partea B din prezenta anexă;
- e) paie;
- f) gunoi de grajd și nămol de epurare;
- g) efluenți proveniți de la presele de ulei de palmier și ciorchini de fructe de palmier goale;
- h) smoală de ulei de tal;
- i) glicerină brută;
- j) deșeuri rezultate din prelucrarea trestiei-de-zahăr (bagasă);
- k) tescovină de struguri și drojdie de vin;
- l) coji de nucă;
- m) pleavă;
- n) știuleți curățați de boabe de porumb;
- o) fracțiunea de biomasă din deșeurile și reziduurile din silvicultură și din industriile forestiere, și anume scoarța, ramurile, reziduurile anterioare comercializării, frunzele, acele, coroanele arborilor, rumegușul, așchiile, leșia neagră, leșia cu sulfat, fibra de nămol, lignina și uleiul de tal;
- p) alte materiale celulozice de origine nealimentară;
- q) alte materiale lignocelulozice, cu excepția buștenilor de gater și a buștenilor de furnir.

Partea B

Materiile prime pentru producția de biocarburanți și de biogaz pentru transporturi a căror contribuție la realizarea ponderii privind consumul de energie regenerabilă în consumul final de energie în transporturi este limitată și poate fi considerată a fi egală cu dublul conținutului lor energetic sunt:

- a) uleiul de gătit uzat;
- b) grăsimile animale care cad sub incidența categoriilor 1 (art. 10) și 2 (art. 11), conform prevederilor Legii nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman.

Anexa nr. 4
la Regulamentul privind calculul consumului
de energie din surse regenerabile

REGULI
cu privire la producerea de combustibili lichizi și gazeși de origine
nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulile cu privire la producerea de combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi (în continuare – *Reguli*) definesc normele detaliate pentru stabilirea condițiilor în care energia electrică utilizată pentru producția de combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi (în continuare – *combustibili sintetici*) poate fi considerată ca fiind în totalitate din surse regenerabile. Aceste norme se aplică producției de combustibili sintetici prin electroliză și, prin analogie, unor filiere de producție mai puțin obișnuite.

2. Prezentele Reguli se aplică indiferent de originea geografică din care provin și în care au fost produși combustibilii sintetici.

3. În sensul prezentelor Reguli se aplică următoarele noțiuni:

3.1. *zonă de ofertare* – zonă de ofertare în sensul definiției oferite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică;

3.2. *linie directă* – linie directă în sensul definiției oferite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică;

3.3. *instalație care produce energie electrică din surse regenerabile* – unități individuale sau grupuri de unități care produc energie electrică în unul sau în mai multe locuri din aceeași sau din surse regenerabile diferite, astfel cum sunt definite în Legea nr. 10/2016, cu excepția unităților care produc energie electrică din biomasă și din unități de stocare;

3.4. *producător de combustibil* – operator economic care produce combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi;

3.5. *intrare în funcțiune* – începerea producției de combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi sau de energie electrică din surse regenerabile pentru prima dată sau în urma unei re tehnologizări care necesită investiții care depășesc 30 % din investițiile care ar fi necesare pentru construirea unei noi instalații similare;

3.6. *re tehnologizare* – reînnoirea centralelor electrice care produc energie din surse regenerabile, inclusiv înlocuirea integrală sau parțială a instalațiilor sau a echipamentelor și a sistemelor de operare, în scopul de a înlocui puterea sau de a spori eficiența sau puterea instalației;

3.7. *sistem de contorizare inteligentă* – sistem de contorizare inteligentă în sensul definiției oferite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică;

3.8. *interval de decontare a dezechilibrelor* – interval de decontare a dezechilibrelor în sensul definiției oferite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale de Reglementare în Energetică nr. 283/2020 cu privire la aprobarea Regulilor pieței energiei electrice.

Capitolul II

NORME PRIVIND CONTABILIZAREA ENERGIEI ELECTRICE UTILIZATE PENTRU PRODUCEREA COMBUSTIBILILOR SINTETICI

Secțiunea 1

Norme privind contabilizarea energiei electrice obținute prin racordarea directă la o instalație care produce energie electrică din surse regenerabile

4. În scopul demonstrării conformității cu condițiile stabilite la subpt. 35.2 din Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, pentru contabilizarea energiei electrice obținute prin racordarea directă la o instalație care produce energie electrică din surse regenerabile ca fiind în întregime din surse regenerabile, producătorul de combustibil, în calitate sa de producător de biocarburant care are obligațiile stabilite în art. 8 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 10/2016, furnizează dovezi cu privire la următoarele instalații:

4.1. care produc energie electrică din surse regenerabile și sunt racordate la instalația care produce combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi prin intermediul unei linii directe sau producția de energie electrică din surse regenerabile și de combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică și utilizați în transporturi are loc în cadrul aceleiași instalații;

4.2. care produc energie electrică din surse regenerabile și au intrat în funcțiune nu mai devreme de 36 de luni înaintea instalației care produce combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi; în cazul în care se adaugă capacitate de producție suplimentară unei instalații existente care produce combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi, capacitatea adăugată este considerată ca făcând parte din instalația existentă, cu condiția ca respectiva capacitate să fie adăugată în același amplasament, iar

adăugarea să aibă loc în termen de cel mult 36 de luni de la intrarea în funcțiune a instalației inițiale;

4.3. care produc energie electrică și nu sunt racordate la rețea sau instalația care produce energie electrică și este racordată la rețea, dar un sistem de contorizare inteligentă care măsoară toate fluxurile de energie electrică din rețea arată că nu a fost prelevată energie electrică din rețea pentru a produce combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi.

5. În cazul în care producătorul de combustibil utilizează, de asemenea, energie electrică din rețea, acesta o poate considera ca fiind în întregime din surse regenerabile dacă respectă normele prevăzute în secțiunea a 2-a a prezentului capitol.

Secțiunea a 2-a

Norme generale pentru contabilizarea energiei electrice preluate din rețea ca fiind în întregime din surse regenerabile

6. Producătorii de combustibili pot contabiliza energia electrică preluată din rețea ca fiind în întregime din surse regenerabile dacă instalația care produce combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi este situată într-o zonă de ofertare în care proporția medie de energie electrică din surse regenerabile a depășit 90 % în anul calendaristic precedent ($t-1$), iar producția de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi nu depășește un număr maxim de ore, stabilit în raport cu proporția de energie electrică din surse regenerabile în zona de ofertare.

7. Numărul maxim de ore stabilit la pct. 6 se calculează prin înmulțirea numărului total de ore din fiecare an calendaristic cu ponderea energiei electrice din surse regenerabile, raportată pentru zona de ofertare în care sunt produși combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi. Ponderea medie a energiei electrice din surse regenerabile este determinată în conformitate cu capitolul II din Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile.

8. Dacă ponderea medie a energiei electrice din surse regenerabile depășește 90% într-un an calendaristic, se consideră în continuare că aceasta este mai mare de 90% pentru următorii cinci ani calendaristici.

9. În cazul în care condițiile prevăzute la pct. 6, 7 și 8 nu sunt îndeplinite, producătorii de combustibili pot contabiliza energia electrică preluată din rețea ca fiind în întregime din surse regenerabile dacă instalația care produce

combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi este situată într-o zonă de ofertare în care intensitatea emisiilor generate de energia electrică este mai mică de 18 gCO_{2eq}/MJ, cu condiția îndeplinirii următoarelor criterii:

9.1. producătorii de combustibili au încheiat, direct sau prin intermediari, unul sau mai multe contracte pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător cu operatori economici care produc energie electrică din surse regenerabile în una sau în mai multe instalații care produc energie electrică din surse regenerabile pentru o cantitate care este cel puțin echivalentă cu cantitatea de energie electrică declarată ca fiind în întregime din surse regenerabile, iar energia electrică declarată este produsă efectiv în această (aceste) instalație (instalații);

9.2. sunt îndeplinite condițiile privind corelarea temporală și geografică în conformitate cu subsecțiunile a 2-a și a 3-a ale secțiunii a 3-a.

10. Intensitatea emisiilor generate de energia electrică se determină în conformitate cu abordarea utilizată pentru calcularea intensității medii a carbonului pentru energia electrică din rețea în metodologia de determinare a reducerilor de emisii de gaze cu efect de seră generate de combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi și de combustibilii pe bază de carbon reciclat.

11. Dacă într-un an calendaristic intensitatea emisiilor generate de energia electrică din surse regenerabile este mai mică de 18 gCO_{2eq}/MJ, intensitatea medie a emisiilor generate de energia electrică este considerată în continuare ca fiind mai mică de 18 gCO_{2eq}/MJ pentru următorii cinci ani calendaristici.

12. Energia electrică preluată din rețea care este utilizată pentru a produce combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi poate fi contabilizată ca fiind în întregime din surse regenerabile dacă energia electrică utilizată pentru a produce combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi este consumată într-un interval de decontare a dezechilibrelor în cursul căruia producătorul de combustibil poate demonstra, pe baza dovezilor furnizate de operatorul național de transport și de sistem, că:

12.1. instalațiile de producere a energiei electrice care utilizează surse regenerabile de energie au făcut obiectul unei redispunerii descendente în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și cu Regulile pieței energiei electrice;

12.2. energia electrică consumată pentru producția de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi a redus necesitatea redispunerii cu o cantitate corespunzătoare.

13. În cazul în care condițiile de la pct. 6-12 nu sunt îndeplinite, producătorii de combustibili pot contabiliza energia electrică preluată din rețea ca fiind în întregime din surse regenerabile, dacă aceasta îndeplinește condițiile privind aditionalitatea, corelația temporală și corelația geografică în conformitate cu pct. 14-19.

Secțiunea a 3-a

Alte condiții pentru contabilizarea energiei electrice preluate din rețea ca fiind în întregime din surse regenerabile

Subsecțiunea 1

Adiționalitatea

14. Condiția privind aditionalitatea menționată la pct. 13 este considerată îndeplinită dacă producătorii de combustibili produc o cantitate de energie electrică din surse regenerabile în instalațiile proprii care este cel puțin echivalentă cu cantitatea de energie electrică declarată ca fiind în întregime regenerabilă sau dacă au încheiat, direct sau prin intermediari, unul sau mai multe contracte pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător cu operatori economici care produc energie electrică din surse regenerabile în una sau în mai multe instalații pentru o cantitate de energie electrică din surse regenerabile care este cel puțin echivalentă cu cantitatea de energie electrică declarată ca fiind în întregime din surse regenerabile, iar energia electrică declarată este produsă efectiv în această (aceste) instalație (instalații), cu condiția să fie îndeplinite următoarele criterii:

14.1. instalația care produce energie electrică din surse regenerabile a intrat în funcțiune nu mai devreme de 36 de luni înaintea instalației care produce combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi. În același timp:

14.1.1. în cazul în care o instalație care produce energie electrică din surse regenerabile a respectat cerințele prevăzute la subpct. 14.1, în temeiul unui contract pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător, care a fost încheiat cu un producător de combustibili și care a încetat, se consideră că aceasta a intrat în funcțiune în același timp cu instalația care produce combustibilii lichizi și gazeși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi în condițiile semnării unui nou contract pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător;

14.1.2. în cazul în care o instalație existentă care produce combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică din surse regenerabile utilizați în transporturi primește un supliment de capacitate de producție, capacitatea adăugată este considerată ca fiind intrată în funcțiune în același timp cu instalația inițială, cu condiția ca respectiva capacitate să fie adăugată în același

amplasament, iar adăugarea să aibă loc în termen de cel mult 36 de luni de la intrarea în funcțiune a instalației inițiale;

14.2. instalația care produce energie electrică din surse regenerabile nu a beneficiat de scheme de sprijin, în sensul Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu excepția sprijinului primit de instalații înainte de retehnologizare, a sprijinului financiar pentru terenuri sau pentru racordarea la rețea, a sprijinului care nu constituie un sprijin net, cum ar fi sprijinul rambursat integral și sprijinul pentru instalațiile producătoare de energie electrică din surse regenerabile care aprovizionează instalații producătoare de combustibil lichid și gazos de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizat în transporturi, folosit pentru cercetare, în scop de testare și demonstrare.

Subsecțiunea a 2-a Corelația temporală

15. Până la 31 decembrie 2029, condiția corelării temporale menționată la pct. 9 și 13 se consideră îndeplinită dacă combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi sunt produși în aceeași lună a anului calendaristic ca și energia electrică din surse regenerabile produsă în temeiul contractului pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător sau dacă sunt produși din energie electrică din surse regenerabile care provine dintr-un nou activ de stocare care este situat în spatele aceluiași punct de racordare la rețea ca electrolizorul sau ca instalația care produce energie electrică din surse regenerabile, care a fost facturat în aceeași lună a anului calendaristic în care a fost produsă energia electrică în temeiul contractului pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător.

16. Începând cu 1 ianuarie 2030, condiția corelării temporale se consideră îndeplinită dacă combustibilul lichid și gazos de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizat în transporturi este produs în aceeași perioadă de o oră ca și energia electrică din surse regenerabile produsă în temeiul contractului pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător sau dacă e produs din energie electrică din surse regenerabile care provine dintr-un nou activ de stocare care este situat în spatele aceluiași punct de racordare la rețea ca electrolizorul sau ca instalația care produce energie electrică din surse regenerabile, care a fost facturat în aceeași perioadă de o oră în care a fost produsă energia electrică în temeiul contractului pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător.

17. Condiția corelării temporale se consideră întotdeauna respectată dacă combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi sunt produși într-o perioadă de o oră în care prețul de

închidere unic rezultat din cuplarea pieței pentru ziua următoare pentru zona de ofertare, astfel cum se menționează în Codul rețelelor electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 423/2019 al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică este mai mic sau egal cu 20 EUR/MWh sau mai mic de 0,36 ori prețul unei cote pentru emiterea unei tone de dioxid de carbon echivalent în perioada relevantă în cadrul sistemului UE de comercializare a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Subsecțiunea a 3-a Corelația geografică

18. Condiția corelării geografice menționată la pct. 9 și 13 se consideră realizată dacă este îndeplinit cel puțin unul dintre următoarele criterii referitoare la amplasarea electrolizorului:

18.1. instalația care produce energie electrică din surse regenerabile în temeiul contractului de achiziție de energie electrică din surse regenerabile este sau a fost situată în momentul în care a intrat în funcțiune în aceeași zonă de ofertare ca și electrolizorul;

18.2. instalația care produce energie electrică din surse regenerabile este situată într-o zonă de ofertare interconectată, iar prețurile energiei electrice în perioada relevantă pe piață pentru ziua următoare menționată în subsecțiunea a 2-a în zona de ofertare interconectată sunt egale sau mai mari decât în zona de ofertare în care sunt produși combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi;

18.3. instalația care produce energie electrică din surse regenerabile în temeiul contractului pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător ar trebui să fie situată într-o zonă de ofertare offshore, care să fie interconectată la zona de ofertare în care este situat electrolizorul.

19. Fără a aduce atingere principiilor cu privire la revizuirea zonelor de ofertare și a planurilor de acțiuni adoptate în acest sens, după cum este stabilit în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, poate aproba criterii suplimentare privind amplasarea electrolizoarelor și a instalației care produce energie electrică din surse regenerabile față de criteriile stabilite la pct. 18, pentru a asigura compatibilitatea suplimentărilor de capacitate cu planificarea națională a rețelei de hidrogen și de energie electrică. Eventualele criterii suplimentare nu au niciun impact negativ asupra funcționării pieței interne a energiei electrice.

Capitolul III

CERINȚE DE RAPORTARE ȘI DE CERTIFICARE PENTRU PRODUCĂTORII DE COMBUSTIBILI

Secțiunea 1

Norme comune

20. Producătorii de combustibil, în contextul obligației stabilite la art. 8 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile furnizează informații fiabile către Centrul Național pentru Energie Durabilă, care să demonstreze că toate cerințele prevăzute la pct. 4-19 din prezenta anexă sunt respectate, inclusiv pentru fiecare oră, după caz:

20.1. cantitatea de energie electrică utilizată pentru a produce combustibili lichizi și gazeți de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi, detaliată după cum urmează:

20.1.1. cantitatea de energie electrică obținută din rețea care nu este luată în considerare ca fiind în totalitate din surse regenerabile, precum și proporția de energie electrică din surse regenerabile;

20.1.2. cantitatea de energie electrică care este luată în considerare ca fiind în totalitate din surse regenerabile, deoarece a fost obținută printr-o racordare directă la o instalație care produce energie electrică din surse regenerabile, astfel cum se prevede la pct. 4 și 5 din prezenta anexă;

20.1.3. cantitatea de energie electrică obținută din rețea care este contabilizată ca fiind în întregime din surse regenerabile în conformitate cu criteriile stabilite la pct. 6, 7 și 8 din prezenta anexă;

20.1.4. cantitatea de energie electrică care este contabilizată ca fiind în întregime din surse regenerabile în conformitate cu criteriile stabilite la pct. 9, 10 și 11 din prezenta anexă;

20.1.5. cantitatea de energie electrică care este contabilizată ca fiind în întregime din surse regenerabile în conformitate cu criteriile stabilite la pct. 12 din prezenta anexă;

20.1.6. cantitatea de energie electrică care este contabilizată ca fiind în întregime din surse regenerabile în conformitate cu criteriile stabilite la pct. 13 din prezenta anexă;

20.2. cantitatea de energie electrică din surse regenerabile generată de instalațiile care produc energie electrică din surse regenerabile, indiferent dacă acestea sunt racordate direct la un electrolizor și indiferent dacă energia electrică din surse regenerabile este utilizată pentru producția de combustibili lichizi și gazeți de origine nebiologică din surse regenerabile și utilizați în transporturi sau în alte scopuri;

20.3. cantitățile de combustibili lichizi și gazeți de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și din surse neregenerabile și utilizați în transporturi, produși de producătorul de combustibili.

Secțiunea a 2-a

Certificarea conformității

21. Indiferent dacă combustibilul lichid și gazos de origine nebiologică utilizat în transporturi este produs în Republica Moldova sau în afara acesteia, pentru a demonstra conformitatea cu criteriile stabilite la pct. 4-19 ale prezentelor Reguli, producătorii de combustibil pot utiliza sisteme voluntare naționale sau internaționale recunoscute în conformitate cu Legea nr. 10/2016, inclusiv conform prevederii pct. 20.

22. În cazul în care un producător de combustibil furnizează dovezi sau date obținute în conformitate cu un sistem internațional sau național voluntar de stabilire a standardelor de producție a combustibililor lichizi și gazoși de origine nebiologică utilizați în transporturi, stabilit în conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2016, în măsura în care un astfel de sistem demonstrează conformitatea lui cu subpct. 35.2 și 35.3 din Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, producătorii de combustibili sunt scutiți de obligația furnizării de dovezi suplimentare ale conformității cu criteriile stabilite în prezentele Reguli.

Anexa nr. 5
la Regulamentul privind calculul consumului
de energie din surse regenerabile

CONȚINUTUL DE ENERGIE PENTRU COMBUSTIBILI

Combustibil	Conținutul masic de energie (putere calorifică inferioară, MJ/kg)	Conținutul volumic de energie (putere calorifică inferioară, MJ/l)
COMBUSTIBILI PROVENIȚI DIN BIOMASĂ ȘI/SAU DIN OPERAȚIUNI DE PRELUCRARE A BIOMASEI		
Biopropan	46	24
Ulei vegetal pur (ulei produs din plante oleaginoase prin presare, extracție sau procedee comparabile, brut sau rafinat, dar nemodificat chimic)	37	34
Biomotorină – ester metilic al acizilor grași (ester metilic produs din ulei produs din biomasă)	37	33
Biomotorină – ester etilic al acizilor grași (ester etilic produs din ulei produs din biomasă)	38	34
Biogaz care se poate purifica pentru a obține calitatea gazelor naturale	50	–
Ulei hidrotratat (tratată termochimic cu hidrogen) produs din biomasă, destinat pentru a fi folosit la înlocuirea motorinei	44	34
Ulei hidrotratat (tratată termochimic cu hidrogen) produs din biomasă, destinat pentru a fi folosit la înlocuirea benzinei	45	30
Ulei hidrotratat (tratată termochimic cu hidrogen) produs din biomasă, destinat pentru a fi folosit la înlocuirea combustibilului pentru avioane	44	34
Ulei hidrotratat (tratată termochimic cu hidrogen) produs din biomasă, destinat pentru a fi folosit la înlocuirea gazului petrolier lichefiat	46	24
Ulei coprelucrat (prelucrat într-o rafinărie simultan cu combustibili fosili) produs din biomasă sau biomasă supusă pirolizei, destinat pentru a fi folosit la înlocuirea motorinei	43	36
Ulei coprelucrat (prelucrat într-o rafinărie simultan cu combustibili fosili) produs din biomasă sau biomasă supusă pirolizei, destinat pentru a fi folosit la înlocuirea benzinei	44	32
Ulei coprelucrat (prelucrat într-o rafinărie simultan cu combustibili fosili) produs din biomasă sau biomasă supusă pirolizei, destinat pentru a fi folosit la înlocuirea combustibilului pentru avioane	43	33

Ulei coprelucrat (prelucrat într-o rafinărie simultan cu combustibili fosili) produs din biomasă sau biomasă supusă pirolizei, destinat pentru a fi folosit la înlocuirea gazului petrolier lichefiat	46	23
COMBUSTIBILI DIN SURSE REGENERABILE CARE POT FI PRODUȘI DIN DIFERITE SURSE REGENERABILE, INCLUSIV BIOMASĂ		
Metanol din surse regenerabile	20	16
Etanol din surse regenerabile	27	21
Propanol din surse regenerabile	31	25
Butanol din surse regenerabile	33	27
Motorină Fischer-Tropsch (hidrocarbură sintetică sau amestec de hidrocarburi sintetice, destinate pentru a fi folosite la înlocuirea motorinei)	44	34
Benzină Fischer-Tropsch (hidrocarbură sintetică sau amestec de hidrocarburi sintetice produs din biomasă, destinate pentru a fi folosite la înlocuirea benzinei)	44	33
Combustibil pentru avioane Fischer-Tropsch (hidrocarbură sintetică sau amestec de hidrocarburi sintetice produs din biomasă, destinate pentru a fi folosite la înlocuirea combustibilului pentru avioane)	44	33
Gaz petrolier lichefiat Fischer-Tropsch (hidrocarbură sintetică sau amestec de hidrocarburi sintetice, destinate pentru a fi folosite la înlocuirea gazului petrolier lichefiat)	46	24
DME (dimetileter)	28	19
Hidrogen din surse regenerabile	120	–
ETBE (etil-terț-butil-eter produs pe bază de etanol)	36 (din care 37 % din surse regenerabile)	27 (din care 37 % din surse regenerabile)
MTBE (metil-terț-butil-eter produs pe bază de metanol)	35 (din care 22 % din surse regenerabile)	26 (din care 22 % din surse regenerabile)
TAEE (terțiar-amil-etil-eter produs pe bază de etanol)	38 (din care 29 % din surse regenerabile)	29 (din care 29 % din surse regenerabile)
TAME (terțiar-amil-metil-eter produs pe bază de metanol)	36 (din care 18 % din surse regenerabile)	28 (din care 18 % din surse regenerabile)
THxEE (terțiar-hexil-etil-eter produs pe bază de etanol)	38 (din care 25 % din surse regenerabile)	30 (din care 25 % din surse regenerabile)
THxME (terțiar-hexil-metil-eter produs pe bază de metanol)	38 (din care 14 %	30 (din care 14 %

	din surse regenerabile)	din surse regenerabile)
COMBUSTIBILI FOSILI		
Benzină	43	32
Motorină	43	36

CONTABILIZAREA ENERGIEI DIN SURSE REGENERABILE UTILIZATE PENTRU ÎNCĂLZIRE ȘI RĂCIRE

Partea A

Contabilizarea energiei din surse regenerabile din pompele de căldură utilizate pentru încălzire

1. Cantitatea de energie din surse regenerabile produsă de pompele de căldură și utilizată pentru încălzire, în anul t , este determinată ca suma următoarelor componente:

$$PE_t^{PC,INC} = PE_t^{PC,AE} + PE_t^{PC,AT},$$

unde:

$PE_t^{PC,AE}$ – cantitatea de energie aerotermală, geotermală și hidrotermală produsă de pompele de căldură acționate electric, în anul t ;

$PE_t^{PC,AT}$ – cantitatea de energie aerotermală, geotermală și hidrotermală produsă de pompele de căldură acționate cu energie termică (pe baza principiului de absorbție), în anul t .

2. Cantitatea de energie aerotermală, geotermală sau hidrotermală capturată în zona climatică caracteristică Republicii Moldova de pompele de căldură cu acționare electrică $PE_t^{PC,AE}$ și acționate cu energie termică $PE_t^{PC,AT}$, care trebuie considerată drept energie din surse regenerabile, în sensul Regulilor cu privire la producerea de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi, se calculează în conformitate cu următoarea formulă:

$$PE_t^{PC,AE} \text{ și } PE_t^{PC,AT} = Q_{utilizabil} \cdot \left(1 - \frac{1}{FPS}\right),$$

unde:

$Q_{utilizabil}$ – totalul estimat al căldurii utilizabile generate de pompele de căldură care îndeplinesc criteriile menționate la art. 7 alin. (6) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și care este pus în aplicare doar pentru pompele de căldură pentru care $FPS > 1,15 * 1/\eta$;

FPS – media estimată a factorului de performanță sezonieră pentru pompele de căldură;

η – proporția între producția totală brută de energie electrică și consumul de energie primară pentru producerea de energie electrică, ce se calculează ca medie la nivelul UE pe baza datelor Eurostat.

3. În sensul pct. 1 și 2 ale prezentei părți, următoarele tipuri de pompe de căldură cu acționare electrică și cu acționare cu energie termică sunt considerate:

3.1. pompe de căldură aerotermale acționate electric:

3.1.1. de tip aer-aer;

3.1.2. de tip aer-apă;

3.1.3. de tip aer-aer (reversibile);

3.1.4. de tip aer-apă (reversibile);

3.1.5. de tip aer (evacuat) – aer;

3.1.6. de tip aer (evacuat) – apă;

3.2. pompe de căldură geotermale acționate electric:

3.2.1. de tip sol-aer;

3.2.2. de tip sol-apă;

3.3. pompe de căldură hidrotermale acționate electric:

3.3.1. de tip apă-aer;

3.3.2. de tip apă-apă;

3.4. pompe de căldură aerotermale acționate cu energie termică (pe baza principiului de absorbție):

3.4.1. de tip aer-aer;

3.4.2. de tip aer-apă;

3.4.3. de tip aer-aer (reversibile);

3.4.4. de tip aer-apă (reversibile);

3.4.5. de tip aer (evacuat) – aer;

3.4.6. de tip aer (evacuat) – apă;

3.5. pompe de căldură geotermale acționate cu energie termică (pe baza principiului de absorbție):

3.5.1. de tip sol-aer;

3.5.2. de tip sol-apă;

3.6. pompe de căldură hidrotermale acționate electric:

3.6.1. de tip apă-aer;

3.6.2. de tip apă-apă.

Partea B

Contabilizarea energiei din surse regenerabile utilizate pentru răcire

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. În sensul prezentei anexe, la calcularea energiei din surse regenerabile utilizate pentru răcire se aplică următoarele noțiuni:

1.1. *răcire* – extragerea căldurii dintr-un spațiu închis sau interior (în scopul asigurării confortului termic) sau dintr-un proces, pentru a reduce temperatura spațiului sau a procesului sau pentru a o menține la un anumit nivel (punct de setare); pentru sistemele de răcire căldura extrasă este evacuată și este absorbită de aerul înconjurător, de apa ambiantă sau de sol, unde mediul (aerul, solul și apa) acționează ca un disipator termic pentru căldura extrasă și, prin urmare, funcționează ca sursă de frig;

1.2. *sistem de răcire* – ansamblu de componente constând dintr-un sistem de extragere a căldurii, unul sau mai multe dispozitive de răcire și un sistem de evacuare a căldurii, la care se adaugă, în cazul răcirii active, un mediu de răcire sub formă de fluid, care acționează împreună pentru a genera un anumit transfer de căldură și, prin urmare, asigură temperatura necesară, având destinațiile:

1.2.1. pentru răcirea incintelor, sistemul de răcire poate fi un sistem de răcire naturală sau un sistem de răcire care include un generator de răcire și pentru care răcirea este una dintre funcțiile principale;

1.2.2. pentru răcirea proceselor, sistemul de răcire include un generator de răcire pentru care răcirea este una dintre funcțiile principale;

1.3. *răcire naturală (de tip free cooling)* – sistem de răcire care utilizează o sursă naturală de frig pentru a extrage căldura din spațiul sau procesul care trebuie răcit, prin intermediul fluidului (fluidelor) transportat (transportate) cu pompă (pompe) și/sau ventilator (ventilatoare) și care nu necesită utilizarea unui generator de răcire;

1.4. *generator de răcire* – parte a unui sistem de răcire care generează o diferență de temperatură ce permite extracția căldurii din spațiul sau procesul care trebuie răcit, utilizând un ciclu de compresie a vaporilor, un ciclu de adsorbție sau fiind determinat de un alt ciclu termodinamic, utilizat atunci când sursa de frig este indisponibilă sau insuficientă;

1.5. *răcire activă* – îndepărtarea căldurii dintr-un spațiu sau proces, pentru care este necesară o energie de intrare pentru a satisface cererea de răcire, utilizată atunci când fluxul natural de energie este indisponibil sau insuficient și se poate produce cu sau fără un generator de răcire;

1.6. *răcire pasivă* – îndepărtarea căldurii cu ajutorul fluxului natural de energie prin conducție, convecție, radiații sau transfer de masă fără a fi necesară deplasarea unui fluid de răcire pentru a extrage și a evacua căldura sau pentru a genera o temperatură mai scăzută cu un generator de răcire, inclusiv reducând nevoia de răcire prin elemente de proiectare a clădirilor, cum ar fi izolarea clădirilor, acoperișul verde, peretele vegetal, umbrirea sau creșterea masei clădirii, prin ventilare sau prin utilizarea ventilatoarelor de confort;

1.7. *ventilație* – deplasarea naturală sau forțată a aerului pentru a introduce aerul înconjurător în interiorul unui spațiu, în scopul de a asigura o calitate adecvată a aerului din interior, inclusiv în ceea ce privește temperatura;

1.8. *ventilator de confort* – produs care include un ventilator și un grup de motoare electrice pentru a deplasa aerul și a asigura confortul pe timpul verii prin

creșterea vitezei aerului în jurul corpului uman, conferind un sentiment termic de răcoare;

1.9. *cantitate de energie din surse regenerabile pentru răcire* – alimentarea cu răcire care a fost generată cu o eficiență energetică specificată exprimată ca factor de performanță sezonieră calculat în energie primară;

1.10. *dissipator termic* sau *sursă de frig* – mediu absorbant natural extern în care este transferată căldura extrasă din spațiu sau din proces (aerul înconjurător, apa ambiantă sub formă de corpuri de apă naturale sau artificiale și formațiunile geotermale situate sub suprafața pământului solid);

1.11. *sistem de extragere a căldurii* – dispozitiv care extrage căldura din spațiul sau procesul care trebuie răcit, cum ar fi un evaporator într-un ciclu de compresie a vaporilor;

1.12. *dispozitiv de răcire* – dispozitiv conceput pentru a efectua o răcire activă;

1.13. *sistem de evacuare a căldurii* – dispozitiv în care are loc transferul final de căldură de la mediul de răcire la dissipatorul termic, cum ar fi condensatorul aer-agent frigorific în cadrul unui ciclu de compresie a vaporilor răciți cu aer;

1.14. *energie de intrare* – energia necesară pentru transportul fluidului (răcire naturală) sau energia necesară pentru transportul fluidului și pentru acționarea generatorului de răcire (răcire activă cu un generator de răcire);

1.15. *răcire centralizată* – distribuția de energie termică sub formă de lichide răcite, de la surse de producție centrale sau decentralizate printr-o rețea, către mai multe clădiri sau situri, în scopul utilizării acestora pentru răcirea spațiilor sau a proceselor;

1.16. *factor de performanță sezonieră exprimat în energie primară* – indicator al eficienței de conversie a energiei primare a sistemului de răcire;

1.17. *număr echivalent de ore de funcționare la sarcină totală* – numărul de ore în care un sistem de răcire funcționează cu sarcină maximă pentru a produce cantitatea de răcire pe care o produce efectiv pe parcursul unui an, dar la sarcini variabile;

1.18. *grade-zile de răcire* – valorile climatice calculate cu o bază de 18 °C utilizate ca date de intrare pentru a determina numărul echivalent de ore de funcționare la sarcină totală.

2. La calcularea cantității de energie din surse regenerabile utilizate pentru răcire se ia în calcul răcirea activă, inclusiv răcirea centralizată, indiferent dacă este vorba de răcire naturală sau dacă se utilizează un generator de răcire.

3. La calcularea cantității de energie din surse regenerabile utilizate pentru răcire nu se iau în considerare:

3.1. răcirea pasivă, deși în cazul în care aerul de ventilație este utilizat ca agent de transport termic pentru răcire, alimentarea corespunzătoare cu răcire,

care poate fi furnizată fie de un generator de răcire, fie prin răcire naturală, face parte din calculul răcirii din surse regenerabile;

3.2. următoarele tehnologii sau procese de răcire:

3.2.1. răcirea în mijloacele de transport;

3.2.2. sistemele de răcire a căror funcție principală este producerea sau depozitarea materialelor perisabile la temperaturi specificate (refrigerare și congelare);

3.2.3. sistemele de răcire cu puncte de setare a temperaturii de răcire a incintelor sau a proceselor mai mici de 2 °C;

3.2.4. sistemele de răcire cu puncte de setare a temperaturii de răcire a incintelor sau a proceselor de peste 30 °C;

3.2.5. răcirea căldurii reziduale rezultate din generarea de energie, din procesele industriale și din sectorul terțiar (căldură reziduală);

3.3. energia utilizată pentru răcire în centralele de producere a energiei electrice, fabricarea cimentului, fierului și oțelului, stațiile de epurare a apelor uzate, centrele de tehnologie a informației (cum ar fi centrele de date), instalațiile de transport și distribuție a energiei electrice și infrastructurile de transport.

4. Calcularea energiei din surse regenerabile utilizate pentru răcire, în conformitate cu partea B a prezentei anexe, vizează producerea frigului în cadrul următoarelor tipuri de sisteme:

4.1. sisteme individuale de răcire cu puterea mai mare de 1,5 MW;

4.2. sisteme individuale de răcire cu puterea mai mică de 1,5 MW, cu următoarea destinație:

4.2.1. răcirea spațiilor în sectorul rezidențial (gospodăriei casnice);

4.2.2. răcirea spațiilor în sectorul terțiar;

4.2.3. răcirea proceselor;

4.3. sisteme de răcire centralizată;

4.4. alte sisteme de răcire individuală;

4.5. alte sisteme de răcire în baza energiei regenerabile.

5. Centrul Național pentru Energie Durabilă, la calcularea cantității de energie din surse regenerabile utilizate pentru răcire, poate exclude, după caz, mai multe categorii de sisteme de răcire din calculul energiei din surse regenerabile utilizate pentru răcire, în scopul de a conserva sursele naturale de frig din anumite zone geografice, din motive de protecție a mediului, cum ar fi protejarea râurilor sau a lacurilor împotriva riscului de supraîncălzire.

Capitolul II

METODOLOGIA DE CONTABILIZARE A ENERGIEI DIN SURSE REGENERABILE PENTRU RĂCIREA INDIVIDUALĂ ȘI CENTRALIZATĂ

6. Numai sistemele de răcire care funcționează peste cerința minimă de eficiență ca factor de performanță sezonieră exprimat în energie primară (FPS_p), conform prevederilor pct. 9 al prezentei anexe, sunt considerate ca producând energie din surse regenerabile.

Secțiunea 1

Cantitatea de energie din surse regenerabile pentru răcire

7. Cantitatea de energie din surse regenerabile pentru răcire $PE_t^{PC,RAC}$ este calculată utilizând următoarea formulă:

$$PE_t^{PC,RAC} = (Q_{C_{source}} - E_{input}) \cdot S_{FPS_p} = Q_{C_{supply}} \cdot S_{FPS_p},$$

unde:

$Q_{C_{source}}$ – cantitatea de căldură eliberată de sistemul de răcire în aerul înconjurător, în apa ambiantă sau în sol;

E_{input} – consumul de energie al sistemului de răcire, inclusiv consumul de energie al sistemelor auxiliare pentru sistemele măsurate, cum ar fi răcirea centralizată;

$Q_{C_{supply}}$ – energia de răcire furnizată de sistemul de răcire.

Etapele de calcul aferente $Q_{C_{supply}}$ sunt descrise la pct. 8-30 din prezentul capitol;

S_{FPS_p} – definită la nivelul sistemului de răcire ca ponderea din alimentarea cu răcire care poate fi considerată ca fiind energie din surse regenerabile în conformitate cu cerințele privind factorul de performanță sezonieră (FPS), exprimată ca procent. FPS este stabilit fără a se ține seama de pierderile din distribuție.

Astfel, pentru răcirea centralizată, FPS este stabilit per generator de răcire sau la nivel de sistem de răcire naturală. Pentru sistemele de răcire pentru care se poate aplica FPS standard, coeficienții F(1) și F(2), în conformitate cu Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile produselor pentru încălzirea aerului, produselor pentru răcire, răcitoarelor industriale cu temperaturi înalte și ventiloconvectoarelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 750/2016, nu sunt utilizați ca fiind în totalitate din surse regenerabile.

În cazul răcirii generate de căldură care provine în proporție de 100 % din surse regenerabile (absorbție și adsorbție), răcirea furnizată trebuie considerată ca fiind în totalitate din surse regenerabile.

Modul de calcul al S_{FPS_p} este prezentat în subsecțiunea a 2-a.

Secțiunea a 2-a

Calculul ponderii factorului de performanță sezonieră care se califică drept energie din surse regenerabile S_{FPS_p}

8. S_{FPS_p} este ponderea aprovizionării cu răcire care poate fi considerată drept energie din surse regenerabile și care crește odată cu creșterea valorilor FPS_p , unde FPS_p este definit conform Regulamentului cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile produselor pentru încălzirea aerului, produselor pentru răcire, răcitoarelor industriale cu temperaturi înalte și ventiloconvectoarelor și Regulamentului cu privire la cerințele în materie de proiectare ecologică pentru aparatele de climatizare și ventilatoarele de confort, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 750/2016 cu excepția faptului că factorul implicit de energie primară pentru energia electrică este stabilit la 2,1. Se utilizează condițiile-limită din standardul SM EN 14511 și părțile acestuia.

9. Cerința privind eficiența minimă a sistemului de răcire, ca factor de performanță sezonieră exprimat în energie primară, trebuie să fie de cel puțin 1,4 (FPS_{pLOW}). Pentru ca S_{FPS_p} să fie 100 %, cerința privind eficiența minimă a sistemului de răcire trebuie să fie cel puțin 6 (FPS_{pHIGH}). Pentru toate celelalte sisteme de răcire se aplică următorul calcul:

$$S_{FPS_p} = \frac{FPS_p - FPS_{pLOW}}{FPS_{pHIGH} - FPS_{pLOW}},$$

unde:

FPS_p – eficiența sistemului de răcire, ca factor de performanță sezonieră, exprimat în energie primară;

FPS_{pLOW} – factorul minim de performanță sezonieră exprimat în energie primară, care se bazează pe eficiența sistemelor standard de răcire (cerințe minime de proiectare ecologică);

FPS_{pHIGH} – valoarea-limită superioară a factorului de performanță sezonieră exprimat în energie primară, care se bazează pe cele mai bune practici pentru soluțiile de răcire naturală utilizate în răcirea centralizată.

Secțiunea a 3-a

Calculul cantității de energie din surse regenerabile pentru răcire folosind FPS_p standard și măsurat

Subsecțiunea 1

FPS standard și măsurat

10. Pentru generatoarele electrice de răcire cu compresie a vaporilor și pentru generatorul de răcire cu compresie a vaporilor motorului cu ardere internă sunt disponibile valori FPS standardizate, datorită cerințelor de proiectare ecologică prevăzute în Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile produselor pentru încălzirea aerului, produselor pentru răcire, răcitoarelor industriale cu temperaturi înalte și ventilatoarelor și în Regulamentul cu privire la cerințele în materie de proiectare ecologică pentru aparatele de climatizare și ventilatoarele de confort, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 750/2016. Pentru aceste generatoare de răcire sunt disponibile valori de până la 2 MW pentru răcirea în vederea confortului termic și până la 1,5 MW pentru răcirea proceselor. Nu sunt disponibile valori standard pentru alte tehnologii și bareme de capacitate. În ceea ce privește răcirea centralizată, nu sunt disponibile valori standard, dar există măsurători care sunt utilizate; acestea permit calcularea valorilor FPS cel puțin o dată pe an.

11. Pentru a calcula cantitatea de răcire din surse regenerabile, se pot utiliza valorile standard ale FPS , în cazul în care acestea sunt disponibile. În cazul în care nu sunt disponibile valori standard sau măsurarea este o practică standard, se utilizează valorile FPS măsurate, separate prin valorile-limită ale capacității de răcire. Pentru generatoarele de răcire cu o capacitate de răcire mai mică de 1,5 MW, se poate utiliza FPS standard, în timp ce FPS măsurat se utilizează pentru răcirea centralizată, pentru generatoarele de răcire cu o capacitate de răcire mai mare sau egală cu 1,5 MW și pentru generatoarele de răcire pentru care nu sunt disponibile valori standard.

12. În plus, pentru toate sistemele de răcire fără FPS standard, care includ toate soluțiile de răcire naturală și generatoarele de răcire activate termic, se stabilește un FPS măsurat pentru a se utiliza metodologia de calcul pentru răcirea din surse regenerabile.

Subsecțiunea a 2-a

Definirea valorilor standard ale FPS

13. Valorile FPS sunt exprimate în termeni de eficiență energetică primară calculată utilizând factori de energie primară în conformitate cu Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile produselor pentru încălzirea

aerului, produselor pentru răcire, răcitoarelor industriale cu temperaturi înalte și ventiloconvectoarelor (unde $FPS = \eta_{s,c}$) pentru a determina eficiența de răcire a incintelor pentru diferitele tipuri de generatoare de răcire. Factorul de energie primară, conform Regulamentului menționat *supra* se calculează ca fiind $1/\eta$, unde η este raportul mediu dintre producția brută totală de energie electrică și consumul de energie primară pentru producția de energie electrică în întreaga Uniune Europeană, egal cu 2,1.

14. Atunci când purtătorii de energie primară (cum ar fi energia termică sau gazul) sunt utilizați ca energie de intrare pentru acționarea generatorului de răcire, factorul standard de energie primară ($1/\eta$) este 1, reflectând lipsa transformării energetice $\eta = 1$.

15. Condițiile standard de funcționare și ceilalți parametri necesari pentru determinarea FPS sunt definiți în Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile produselor pentru încălzirea aerului, produselor pentru răcire, răcitoarelor industriale cu temperaturi înalte și ventiloconvectoarelor și în Regulamentul cu privire la cerințele în materie de proiectare ecologică pentru aparatele de climatizare și ventilatoarele de confort, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 750/2016, în funcție de categoria generatorului de răcire. Condițiile-limită sunt cele definite în standardul SM EN 14511.

16. Pentru generatoarele de răcire reversibile (pompe de căldură reversibile) a căror funcție de încălzire este reglementată de Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică pentru instalațiile pentru încălzirea incintelor și instalațiile de încălzire cu funcție dublă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 750/2016, se utilizează același calcul al FPS care este definit pentru generatoarele de răcire nereversibile similare în Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile produselor pentru încălzirea aerului, produselor pentru răcire, răcitoarelor industriale cu temperaturi înalte și ventiloconvectoarelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 750/2016. De exemplu, pentru generatoarele de răcire electrice cu compresia vaporilor, FPS_p (unde indexul p este folosit pentru a clarifica faptul că FPS este definit în termeni de energie primară) se definește după cum urmează:

4.1. pentru răcirea incintelor:

$$FPS_p = \frac{SEER}{1/\eta} - F(1) - F(2);$$

4.2. pentru răcirea proceselor:

$$FPS_p = \frac{SEPR}{1/\eta} - F(1) - F(2),$$

unde:

SEER și *SEPR* sunt factori de performanță sezonieri, unde *SEER* este rata de eficiență energetică sezonieră, iar *SEPR* – rata de performanță energetică sezonieră (*Seasonal Energy Performance Ratio*) în energia finală definită în conformitate cu Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile produselor pentru încălzirea aerului, produselor pentru răcire, răcitoarelor industriale cu temperaturi înalte și ventiloconvectoarelor și cu Regulamentul cu privire la cerințele în materie de proiectare ecologică pentru aparatele de climatizare și ventilatoarele de confort, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 750/2016.

$F(1)$ și $F(2)$ – factori de corecție în conformitate cu Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile produselor pentru încălzirea aerului, produselor pentru răcire, răcitoarelor industriale cu temperaturi înalte și ventiloconvectoarelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 750/2016. Acești coeficienți nu se aplică răcirii proceselor în Regulamentul menționat, deoarece indicatorii de energie finală *SEPR* sunt utilizați direct. În absența unor valori adaptate, pentru conversia *SEPR* se utilizează aceleași valori utilizate pentru conversia *SEER*.

Subsecțiunea a 3-a **Condițiile-limită ale *FPS***

17. Pentru definirea *FPS* a generatorului de răcire, se utilizează condițiile-limită pentru *FPS* definite în Regulamentul cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile produselor pentru încălzirea aerului, produselor pentru răcire, răcitoarelor industriale cu temperaturi înalte și ventiloconvectoarelor și în Regulamentul cu privire la cerințele în materie de proiectare ecologică pentru aparatele de climatizare și ventilatoarele de confort, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 750/2016. În cazul generatoarelor de răcire apă-aer și apă-apă, energia de intrare necesară pentru punerea la dispoziție a sursei de frig este inclusă prin intermediul factorului de corecție $F(2)$. Condițiile-limită pentru *FPS* sunt prezentate în figura 1. Aceste condiții-cadru se aplică tuturor sistemelor de răcire, fie sistemelor de răcire naturală, fie celor care conțin generatoare de răcire.

18. Condițiile-cadru menționate la pct. 17 din prezenta anexă sunt similare cu cele pentru pompele de căldură (utilizate în modul de încălzire) din Decizia 2013/114/UE a Comisiei de stabilire a orientărilor pentru statele membre privind calcularea energiei regenerabile furnizate de pompele de căldură în cazul diferitelor tehnologii de pompe de căldură în temeiul art. 5 din Directiva 2009/28/CE. Diferența constă în faptul că, în cazul pompelor de căldură, consumul de energie electrică corespunzător consumului auxiliar de energie electrică (modul oprit prin termostat, modul standby, modul oprit, modul de

funcționare a încălzitorului uleiului din carter) nu este luat în considerare pentru evaluarea *FPS*. Cu toate acestea, din motivul că în cazul răcirii se vor utiliza atât valorile standard ale *FPS*, cât și valorile *FPS* măsurate și ținând cont de faptul că în cadrul *FPS* măsurat se ia în considerare consumul auxiliar, este necesar să se includă consumul auxiliar de energie în ambele situații.

19. Pentru răcirea centralizată, pierderile de frig datorate distribuției și consumul de energie electrică al pompei de distribuție între instalația de răcire și substația clientului nu se includ în estimarea *FPS*.

20. În cazul sistemelor de răcire pe bază de aer care asigură și funcția de ventilație, alimentarea cu răcire datorată debitului de aer de ventilație nu trebuie luată în considerare. Puterea ventilatorului care este necesară pentru ventilație trebuie, de asemenea, să fie redusă proporțional cu raportul dintre debitul aerului pentru ventilație și debitul aerului de răcire.

În cazul sistemelor de răcire cu aer cu recuperare internă a frigului, alimentarea cu răcire datorată recuperării frigului nu se contabilizează. Puterea ventilatorului care este necesară pentru recuperarea frigului de către schimbătorul de căldură se actualizează proporțional cu raportul dintre pierderile de presiune cauzate de schimbătorul de căldură cu recuperare de frig și pierderile totale de presiune ale sistemului de răcire cu aer.

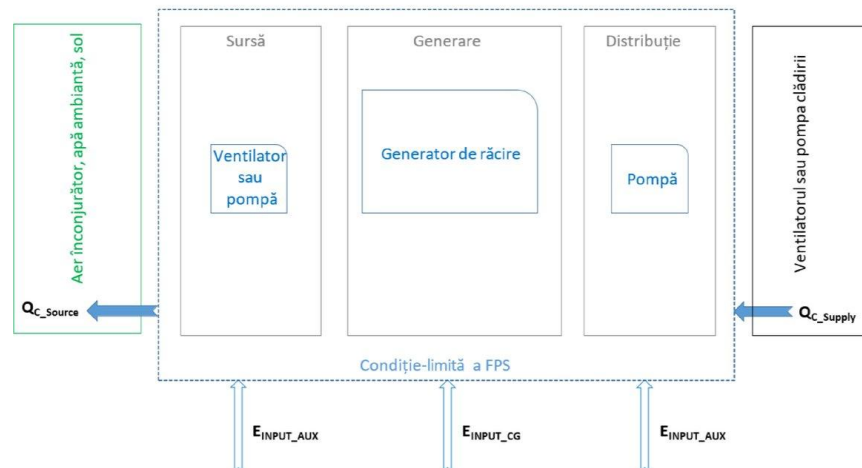

Figura 1. Ilustrarea condițiilor-limită ale *FPS* pentru generatorul de răcire care utilizează *FPS* standard și răcirea centralizată (și alte sisteme de răcire de dimensiuni mari care utilizează *FPS* măsurat), unde E_{INPUT_AUX} este energia de intrare pentru ventilator și/sau pompă și E_{INPUT_CG} energia de intrare pentru generatorul de răcire

Subsecțiunea a 4-a Calculul cu utilizarea valorii standard

21. Se poate utiliza o metodă simplificată pentru sistemele individuale de răcire cu o capacitate mai mică de 1,5 MW, pentru care este disponibilă o valoare standard a *FPS*, pentru a estima energia totală furnizată pentru răcire.

22. În cadrul metodei simplificate, energia de răcire furnizată de sistemul de răcire ($Q_{Csupply}$) este capacitatea nominală de răcire (P_c) înmulțită cu numărul echivalent de ore de funcționare la sarcină totală (*EFLH*). O singură valoare a gradelor-zile de răcire (*CDD – Cooling Degree Days*) poate fi utilizată pentru o țară întreagă sau se pot utiliza valori distincte pentru diferite zone climatice, cu condiția ca pentru aceste zone climatice să fie disponibile capacități nominale și *FPS*.

23. Pentru calculul *EFLH* se pot utiliza următoarele metode implicite:

23.1. pentru răcirea incintelor în sectorul rezidențial:

$$EFLH = 96 + 0,85 * CDD;$$

23.2. pentru răcirea incintelor în sectorul terțiar:

$$EFLH = 475 + 0,49 * CDD;$$

23.3. pentru răcirea proceselor:

$$EFLH = \tau_s * (7300 + 0,32 * CDD),$$

unde:

τ_s este factorul de activitate utilizat pentru a contabiliza timpul de funcționare al unor procese specifice (de exemplu, pe tot parcursul anului $\tau_s = 1$, nu doar la sfârșit de săptămână $\tau_s = 5/7$). Nu există nicio valoare implicită.

Calcul folosind valori măsurate

24. Sistemele pentru care nu există valori standard, precum și sistemele de răcire cu o capacitate mai mare de 1,5 MW și sistemele de răcire centralizată își calculează răcirea din surse regenerabile pe baza următoarelor măsurători:

24.1. *energia de intrare măsurată*: energia de intrare măsurată include toate sursele de energie pentru sistemul de răcire, inclusiv eventualele generatoare de răcire, și anume electricitate, gaz, căldură etc. Aceasta include, de asemenea, pompele și ventilatoarele auxiliare utilizate în sistemul de răcire, dar nu și pe cele utilizate pentru distribuția răcirii către o clădire sau un proces. În cazul răcirii cu aer cu funcție de ventilație, numai energia suplimentară de intrare datorată răcirii trebuie să fie inclusă în energia de intrare a sistemului de răcire;

24.2. *alimentarea cu energie pentru răcire măsurată*: alimentarea cu energie pentru răcire se măsoară ca rezultat al sistemului de răcire și se scad orice pierderi de frig pentru a se estima alimentarea netă cu energie pentru răcire a clădirii sau a procesului care este utilizatorul final al răcirii. Pierderile de frig includ pierderile dintr-un sistem de răcire centralizată și din sistemul de distribuție a răcirii dintr-o clădire sau un amplasament industrial. În cazul răcirii pe bază de aer cu funcție de ventilație, alimentarea cu energie pentru răcire trebuie să excludă efectul introducerii de aer proaspăt în scopuri de ventilație.

25. Măsurătorile trebuie efectuate pentru anul respectiv care trebuie raportat, și anume toată energia de intrare și toată energia furnizată pentru răcire pentru întregul an.

Răcirea centralizată: cerințe suplimentare

26. Pentru sistemele de răcire centralizată, alimentarea netă cu răcire la nivelul clientului se ia în considerare atunci când se definește capacitatea netă de răcire, indicată drept $Q_{C_Supply_net}$. Pierderile termice produse în rețeaua de distribuție (Q_{C_LOSS}) se deduc din alimentarea brută cu răcire ($Q_{C_Supply_gross}$) după cum urmează:

$$Q_{C_Supply_net} = Q_{C_Supply_gross} - Q_{C_LOSS}$$

Divizarea subsistemelor

27. Sistemele de răcire centralizată pot fi împărțite în subsisteme care cuprind cel puțin un generator de răcire sau un sistem de răcire naturală. Acest lucru necesită măsurarea energiei furnizate pentru răcire și a energiei de intrare pentru fiecare subsistem, precum și alocarea pierderilor de frig pe subsistem, după cum urmează:

$$Q_{c_supply_net_i} = Q_{c_supply_gross_i} \cdot \left(1 - \frac{Q_{c_LOSS}}{\sum_{i=1}^n Q_{c_supply_gross_i}}\right)$$

Auxiliari

28. Atunci când un sistem de răcire se împarte în subsisteme, dispozitivele auxiliare (de exemplu: comenzile, pompele și ventilatoarele) ale generatorului (generatoarelor) de răcire și/sau ale sistemului (sistemelor) de răcire naturală trebuie să fie incluse în același (aceleași) subsistem (subsisteme). Energia auxiliară corespunzătoare distribuției răcirii în interiorul clădirii, cum ar fi pompele secundare și unitățile terminale (de exemplu: ventiloconvectoarele, ventilatoarele unităților de tratare a aerului) nu se contabilizează.

29. În cazul dispozitivelor auxiliare care nu pot fi alocate unui subsistem specific, cum ar fi pompele din rețeaua de răcire centralizată care livrează energia de răcire furnizată de toate generatoarele de răcire, consumul lor de energie primară se alocă fiecărui subsistem de răcire proporțional cu energia de răcire furnizată de generatoarele de răcire și/sau de sistemele de răcire naturală ale fiecărui subsistem, în același mod ca în cazul pierderilor de frig din rețea, după cum urmează:

$$E_{INPUT_AUX_i} = E_{INPUT_AUX1_i} + E_{INPUT_AUX2} \cdot \frac{Q_{c_supply_net_i}}{\sum_{i=1}^n Q_{c_supply_net_i}}$$

unde:

$E_{INPUT_AUX_i}$ – consumul auxiliar de energie al subsistemului „i”;

E_{INPUT_AUX2} – consumul auxiliar de energie al întregului sistem de răcire, care nu poate fi alocat unui subsistem specific pentru răcire.

Secțiunea a 4-a

Calcularea cantității de energie din surse regenerabile pentru răcire pentru ponderile de energie din surse regenerabile și pentru ponderile de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire

30. Pentru calcularea ponderilor globale de energie din surse regenerabile, cantitatea de energie din surse regenerabile pentru răcire se adaugă atât la numărătorul „consumul final brut de energie din surse regenerabile”, cât și la numitorul „consumul final brut de energie”.

31. Pentru calcularea ponderilor energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire, cantitatea de energie din surse regenerabile pentru răcire se adaugă atât la numărătorul „consumul final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire”, cât și la numitorul „consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire”.

Secțiunea a 5-a

Orientări privind elaborarea unor metodologii și calcule mai precise

32. Centrul Național pentru Energie Durabilă, în contextul prevederii pct. 9 din Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, poate efectua estimări mai detaliate și cu o precizie mai mare, atât pentru *FPS*, cât și pentru *EFLH*. Orice astfel de abordări naționale trebuie să se bazeze pe ipoteze precise, pe eșantioane reprezentative de mărime suficientă, care să ducă la o estimare semnificativ îmbunătățită a energiei din surse regenerabile, comparativ cu estimarea obținută prin utilizarea metodologiei stabilite în prezenta anexă. Aceste metodologii îmbunătățite se pot baza pe un calcul detaliat bazat pe date tehnice, luând în considerare, printre alți factori, anul

și calitatea instalației, tipul compresorului și dimensiunea dispozitivului, modul de funcționare, sistemul de distribuție, cuplarea în cascadă a generatoarelor și zona climatică caracteristică Republicii Moldova. În condițiile utilizării a astfel de metode și/sau valori alternative, acestea vor fi prezentate Secretariatului Comunității Energetice, împreună cu un raport care să descrie metoda și datele utilizate.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului
cu privire la aprobarea Regulamentului
privind calculul consumului de energie din surse regenerabile

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile (în continuare – *proiectul Regulamentului*) a fost elaborat de Ministerul Energiei, cu suportul Secretariatului Comunității Energetice în cadrul proiectului EU4Energy.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii a fost elaborat în temeiul art. 10 lit. k¹) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77, art. 117), care prevede atribuția Guvernului de a aproba Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile.

De precizat, prin respectiva inițiativă se urmărește și abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind determinarea consumului final de energie din surse regenerabile în transporturi. Motivul abrogării HG nr. 270/2020 rezidă în acoperirea doar parțială a subiectului calculului consumului de energie regenerabilă la nivel național, i.e. doar a componenteii aferente sectorului transporturi.

La nivel general, merită a fi precizat faptul că prin efectul Legii nr. 117 din 23.12.2009 pentru aderarea Republicii Moldova la Tratatul de constituire a Comunității Energetice /în continuare - TCE/, Guvernul s-a angajat să transpună acquis-ul european în domeniul energetic, inclusiv de pe segmentul energiei regenerabile. Conform angajamentelor Republicii Moldova, instituite prin Decizia Consiliului Ministerial *D/2021/14/MC-EnC: de modificare a articolului 20 și a anexei I la Tratatul de instituire a Comunității Energetice și de incorporare a Directivei (UE) 2018/2001, Directivei (UE) 2018/2002, Regulamentului (UE) 2018/1999, Regulamentului delegat (UE) 2020/1044 și Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/1208 în acquis-ul comunitar al Comunității Energetice¹*, completată prin Decizia Consiliului Ministerial nr. 2022/02/MC-EnC de modificare a Deciziei Consiliului Ministerial nr. 2021/14/MC-EnC de

	Share of energy from renewable sources in gross final consumption of energy, 2005 (S2005)	Target for share of energy from renewable sources in gross final consumption of energy, 2020 (S2020)	Target for share of energy from renewable sources in gross final consumption of energy, 2030 (S2030)
Albania	31,2%	38%	52,0%
Bosnia and Herzegovina	34,0%	40%	43,6%
Georgia	n/a	n/a	27,4%
Kosovo*	18,9%	25%	32,0%
Moldova	11,9%	17%	27,0%
Montenegro	26,3%	33%	50,0%
North Macedonia	17,2%	23%	38,0%
Serbia	21,2%	27%	40,7%
Ukraine	5,5%	11%	27,0%
Overall Energy Community 2030 Target			31,0%

Figura 1. Prezentarea țintelor aferente sectorului energiei regenerabile pentru a. 2030 la nivelul Comunității Energetice (captură din decizia CM)

¹ [Decision of the Ministerial Council of the Energy Community D/2021/14/MC-EnC: amending Article 20 and Annex I to the Treaty establishing the Energy Community and incorporating Directive \(EU\) 2018/2001, Directive \(EU\) 2018/2002, Regulation \(EU\) 2018/1999, Delegated Regulation \(EU\) 2020/1044, and Implementing Regulation \(EU\) 2020/1208 in the Energy Community *acquis communautaire*](#)

modificare a anexei I la Tratatul de instituire a Comunității Energetice și de incorporare a Directivei (UE) 2018/2001, Directivei (UE) 2018/2002, Regulamentului (UE) 2018/1999, Regulamentului delegat (UE) 2020/1044 și Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/1208 în acquis-ul comunitar al Comunității Energetice², Guvernul s-a angajat să transpună în legislația națională Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare), cunoscută ca și RED II, după cum a fost adaptată de Consiliul Ministerial.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Calculul ponderii energiei regenerabile la nivel național, joacă un rol crucial în contextul atât al obiectivelor interne ale statelor, cât și al obligațiilor de raportare internațională. Din aceste considerente, comparabilitatea datelor și uniformitatea procedeele aplicate, devine un imperativ, iar instituții precum EUROSTAT se pot impune printr-o astfel de uniformizare. Calculul ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic național conform unor reguli clare și univoce, este o activitate complexă, dar și absolut necesară pentru a măsura progresul real al Republicii Moldova stat în atingerea țintelor privind energia regenerabilă.

Pe plan intern, această evaluare permite Guvernului să monitorizeze eficiența politicilor și strategiilor de promovare a consumului de energie din surse regenerabile. De exemplu, pentru a atinge obiectivele de reducere a emisiilor de carbon și de tranziție către o economie verde, este esențial ca autoritățile să dispună de date precise privind consumul de energie regenerabilă. Acest lucru ajută la luarea deciziilor informate cu privire la adaptarea politicilor de sprijin pentru regenerabile, ajustarea reglementărilor în domeniul energiei și mobilizarea investițiilor necesare pentru a încuraja o utilizare mai largă a acestor surse.

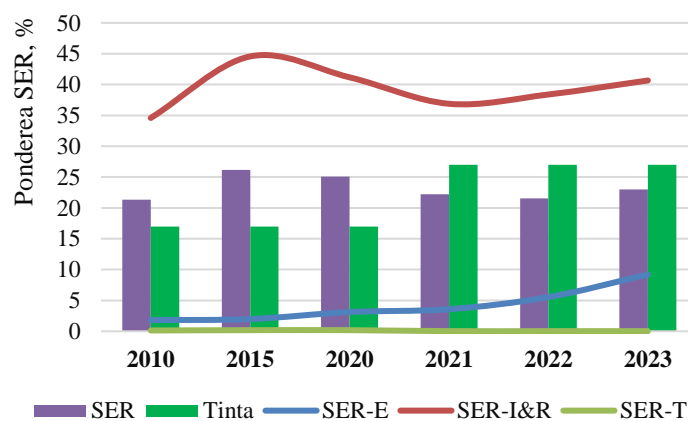

Figura 2. Evoluția ponderilor consumului SER, total și sectorial

În figura 2 de mai sus sunt prezentate evoluțiile principalelor indicatori pe care Republica Moldova îi monitorizează și raportează pentru segmentul politicilor de energie din surse regenerabile. Respectiv, având în vedere că respectivele valori sunt incluse în raportările Guvernului către varii instituții și organizații internaționale, aspectele metodologice și calculele propriu-zise trebuie să corespundă unor standarde. Urmărind respectivele evoluții, Guvernul poate întreprinde măsuri corective, pentru a îmbunătăți situația și a re-aduce țara la un vector de dezvoltare durabilă.

² [Decision of the Ministerial Council of the Energy Community No 2022/02/MC-EnC on amending Ministerial Council Decision No 2021/14/MC- EnC amending Annex I to the Treaty Establishing the Energy Community and incorporating Directive \(EU\) 2018/2001, Directive \(EU\) 2018/2002, Regulation \(EU\) 2018/1999, Delegated Regulation \(EU\) 2020/1044, and Implementing Regulation \(EU\) 2020/1208 in the Energy Community *acquis communautaire*](#)

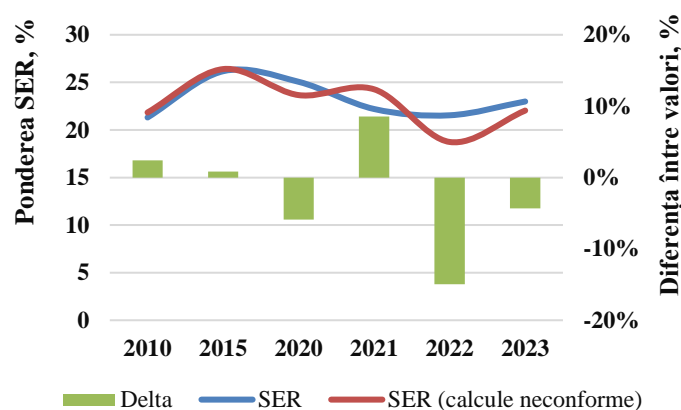

Figura 3. Diferențele în calcul a indicatorilor SER, pentru metoda conformă și metoda ne-conformă

În același timp, în vederea sublinierii importanței efectuării calculului conform unor standarde stabilite la nivel internațional, aducem exemplul din figura 3. În figură sunt prezentate rezultatele calculului ponderii consumului total de energie regenerabilă în consumul final brut de energie, efectuate prin două modalități, și anume:

- Metoda conformă, i.e. unde este determinată ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie, unde toate elementele de consum și producere a energiei sunt estimate prin utilizarea prevederilor din Directivele relevante subiectului și instrucțiunile EUROSTAT;
- Metoda ne-conformă, i.e. unde ponderea pretinsă a energiei din surse regenerabile este determinată ca raportul producției brute de energie din surse regenerabile la consumul final de energie.

Deși calculul ponderii SER urmând metoda ne-conformă este extrem de ușoară, și este posibil de aplicat prin accesarea datelor statistice naționale, totuși, aceasta duce la obținerea unor valori eronate, care nu ar putea fi raportate că nicio structură internațională și, în același timp, dezinformează autoritățile și cetățenii, părțile interesate de respectivul subiect, privitor la starea de facto a lucrurilor în domeniu. Din figura 3 poate fi observat faptul că în unii ani eroarea dintre valoarea de facto a indicatorului și cea estimată prin simpla „luare a unui raport”, poate fi și de 15%.

În ceea ce privește obligațiile internaționale de raportare, aderarea la metodologiile stabilite de EUROSTAT asigură că datele naționale sunt comparabile cu cele din alte state membre, astfel facilitând evaluarea progreselor pe plan european, sau într-un cerc mai îngust de state precum sunt Părțile Contractante la TCE, care la moment aspiră să devină parte a familiei Europene.

Această uniformizare a metodologiei de calcul este esențială pentru ca toate statele UE, inclusiv PC, să poată fi evaluate în mod echitabil în raport cu obiectivele stabilite la nivel european, respectiv la nivel de Comunitate Energetică, cum sunt cele incluse în Pactul Verde European sau în RED II. Raportarea exactă și armonizată permite o transparență mai mare, încurajând astfel cooperarea între state și stabilirea unor politici comune eficiente.

Mai mult, aceste calcule oferă o imagine clară asupra contribuției fiecărei surse de energie regenerabilă (energie eoliană, solară, hidro, biomasă, biocombustibili, etc.) la mixul energetic național, ceea ce este crucial pentru a identifica lacunele și pentru a evalua dacă se îndeplinesc obiectivele anuale sau pe termen lung.

Totodată, respectarea acestor standarde facilitează și participarea în piețele energetice regionale și internaționale, cum ar fi cea a garanțiilor de origine, oferind oportunități suplimentare de dezvoltare economică și energetică.

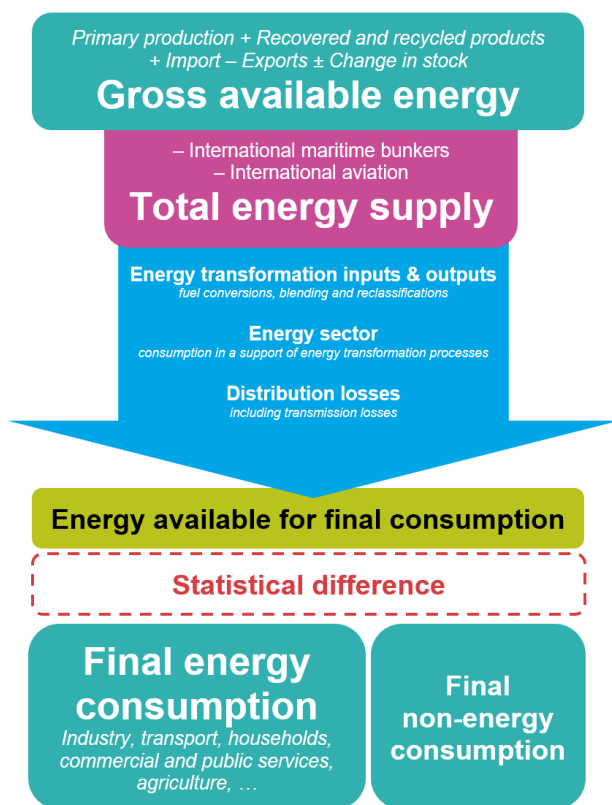

Figura 4. Prezentare schematică a parcursului de la energie disponibilă pentru consum la consum final de energie

Sursa: EUROSTAT

componenta de conversie (pentru unii purtători de energie), formează consumul final de energie al unei țări. În același timp, Figura 2 utilizează noțiuni statistice, cunoscute drept „agregate”, pe când în procesul de calcul al ponderii energiei din surse regenerabile sunt utilizați indicatori sintetici, precum este consumul final brut de energie. Acesta, spre exemplu, pentru componenta energie electrică, este calculat prin însumarea consumului final de energie electrică, a pierderilor de energie electrică în transport și distribuție, dar și consumul propriu de energie electrică al sectorului energetic – aceste „pierderi” fiind tratate ca și consum, în cazul de față,

Cu privire la componentele ce trebuie determinate în vederea obținerii întregului tablou al consumului de energie regenerabilă într-un stat, atât la nivel global/național, cât și sectorial, trebuie aplicate un șir de regulile, care sunt stabilite în proiectul Regulamentului. Astfel, acesta stabilește formule de calcul aferente următoarelor:

1. modul de determinare a consumului final de energie din surse regenerabile, total, cât și pe sectoare:
 - 1.1.consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile (SER-E);
 - 1.2.consumul final de energie regenerabilă în transporturi (SER-T);
 - 1.3.consumul final brut de energie regenerabilă pentru încălzire și răcire (SER-Î&R);
 - 1.4.consumul final brut de energie din surse regenerabile.
2. modul de determinare a consumului final brut de energie, total, precum și sectorial:
 - 2.1.consumul final brut de energie electrică;
 - 2.2.consumul final de energie în transporturi;
 - 2.3.consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire;
 - 2.4.consumul final brut de energie.

Astfel, utilizarea metodologiei de calcul standardizată la nivel european, care stă la baza unui instrument dezvoltat de EUROSTAT și pus la dispoziția tuturor statelor – „Instrumentul de evaluare facilă a surselor de energie regenerabilă” (EN – SHARES – Short Assessment of Renewable Energy Sources), nu doar că asigură conformitatea cu obligațiile de raportare internațională, ci și sprijină o dezvoltare coerentă și sustenabilă a piețelor de energie regenerabilă naționale.

Cu referire la complexitatea determinării ponderii generale a energiei regenerabile în așa-numitul consum final brut de energie, menționăm faptul că în domeniul statisticilor pe segmentul regenerabilelor, se operează cu noțiuni și indicatori care nu sunt „produși” de autoritățile naționale responsabile de subiect – Biroul Național de Statistică, în cazul Republicii Moldova, ci trebuie determinate în mod individual. Figura 2 alăturată, spre exemplu demonstrează modul în care de la resursele disponibile pentru consum formează consumul primar de energie, care, după

-
3. modul de determinare a ponderii energiei din surse regenerabile, total, precum și sectorial:
 - 3.1. ponderea energiei electrice din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică;
 - 3.2. ponderea energiei regenerabile în transporturi în consumul final de energie în transporturi;
 - 3.3. ponderea energiei regenerabile pentru încălzire și răcire în consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire;
 - 3.4. ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie (în continuare – ponderea generală SER).

Având în vedere politicile de promovare a unor combustibili specifici, precum ar fi utilizarea biocarburanților din anumite materii prime, sau pentru a compensa imposibilitatea deținerii datelor primare cu privire la fiecare consum de kWh din surse regenerabile utilizat de sectorul transporturilor rutiere sau feroviare, legislația Europeană stabilește utilizarea unor multiplicatori, Aceștia, în mod evident, sunt considerați de instrumentul de calcul SHARE și sunt utilizați și de autoritățile naționale. În mod specific, Art. 27 Reguli de calcul cu privire la ponderile minime ale energiei din surse regenerabile în sectorul transporturilor, în alin. (2), prevede că:

(2) Pentru a demonstra respectarea ponderilor minime menționate la articolul 25 alineatul (1):

(a) ponderea biocombustibililor și a biogazului pentru transporturi produse din materiile prime enumerate în anexa IX poate fi considerată a fi egală cu dublul conținutului său energetic;

(b) ponderea energiei electrice din surse regenerabile este considerată a fi egală cu de patru ori conținutul său energetic atunci când este furnizată pentru vehicule rutiere și poate fi considerată a fi de 1,5 ori conținutul său energetic atunci când este furnizată pentru transportul feroviar;

(c) cu excepția combustibililor produși din culturi alimentare sau furajere, ponderea combustibililor furnizați sectorului aviației și celui maritim este considerată a fi de 1,2 ori conținutul lor energetic.

Precizăm că HG nr. 270/2020, prevede la zi modalitatea de calcul a consumului de energie regenerabilă în sectorul transporturi doar, sau pentru cca. 30,2% din consumul final de energie, conform Balanței Energetice pentru anul 2023.

Mai mult decât atât, HG nr. 270/2020 a asigurat implementarea Legii nr. 10/2016 care, în anul 2020, transpunea Directiva 2009/28, și care este cunoscută drept RED I. În anul 2024, Republica Moldova a transpus Directiva 2018/2001, cunoscută drept RED II, și care este parte a Pachetului Legislativ ”Energie Curată pentru toți Europeii”.

Deși sunt ediții succesive ale Directivei europene privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, totuși, acestea diferă pe alocuri în modul de abordare a unor subiecte, diferă sub aspectul combustibililor promovați, sau a gradului de agresivitate în promovarea acestuia și, prin urmare, se impune modificarea radicală a HG 270/2020 or, având în vedere că o modificare substanțială a acestuia este necesară, a fost decisă elaborarea și aprobarea unei hotărâri noi. Mai jos, în scop informativ, sunt prezentate și cele mai esențiale diferențe între RED I și RED II –

1. Extinderea domeniului de aplicare

RED I: Accentul era pus pe consumul final brut de energie din surse regenerabile în sectoarele electricității, încălzirii/răcirii și transportului.

RED II: Continuă să impună evaluarea indicatorilor relevanți SER în aceleași sectoare, dar introduce cerințe suplimentare, mai detaliate, în special pentru sectorul transporturilor și al biocombustibililor avansați. De asemenea, își extinde atenția asupra eficienței energetice și a utilizării energiei regenerabile în clădiri.

2. Calculul energiei consumate în transport

RED I: Includea contribuția biocombustibililor în mod general, fără cerințe stricte pentru emisii sau sustenabilitate.

RED II: Biocombustibilii au criterii stricte de sustenabilitate, iar contribuția biocombustibililor avansați (produși din deșeuri și reziduuri) are o pondere mai mare în ponderea SER datorită multiplicatorilor. Se limitează contribuția biocombustibililor din culturi alimentare și furajere.

3. Factorii de multiplicare pentru anumite surse

RED I: Nu avea o politică extinsă de factori de multiplicare.

RED II: Introduce factori de multiplicare pentru calculul ponderii SER, în special în transport, care sunt prezentați mai sus.

4. Contribuția încălzirii/răcirii

RED I: Nu impunea creșteri anuale pentru utilizarea energiei regenerabile în încălzire și răcire.

RED II: Introduce o cerință anuală de creștere de 1,1 puncte procentuale (media UE) pentru utilizarea surselor regenerabile în acest sector, ceea ce afectează calculul SER. Respectiv, se impune monitorizarea constantă a acestui obiectiv.

5. Considerarea energiei din biomasa solidă

RED I: Nu avea criterii stricte pentru biomasa solidă.

RED II: Biomasa solidă folosită pentru producerea energiei trebuie să respecte cerințe stricte de sustenabilitate și emisii de gaze cu efect de seră.

6. Emisii indirecte și sustenabilitate

RED I: Accent redus pe emisiile indirecte sau pe criteriile stricte de sustenabilitate.

RED II: Introduce mai multe criterii pentru evitarea efectelor indirecte asupra emisiilor (de exemplu, schimbarea indirectă a destinației terenurilor - ILUC).

Având în vedere că Republica Moldova, prin intermediul Biroul Național de Statistică și a Ministerului Energiei, transmit în adresa EUROSTAT și a Comisiei Europene, implicit a Secretariatului Comunității Energetice, informații și rapoarte cu privire la evoluția în sectorul energiei regenerabile, se impune stabilirea unor reguli clare conform cărora aceste evoluții sunt determinate de către Centrul Național pentru Energie Durabilă, care este responsabil de efectuarea acestor calcule conform prevederilor Legii nr. 10/2016

Precizăm că raportarea la subiectul consumului de energie regenerabilă, alături de raportarea pe țintele de eficiență energetică și emisii de gaze cu efect de seră, este deosebit de importantă în contextul Planului Național Integrat privind Energia și Clima, care se află la zi în consultări publice avansate. Guvernul, prin intermediul Ministerului Energiei și al Mediului, vor urma să prezinte rapoarte detaliate și concludente, o dată la 2 ani, cu privire la modul în care planul a fost implementat. Iar unul din principalii piloni ai dimensiunii de sustenabilitate este „energia regenerabilă”.

Cu referire la părțile interesate de respectivul subiect, care printre altele au și fost consultate pe marginea proiectului, sunt:

1. autorități și instituții naționale care dețin informații necesare în vederea aprecierii progresului Republicii Moldova la capitolul producere și consum de energie din surse regenerabile – Ministerul Energiei (autor), Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Centrul Național pentru Energie Durabilă, Biroul Național de Statistică
-

-
2. furnizorii de energie electrică care furnizează consumatorilor finali – atât cei reglementați (Premier Energy SRL și FEE Nord SLR), cât și furnizorii care furnizează la prețuri negociate

Cea de-a treia grupă interesată, o reprezintă însă „consumatorul final”. Acesta, pe lângă informația cu privire la evoluția Republicii Moldova la capitolul energie regenerabilă, atât total cât și sectorial, cu privire la dezvoltarea durabilă țării și economiei, va primi și semnale indirecte cu privire la măsurile de politici pe care Guvernul, în eventualitatea unei dezvoltări sub-așteptări, ar putea să le întreprindă în vederea re-stabilirii unei dinamici după o traiectorie stabilită în strategiile naționale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul urmărit de această intervenție este dezvoltarea și implementarea unui mecanism transparent, clar și standardizat de calcul al consumului de energie din surse regenerabile și determinarea ponderii acestuia în consumul final brut de energie, cu aplicare până la sfârșitul anului 2050. Acest mecanism va permite monitorizarea anuală și raportarea conformă cu cerințele europene, asigurând atingerea obiectivului național de 27% energie regenerabilă în mixul energetic până în 2030, după cum a fost aprobat de Consiliul Ministerial (a se vedea Figura 1), sprijinind adoptarea măsurilor corective necesare pentru respectarea angajamentelor asumate.

Cu referire la prevederile Regulamentului, după cum a fost menționat în Secțiunea 2.2. de mai sus, proiectul stabilește formule de calcul a următoarelor elemente:

1. consumul final de energie din surse regenerabile, sau a numărătorului în cazul calculării ponderilor respective, care poate fi determinat și sectorial:
 - 1.1. consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile;
 - 1.2. consumul final de energie regenerabilă în transporturi;
 - 1.3. consumul final brut de energie regenerabilă pentru încălzire și răcire;
2. consumului final brut de energie, care ia poziția numitorului:
 - 2.1. consumul final brut de energie electrică;
 - 2.2. consumul final de energie în transporturi;
 - 2.3. consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire;
 - 2.4. consumul final brut de energie.

Totodată, proiectul prezintă formulele de calcul a ponderilor pentru fiecare sub-sector, precum și pentru întreaga economie, prin utilizarea numărătorilor și a numitorilor listați mai sus -

1. ponderea energiei electrice din surse regenerabile în consumul final brut de energie electrică;
2. ponderea energiei regenerabile în transporturi în consumul final de energie în transporturi;
3. ponderea energiei regenerabile pentru încălzire și răcire în consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire;
4. ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie (în continuare – ponderea generală SER).

În calitate de exemplu, vom prezenta formula de calcul a ponderii energiei regenerabile în consumul final brut de energie electrică –

$$P_t^{SER-E} = \frac{CFBE_t^{SER-E}}{CFBE_t^{EE}} * 100\%$$

unde:

$CFBE_t^{SER-E}$ – consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile, iar

$CFBE_t^{EE}$ – este consumul final brut de energie electrică.

Regulamentul stabilește formule detaliate de calcul a ambelor elemente.

Mai mult ca atât, în vederea implementării normei de la art. 32² a Legii nr. 10/2016, proiectul prevede o metodologie de calcul a ponderii tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică furnizată consumatorilor finali din Republica Moldova, având la bază mecanismul garanțiilor de origine emise pentru energia din surse regenerabile, a căror rol este dezvoltarea informațiilor consumatorilor finali cu privire la originea energiei electrice furnizate.

Garanțiile de origine (GO), și a căror rol determinant în promovarea unei dezvoltări durabile este stabilit în Legea nr. 10/2016, reprezintă un instrument esențial în asigurarea transparenței cu privire la proveniența energiei electrice din surse regenerabile, fiind utilizate pentru a demonstra că o anumită cantitate de energie electrică, echivalentă cu 1 MWh, provine din surse de energie verde. Aceste certificate electronice joacă un rol central în stimularea utilizării energiei regenerabile și permit consumatorilor și companiilor să își alinieze consumul energetic la angajamentele privind reducerea impactului asupra mediului. Prin achiziția de GO – prin intermediul unui contract de furnizare a energiei electrice semnat cu un furnizor a cărui portofoliu am putea identifica o pondere de energie verde mult mai mare, consumatorii finali pot susține producția de energie din surse regenerabile, chiar dacă energia fizică pe care o primesc prin rețea provine dintr-un mix de surse.

În acest context al imposibilității asigurării trasabilității fiecărui kWh generat de diferite tehnologii, din combustibili fosili sau ne-fosili, noțiunea de „mix rezidual național” capătă o importanță deosebită, deoarece reprezintă proporția de surse de energie utilizate pentru alimentarea consumatorilor care nu achiziționează explicit energie verde. Acest mix, conform formulelor din Regulament, este calculat prin excluderea energiei deja alocate prin GO din consumul național total, asigurând astfel o evidență clară a surselor reale de energie consumată la nivel național. Este un mecanism crucial pentru prevenirea confuziilor și evitarea dublei contabilizări a energiei regenerabile, cunoscută sub denumirea de "greenwashing".

Pentru a asigura implementarea mecanismului de mai sus la nivel european, rolul de coordonator al întregii industrii a Garanțiilor de Origine îi revine Asociației Organismelor Emitente (AIB) – un rol vital în asigurarea bunei funcționări a pieței garanțiilor de origine. AIB este responsabilă de administrarea și supravegherea Sistemului European de Certificate Energetice (EECS), care standardizează emisia, transferul și anularea certificatelor de origine între statele membre. Acest sistem asigură interoperabilitatea transfrontalieră a certificatelor, facilitând tranzacțiile și recunoașterea GO între țări, contribuind astfel la dezvoltarea unei piețe unice europene pentru garanțiile de origine. Prin intermediul acestei piețe, statele pot exporta surplusul de GO către țări cu o cerere mai mare, în timp ce consumatorii pot achiziționa certificate de origine emise în alte state membre, promovând astfel o piață transparentă și eficientă.

Rețeaua europeană de garanții de origine sprijină, de asemenea, obiectivele stabilite prin RED II, și contribuie la tranziția către o economie cu emisii reduse de carbon. Astfel, AIB și EECS facilitează integrarea piețelor energetice europene și susțin atingerea obiectivelor de decarbonizare stabilite la nivel european, oferind în același timp mecanisme clare și fiabile de urmărire a provenienței energiei consumate.

Astfel, Regulamentul pune în responsabilitatea CNED determinarea mixului rezidual național, în prima jumătate a anului în curs pentru anul calendaristic precedent, iar în baza acestor date, furnizorii de energie electrică au obligația de a prezenta consumatorilor săi finali informații sau

rapoarte cu privire la structura energiei electrice furnizate, inclusiv ponderea componentei verzi. Informațiile, sau raportul furnizorului de energie electrică pe care are obligația să-l prezinte consumatorilor săi finali, în conformitate cu prevederile Regulamentului, include următoarele detalii:

1. date de bază despre consumatorul final;
2. datele privind pachetul tarifar de servicii, conform clauzelor contractului încheiat cu consumatorul final;
3. detalii privind structura energiei electrice pe care furnizorul o furnizează în cadrul pachetului tarifar, dacă acest serviciu este inclus în contractul de furnizare respectiv, iar în caz contrar, furnizorul precizează că contractul de furnizare a energiei electrice nu prevede obligația furnizorului de a furniza consumatorului său structura corespunzătoare a energiei electrice;
4. detalii privind consumul înregistrat de consumatorul final, perioada de furnizare a energiei electrice, punctele de măsurare și referințe la contractul/contractele de furnizare a energiei electrice pentru care întocmește un raport către clientul final,
5. detalii privind ponderile surselor individuale de energie în totalul energiei electrice furnizate de furnizor către toți clienții săi finali;
6. un link către site-ul web al raportului CNED pentru anul calendaristic precedent, un link către Registrului garanțiilor de origine;
7. explicații însoțitoare necesare pentru înțelegerea și interpretarea corectă și deplină a informațiilor sau raportului prezentat consumatorului său final.

În pofida acestei noi responsabilități, participarea furnizorilor de energie electrică în piața garanțiilor de origine, deși implică respectarea unor obligații de raportare, monitorizare și conformitate, aduce numeroase beneficii semnificative care compensează aceste cerințe și rigori, precum:

- Creșterea competitivității și diferențierea pe piață - Furnizorii care oferă energie certificată prin GOs se pot diferenția față de concurenți, atrăgând clienți din ce în ce mai conștienți de impactul ecologic al consumului energetic. După cum arată practica europeană, consumatorii, în special cei corporativi, care sunt obligați sau doresc să își reducă amprenta de carbon, vor prefera furnizori care pot garanta utilizarea energiei verzi.
 - Creșterea atractivității în fața investitorilor și a partenerilor - Participarea activă în piața GO poate spori credibilitatea furnizorilor de energie în ochii investitorilor și partenerilor care prioritizează investițiile sustenabile și conformitatea cu normele de mediu. Această abordare poate facilita accesul la fonduri verzi sau la finanțări cu condiții avantajoase destinate proiectelor de energie regenerabilă.
 - Diversificarea veniturilor - Vânzarea garanțiilor de origine reprezintă o sursă suplimentară de venit pentru producătorii-furnizori care produc și/sau furnizează energie verde. Deși energia fizică este distribuită prin rețele comune, GO pot fi comercializate independent, permițând furnizorilor să maximizeze valoarea adăugată a producției de energie regenerabilă. În perioada 2022-2023, prețul unei GO (1 MWh) s-a ridicat la 2 EUR.
 - Acces la piețe externe și tranzacționare transfrontalieră - Sistemul european de GO, gestionat de AIB, permite tranzacționarea acestor certificate la nivel transfrontalier, oferind furnizorilor acces la o piață europeană vastă. Acest lucru permite furnizorilor să cumpere și să vândă GO în alte țări, optimizându-și portofoliul de energie verde și răspunzând cererii crescute de pe piețele cu deficit de energie regenerabilă.
 - Contribuție la obiectivele de sustenabilitate și conformitate cu reglementările UE - Participarea activă în piața GO ajută furnizorii să demonstreze conformitatea cu
-

reglementările europene, și să contribuie la atingerea obiectivelor naționale de reducere a emisiilor de carbon.

- Îmbunătățirea imaginii publice și a reputației - Asocierea cu energia verde și cu standardele ridicate de transparență și responsabilitate socială poate aduce furnizorilor o reputație pozitivă în rândul consumatorilor, organizațiilor non-guvernamentale și publicului larg. Acest aspect devine din ce în ce mai important într-o piață în care reputația și angajamentele de mediu joacă un rol crucial în atragerea și reținerea clienților.

De cealaltă parte, de partea opusă a introducerii unor noi obligații pentru furnizorii de energie electrică, merită să fie subliniat faptul că, consumatorul final, cel care achită pentru serviciu de furnizare a energiei electrice, are dreptul deplin să cunoască natura energiei electrice ce îi este furnizată. Acest drept fundamental stă la baza pieței de energie electrică, care propulsează de altfel dezvoltarea sectorului după un vector durabil.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Sunt distinse două alternative:

1. Păstrarea status-quo-ului (situației la zi)
2. Aprobarea unor reguli detaliate aferente calcului ponderii energiei din surse regenerabile, dar și cu privire la divulgarea informației cu privire la sursa energiei electrice furnizate de fiecare furnizor

Pentru Alternativa 1, având în vedere informațiile prezentate mai sus, sunt identificate următoarele dezavantaje:

- La zi – status quo - autoritățile dispun de reguli și mecanisme de calcul a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final de energie aferent sectorului transporturi doar, stabilite de HG nr. 270/2020.

Cu toate acestea, deși Ministerul Energiei, cu suportul Centrului Național pentru Energie Sustenabilă, determină ponderea energiei regenerabile și pentru celelalte sectoare făcând uz de instrumentul SHARES al EUROSTAT, totuși, acest lucru este efectuat în lipsa unui cadru juridic național care stabilește principiile necesare. Or, privind lucrurile printr-o altă optică, putem enunța că un cadru juridic care ar obliga autoritățile și instituțiile relevante să implementeze pe deplin directivele UE pe care statul s-a angajat să le pună în aplicare, lipsește.

- În același timp, vom preciza că estimarea consumului de energie regenerabilă și a ponderii acestuia în consumul final brut de energie, într-o altă manieră decât cea stabilită de directivele europene și după cum a fost detaliat în SHARES, nu este o alternativă din considerentul că metodele stabilite de instituțiile Europene sunt standardizate și recunoscute la nivel internațional. Aceste metode, după cum a fost subliniat mai sus, asigură o comparație coerentă și corectă între statele membre ale UE, implicit Părțile Contractante, și facilitează monitorizarea progresului în realizarea obiectivelor de energie regenerabilă. Orice abatere de la aceste practici ar putea duce la consecințe în raportare, afectând credibilitatea datelor și conformitatea cu obligațiile asumate de Moldova în cadrul TCE, dar și a procesului de aderare la Uniunea Europeană
 - În mod similar, în scenariul în care furnizorii de energie electrică nu au posibilitatea să prezinte consumatorilor ponderea tuturor surselor de energie din portofoliul lor, pe baza garanțiilor de origine utilizate și a mixului rezidual național, după niște reguli recunoscute la nivel național, se creează o lipsă de transparență care afectează atât consumatorii, cât și angajamentele naționale și europene în domeniul energiei verzi.
-

-
- O astfel de „opacitate”, poate submina încrederea publicului și limitează capacitatea consumatorilor de a face alegeri informate, împiedicând astfel și progresul spre un consum mai sustenabil și responsabil. Iar în condițiile în care garanțiile de origine stau la bazele unei noi piețe pan-europene, lipsa unor atare reguli în legislația națională ar izola Republica Moldova, cât și participanții pieței energiei regenerabile locale – consumatorii, furnizorii și producătorii de energie electrică verde, de oportunitățile oferite în acest sens.

În scenariul în care Guvernul aprobă proiectul de regulament, lista de avantaje oferită de aceste reglementări, ar fi:

- Din perspectiva Guvernului, ca primă persoană interesată de monitorizarea cât mai obiectivă și corectă a evoluției în sector, aprobarea unui regulament privind calculul ponderii SER totale și sectoriale, precum și divulgarea informațiilor despre structura și natura energiei electrice furnizate aduce multiple avantaje pentru Republica Moldova, începând cu conformitatea față de legislația UE și angajamentele internaționale. Prin aplicarea metodologiei SHARES și respectarea cerințelor RED II, Moldova demonstrează angajamentul său față de integrarea europeană și își consolidează poziția în procesul de aderare la Uniunea Europeană, evitând riscurile asociate neconformității în cadrul Tratatului Comunității Energetice.
 - Transparența este un alt beneficiu major, prin faptul că regulamentul permite consumatorilor să aibă acces la informații clare despre sursele de energie utilizate de furnizori. Acest lucru nu doar că sporește încrederea publicului, ci le oferă consumatorilor posibilitatea de a face alegeri informate și de a sprijini tranziția către energia verde. Totodată, furnizorii devin mai responsabili, fiind obligați să alinieze portofoliul lor la cerințele privind energia regenerabilă, ceea ce contribuie la un sistem energetic mai transparent și mai sustenabil.
 - Credibilitatea și comparabilitatea datelor raportate la nivel internațional reprezintă un alt avantaj important. Regulamentul asigură standardizarea și coerența raportărilor, eliminând riscul inconsecvențelor care ar putea afecta conformitatea Republicii Moldova. Astfel, datele devin mai fiabile pentru monitorizarea progresului în realizarea obiectivelor naționale privind energia regenerabilă, ceea ce consolidează poziția țării pe scena internațională.
 - În plus, regulamentul stimulează dezvoltarea pieței energiei regenerabile prin facilitarea accesului Moldovei la piața pan-europeană a garanțiilor de origine. Acest lucru deschide oportunități economice pentru producătorii și furnizorii locali de energie verde, atrăgând totodată investiții străine și stimulând crearea de locuri de muncă. De asemenea, un mediu competitiv bazat pe sustenabilitate și calitate este încurajat, ceea ce sprijină tranziția energetică.
 - Din perspectiva tranziției energetice, regulamentul promovează în mod direct utilizarea surselor regenerabile și contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Această abordare aliniază Republica Moldova la obiectivele UE pentru 2030 și 2050, transpuse deja și-n legislația națională, consolidând tranziția către un mix energetic mai curat și mai sustenabil.
 - În același timp, regulamentul facilitează colaborarea interinstituțională, clarificând responsabilitățile între Ministerul Energiei, Centrul Național pentru Energie Sustenabilă și alte instituții relevante. Această claritate juridică eficientizează procesele și îmbunătățește capacitatea tehnică a autorităților, contribuind la o gestionare mai eficientă a resurselor și a obligațiilor.
-

- Nu în ultimul rând, regulamentul integrează mai bine consumatorii și producătorii locali în economia verde. Consumatorii sunt stimulați să participe activ la tranziția energetică prin alegeri informate, în timp ce producătorii locali beneficiază de un cadru favorabil pentru creștere și inovare. Astfel, Moldova se poziționează ca un actor activ și responsabil în tranziția energetică globală, generând beneficii economice, sociale și de mediu pe termen lung.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului de Regulament, sub aspectul resurselor umane și de timp necesare, nu va exercita un impact suplimentar asupra sectorului public, în special asupra instituției responsabile de calculul consumului de energie regenerabilă și a ponderii acesteia în consumul final brut de energie, cât și calculului mixului rezidual național – asupra Centrului Național de Energie Durabilă.

O particularitate care s-ar putea impune în timp, însă, este necesitatea identificării unei, sau a unui grup de persoane în cadrul CNED, care ar urmări să se specializeze în calculul consumului de energie din surse regenerabile în toate cele trei sectoare distincte prezentate mai sus, având în vedere specificul sectorului și a informației ce trebuie procesate. De menționat însă că respectiva „specializare”, poate avea loc atât în mod natural, prin efectuarea de analize la subiect în mod continuu, și creșterea de capacități fără suportul unor proiecte de asistență sau, având în vedere multitudinea de proiecte de asistență tehnică disponibile la zi pe segmentul energiei, o astfel de aprofundare în materie ar putea fi susținută de Partenerii de Dezvoltare și proiectele/programele acestora.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Sub aspectul costurilor, implementarea Regulamentului, atât pe filiera calculului energiei din surse regenerabile, cât și a calculului mixului rezidual, nu presupune cheltuieli suplimentare la bugetul de stat.

Totuși, în contextul prevederii de la pct. 11 al Regulamentului, și care stabilește că –

11. CNED poate procura în mod sistematic servicii de colectare, procesare și interpretare a informațiilor necesare în vederea implementării prevederilor de la pct. 8 și 10, prin contractarea specialiștilor și experților în domeniul energetic. CNED asigură confidențialitatea informațiilor obținute și procesate.

ținem însă să menționăm că în scenariul implicit, CNED ar urma să colecteze, proceseze și interpreteze informațiile cu privire la producerea și consumul energiei din surse regenerabile cu propriile forțe, având în vedere că instituția dispune deja de o mai mare flexibilitate în atragerea personalului, iar numărul efectiv de personal al acesteia este mai mare decât până la reorganizarea Agenției pentru Eficiență Energetică (în a cărei responsabilitate era prevăzut acest exercițiu analitic).

Ca și scenariu de alternativă, având în vedere disponibilitatea unui număr mare de proiecte și programe de asistență tehnică de a sprijini autoritățile și instituțiile naționale pe diferite subiecte, inclusiv la capitolul promovare a consumului de energie regenerabilă, considerăm că CNED ar putea beneficia de asistență la acest subiect, fără a avea nevoie de alocarea unor mijloace proprii/din buget.

CNED ar putea însă, în ultimă instanță, în lipsa capacităților interne și/sau a disponibilității unor Parteneri de Dezvoltare/Donatori de a oferi respectivul suport, să bugeteze conform procedurilor ce se impun sau să identifice cca. 300-400 mii MDL pentru contractarea unei

companii care ar oferi serviciile analitice necesare în acest sens. Este în interesul Republicii Moldova să aloce suma menționată mai sus, odată la 2-3 ani, cu scopul colectării tuturor detaliilor cu privire la fiecare kWh de energie regenerabilă produsă și consumată, în loc să genereze programe de finanțare și sprijinire a proiectelor investiționale care ar urma să genereze respectivul kWh de energie regenerabilă, și a căror costuri asociate ar fi mult mai mari.

Ținem totuși să precizăm că cel mai dificil sector din punct de vedere al disponibilității datelor veridice, ar fi segmentul producerii și consumului de biocarburanți sustenabili. La etapa actuală, acest sector lipsește cu desăvârșire, iar dezvoltarea unei industrii locale pe care CNED ar reuși să o „cunoască” și documenteze cu suportul exclusiv al asistenței externe, ar putea avea loc în cel mai optimist scenariu în 6-10 ani.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea prevederilor Regulamentului de către subiecții sectorului privat – furnizorii de energie electrică, nu ar urma să aibă un impact financiar considerabil asupra acestora, întrucât partea analitică aferentă calculului mixului rezidual va fi asigurată de către CNED. Iar preluarea, o dată pe an, a datelor CNED și adăugarea la structura Mixului Rezidual Național a echivalentului energetic aferent Garanțiilor de Origine deținute, cu publicarea acestor detalii într-un șablon – deci, în esență, un exercițiu care ar putea dura maxim o zi lucrătoare – ar presupune un efort financiar de maxim 1500 MDL/an per furnizor.

În același timp, este în obligația furnizorilor să divulge consumatorilor săi finali informații detaliate despre structura și originea energiei electrice furnizate, iar în măsura în care acest lucru este posibil, furnizorul trebuie să țină cont de tendințele actuale de digitalizare a proceselor și modalitățile de interacționare dintre furnizorul unui serviciu și consumatorului/beneficiarul acestuia. Astfel, conform pct. 26, Raportul furnizorului este prezentat consumatorului final prin una din următoarele modalități:

- la adresa electronică (email) indicată de consumatorul final pentru recepționarea facturii pentru serviciile de furnizare a energiei electrice prestate, în calitate de modalitate implicită de prezentare a Raportului;
- prin intermediul cabinetului personal al consumatorului final de pe pagina web a furnizorului;
- prin intermediul unei aplicații mobile dezvoltate de furnizor;
- prin intermediul serviciului de trimitere poștală, pe suport de hârtie, în condițiile în care consumatorul final solicită expres acest lucru și consimte suportarea costurilor de tipărire și livrare a Raportului.

Respectiv, transmiterea rapoartelor către consumatori va avea loc prin intermediul poștei electronice iar acest lucru nu presupune care costuri suplimentare.

În același timp, edificarea unei eventuale piețe a garanțiilor de origine locale, puternic integrate cu piața europeană, ar avea niște beneficii extraordinare pentru producători, în special, întrucât GO au valoare de piață și pot fi ușor tranzacționate.

După cum a fost analizat în sub-capitolul 3.1, participare actorilor naționali pe piața GO ar fi însoțită de o multitudine de beneficii, precum:

- Creșterea competitivității și diferențierea pe piață: Participarea la piața GO permite producătorilor/ furnizorilor să se diferențieze prin oferirea de energie „certificată” ca și verde, atrăgând clienți tot mai preocupați de impactul ecologic al consumului energetic. Consumatorii corporativi, în special, preferă furnizorii care pot garanta utilizarea energiei verzi, susținând astfel reducerea amprentei de carbon.
- Creșterea atractivității în fața investitorilor și partenerilor: Furnizorii/Producătorii activi pe piața GO sunt percepuți drept credibili și aliniați priorităților de sustenabilitate, ceea

ce le poate facilita accesul la fonduri verzi sau finanțări avantajoase pentru proiectele de energie regenerabilă.

- Diversificarea veniturilor: Vânzarea garanțiilor de origine oferă o sursă suplimentară de venit, valorificând producția de energie regenerabilă. În perioada 2022-2023, prețul unui certificat pentru 1 MWh a ajuns la 2 EUR, ceea ce reprezintă un câștig suplimentar pentru producătorii de energie electrică verde.
- Acces la piețe externe și tranzacționare transfrontalieră: Sistemul european de GOs, gestionat de AIB, permite actorilor respectivi să cumpere și să vândă certificate la nivel internațional. Această oportunitate optimizează portofoliile de energie verde și răspunde cererii din piețele cu deficit de energie regenerabilă.
- Contribuție la obiectivele de sustenabilitate și conformitate cu reglementările UE și naționale: Participarea activă la piața GO sprijină conformitatea furnizorilor cu reglementările europene și contribuie la atingerea țintelor naționale și europene privind reducerea emisiilor de carbon.
- Îmbunătățirea imaginii publice și a reputației: Asocierea cu energia verde și respectarea standardelor de transparență cresc reputația producătorilor/ furnizorilor în rândul consumatorilor, organizațiilor non-guvernamentale și publicului larg, consolidând poziția acestora pe o piață unde sustenabilitatea este tot mai apreciată.

Pentru a permite aprecierea mărimii unei eventuale piețe a garanțiilor de origine, putem estima că pentru fiecare 1 TWh de energie electrică verde generată în Republica Moldova, aproximativ 1 milion de garanții de origine ar putea fi emise (o garanție de origine acoperă 1 MWh de energie regenerabilă). Pe baza tendințelor pieței regionale, un rulaj tipic pentru fiecare 1 TWh de energie electrică verde generată în Moldova ar putea atinge valori de ordinul a 1,0-1,5 milioane EUR, în funcție de cererea de pe piața internă și cea europeană pentru astfel de garanții. Această valoare poate fluctua în funcție de:

- Cererea de energie verde din partea consumatorilor finali și a companiilor care își asumă angajamente de sustenabilitate;
- Recunoașterea internațională a garanțiilor de origine moldovenești, ceea ce poate stimula exportul acestora către piețe mai mari, cum ar fi UE;
- Dezvoltarea infrastructurii și politicilor de sprijinire a energiei verzi la nivel național.

Pentru a estima un mix de capacități de generare care ar putea produce 1 TWh de energie electrică verde în Republica Moldova, trebuie să luăm în considerare caracteristicile locale ale resurselor de energie regenerabilă, în special a celor mai promițătoare surse cum ar fi vântul, soarele și biogazul. Un mix diversificat și eficient de capacități care să producă 1 TWh de energie electrică verde, ar putea arăta în felul următor:

- Instalații eoliene – cca. 300 MW (generând aproximativ 0.8 TWh)
- Instalații solare PV - 100 MW (generând aproximativ 0.14 TWh)
- Instalații de cogenerare pe bază - cca. 50 MW (generând aproximativ 0.06 TWh)

Rulajul aferent pieței de GO ar putea arăta mai promițător în condițiile în care acceptăm în calitate de ipoteze de calcul i) atingerea unei ponderi a energiei electrice verzi în mixul național de 30% în anul 2030 (conform proiectului PNIEC), și ii) „cuplarea” deplină a pieței locale de GO cu cea europeană.

Într-un astfel de scenariu, rulajul anual estimat pe piața locală de GO pentru o producție aproximativă de 1,5 TWh energie electrică verde, ar fi de aproximativ 3 milioane EUR, într-un scenariu conservativ. În funcție de fluctuațiile prețului garanțiilor, acest rulaj ar putea varia între 1,5 milioane EUR și 7,5 milioane EUR anual.

4.4. Impactul social

Aprobarea prezentului proiect de Regulament se așteaptă să aibă un impact social pozitiv, având în vedere interesul tot mai mare al societății pentru o dezvoltare ancorată în principii de sustenabilitate.

După cum a demonstrat practica UE, obligația furnizorilor de a informa consumatorii finali despre sursele de energie din portofoliul lor este un element esențial pentru a crește transparența și a oferi cetățenilor posibilitatea de a face alegeri informate. Consumatorii vor înțelege mai bine de unde provine energia pe care o consumă, ceea ce va contribui la creșterea încrederii în furnizorii de energie și va stimula responsabilitatea socială a acestora. Această transparență permite cetățenilor să solicite surse de energie mai verzi și mai sustenabile, ceea ce poate accelera tranziția energetică.

Oferindu-le informații detaliate, consumatorii pot alege în cunoștință de cauză să opteze pentru furnizori care au un portofoliu energetic mai curat, stimulând astfel cererea pentru energie regenerabilă. Acest lucru poate duce la creșterea "presiunii" asupra furnizorilor pentru a investi în surse regenerabile, înlocuind treptat energia convențională. Informarea regulată a consumatorilor despre sursele de energie poate crește conștientizarea cu privire la schimbările climatice și la impactul individual asupra mediului. Acest lucru ar putea încuraja un comportament mai responsabil energetic în rândul cetățenilor, cum ar fi reducerea consumului sau alegerea soluțiilor eficiente energetic.

Un alt impact social net pozitiv este așteptat de pe urma creării și funcționării pieței garanțiilor de origine în Republica Moldova. Această piață va oferi un cadru clar prin care consumatorii pot avea certitudinea că energia verde pe care o achiziționează este certificată și reală. Această transparență sporită va crește încrederea publicului în sistemul energetic și va stimula tranziția către un consum mai sustenabil.

Dacă garanțiile de origine sunt gestionate corect și sunt disponibile la un preț accesibil, consumatorii finali, inclusiv cei care nu au posibilitatea construirii unei centrale proprii de generare a energiei electrice verzi (e.g. o centrală fotovoltaică), vor putea să participe indirect la tranziția energetică, susținând energia verde prin contractarea unui furnizor de energie electrică cu o înaltă pondere a energiei regenerabile în propriul portofoliu.

Mai mult decât atât, consumatorii casnici pot beneficia indirect de valoarea monetară a unor GO emise în cadrul Registrului garanțiilor pe numele Furnizorului Central de Energie Electrică, pentru acei furnizori care beneficiază de o schema de suport „tarif fix”, sau de tarife stabilite în baza Legii 106/2007.

Astfel, producătorii eligibili care dețin capacități cumulative de cca. 140 MW de energie solară PV, cca. 30 MW de instalații eoliene și 7 MW unități de cogenerare în bază de biogaz, valoarea garanțiilor de origine emise anual ar valora aproximativ 600.000 EUR, folosind un preț mediu de 2 EUR per garanție de origine. Această valoare ar urma să fie utilizată în beneficiul direct al tuturor consumatorilor de energie electrică.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Prezenta hotărâre nu stabilește careva cerințe care ar putea avea vreun impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prezenta hotărâre nu stabilește careva cerințe care ar putea influența în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen. Totodată, acesta nu prevede promovarea unor măsuri de discriminare, ba din contra prin aprobarea proiectului se urmărește promovarea oportunitățile

egale în toate domeniile vieții sociale, astfel încât fiecare cetățean să poată lua deciziile în cunoștință de cauză.

4.5. Impactul asupra mediului

Prin promovarea consumului de energie electrică din surse regenerabile, respectivul proiect ar contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră asociate consumului de electricitate. Respectiv, substituirea a fiecare 1 TWh de energie electrică produsă dintr-un mix de resurse în care prevalează gazele naturale, cu energie electrică „verde” produsă de unități locale de valorificare a potențialului regenerabil, în condițiile unui factor de emisii de 0,5073 tone CO₂/MWh³, rezultă în reducerea emisiilor cu cca. 507.300 tone CO₂.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

La capitolul alte impacturi, pot fi trecute în revistă beneficiile asociate producerii în condiții locale a 1 TWh de energie electrică din surse regenerabile, precum ar fi:

- Îmbunătățirea calității aerului (aspecte de mediu) -

Pe lângă reducerea de emisii de gaze cu efect de seră, substituirea energiei electrice din combustibili fosili (preponderent gaze naturale), cu energie electrică din surse regenerabile, ar avea un impact pozitiv și asupra calității aerului. Deși la arderea gazelor naturale nu sunt emiși oxizii de sulf (precum o fac cărbunii sau păcura), totuși, la limitarea consumului de gaze naturale necesare pentru producerea de energie electrică suficientă pentru acoperirea unui consum de 1 TWh, s-ar reduce emisiile de particule fine (PM) de până la 500-1000 tone/an.

- Promovarea inovației și a competitivității -

Investițiile în proiectele de energie regenerabilă – capacitățile identificate și prezentate mai sus, de 300 MW eolian, 100 MW solar PV, 50 MW cogenerare biogaz), ar putea fi estimate la cca. 580-750 milioane EUR. Aceste proiecte vor stimula inovația locală, vor atrage fonduri și investiții externe și vor contribui la dezvoltarea capacităților tehnologice ale Republicii Moldova, poziționând țara mai competitiv în sectorul energetic regional.

- Crearea de locuri de muncă –

Capacitățile de generare a 1 TWh de energie regenerabilă pe an, sunt responsabile de crearea a cca. 2.400 - 3.350 locuri de muncă în diverse sectoare, inclusiv producția de echipamente, instalare, operare și mentenanță, etc.

- Creșterea conștientizării și educației consumatorilor –

Implementarea de proiecte de energie regenerabilă la scara anunțată mai sus, și campaniile de comunicare asociate, care de regulă „pătrund” adânc în plan geografic odată investițiile, ar putea ajunge la conștiința a aprox. 600.000 - 800.000 de consumatori din Republica Moldova, educându-i cu privire la avantajele energiei verzi și la importanța dezvoltării durabile.

- Reducerea dependenței energetice/ îmbunătățirea securității energetice –

Producerea locală și consumul a 1 TWh de energie regenerabilă ar putea reduce importurile de energie ale Moldovei cu aproximativ 22-23%, ceea ce va avea un impact direct asupra securității energetice naționale. Această reducere a dependenței de importuri poate economisi între 60 și 100 milioane euro pe an, în funcție de prețurile la energie pe piețele internaționale.

- Creșterea valorii proprietăților –

După cum arată practica altor state, în special din Vest, proprietățile echipate cu surse de energie regenerabilă, cum ar fi panourile solare fotovoltaice, devin mai atractive pe piața imobiliară cu 4% în mediu. Având în vedere valoarea imobilelor în Vest și cele din Republica Moldova, pe piața locală această creștere ar putea fi ceva mai mare, cuprinsă în intervalul 6-8%.

³ Assessment of the Grid Emission Factor of Moldova's Electricity System, MESA, 2024 ([link](#))

-
- Impact benefic asupra PIB și creșterii economice –

Într-o estimare rapidă, investiții de aproape 1 miliard EUR în sectorul energiei regenerabile național, ar putea contribui cu cca. 6-7% la PIB-ul Republicii Moldova pe parcursul mai multor ani. Impact total, însă, în condițiile declanșării unor efecte secundare (e.g. crearea de locuri de muncă, integrarea lanțurilor locale de producție, creșterea competitivității economice, reducerea costurilor energetice cu resursele în mare parte importate, atragerea investițiilor externe și cadrul de reglementare) ce ar determina un multiplicator economic (mediu) de 1,5, ar putea atinge o valoare de 1,5 miliarde EUR, ceea ce ar adăuga aprox. 6-10% la PIB-ul național. Distribuită pe perioada de implementare (de exemplu, 3-5 ani), investiția ar putea contribui la o creștere economică anuală de 2%, pe lângă creșterea economică „organică” a țării.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezenta hotărâre urmărește transpunerea în legislația națională a unui set specific de prevederi din Directiva 2018/2001, și anume normele care stabilesc reguli aferente calculării ponderii energiei regenerabile în consumul final brut de energie. În particular, normele Regulamentului transpun următoarele prevederi ale RED II:

- Articolul 7. Calcularea ponderii energiei din surse regenerabile (parțial)
- Articolul 10. Efectele proiectelor comune între statele membre (parțial)
- Articolul 12. Efectele proiectelor comune între statele membre și țări terțe
- Articolul 13. Scheme de sprijin comune
- Articolul 25. Adoptarea pe scară largă a utilizării energiei din surse regenerabile în sectorul transporturilor (parțial)
- Articolul 26. Norme specifice pentru biocombustibili, biolichide și combustibili din biomasă produși din culturi alimentare și furajere (parțial)
- Articolul 27. Reguli de calcul cu privire la ponderile minime ale energiei din surse regenerabile în sectorul transporturilor (integral)
- Anexa II. Formula de normalizare pentru calculul energiei electrice produse de energia hidroelectrică și eoliană (integral)
- Anexa III. Conținutul de energie pentru combustibili (integral)
- Anexa VII. Contabilizarea energiei din pompele de căldură (integral)
- Anexa IX (integral)

În același timp, în cadrul procesului de transpunere a RED II, au fost identificate următoarele regulamente a căror transpunere este utilă în cadrul acestui exercițiu, și anume:

1. Regulamentul Delegat (UE) 2022/759 al Comisiei din 14 decembrie 2021 de modificare a anexei VII la Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește o metodologie de calculare a cantității de energie din surse regenerabile utilizată pentru răcire și pentru răcirea centralizată, și
2. Regulamentul Delegat (UE) 2023/1184 al Comisiei din 10 februarie 2023 de completare a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului prin instituirea unei metodologii a Uniunii de stabilire a unor norme detaliate pentru producția de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi.

Gradul de transpunere a RED II și al regulamentelor sus-menționate pot fi vizualizat în tabelele de concordanță elaborate în acest sens.

Precizăm că în cadrul acestui exercițiu s-a asigurat transpunerea parțială a actelor juridice UE,

astfel cum au fost, după caz, adaptate și adoptate de Consiliul Ministerial al Comunității Energetice.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezenta hotărâre transpune un șir de articole restante din Directiva 2018/2001, care nu au fost transpuse în Legea nr. 10/2016 (a se vedea tabelul de concordanțe la proiectul de modificare a Legii nr. 10/2016), având în vedere natura mai tehnică a acestora.

Proiectul hotărârii, precum și Regulamentul, pun în aplicare unele prevederi ale legii cadru, după cum a fost explicat în Secțiunea 2.1 a acestei note de fundamentare. Menționăm însă că în vederea aplicării Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, la rândul său, este benefic ca CNED să elaboreze și aprobe metodologii și protocoale interne cu privire la corectarea unor informații, procesarea acestora, interpretarea și considerarea în procesul de calcula consumului de energie regenerabilă.

Condițiile care impulsionează exercițiul de transpunere și implementare, dar și de aliniere continuă, a cadrului juridic național la cel European sunt statutul de Parte Contractantă a Republicii Moldova la Tratatul de instituire a Comunității Energetice, precum și statutul de țară candidat la aderare la Uniunea Europeană.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Proiectului Hotărârii Guvernului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental.

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-hotarare-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-calculul-consumului-de-energie-din-surse-regenerabile/13082>

Astfel, respectând prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența decizională, au fost organizate consultări publice cu participarea tuturor părților interesate. Rezumatul propunerilor și obiecțiilor părților interesate, dar și modul de soluționare al acestora, este prezentat mai jos.

1. Secretariatul Comunității Energetice:

o Propuneri:

- Modificarea structurii Capitolelor I-III, prin stabilirea tuturor normelor cu caracter general, cerințele și limitările legate de biocombustibili și utilizarea multiplicatorilor, în Secțiunea 1 a fiecărui Capitol, la „Considerații generale”.
- La Capitolul III – utilizarea energiei regenerabile în sectorul transporturi, de integrat cerințelor de sustenabilitate pentru biocombustibili și biogaz în secțiunea introductivă pentru evitarea redundanței în formule.
- Revizuirea și organizarea formulelor pentru diferitele tipuri de combustibili în sectorul transporturilor, astfel ca combustibilii să fie mai degrabă combinați după starea lor de agregare (i.e. lichizi, biogaz, combustibili solizi);

o Soluționare:

- Propunerile au fost acceptate, iar structura și conținutul Regulamentului, și în special a Capitolul III, au fost ajustate. Formulele au fost reorganizate, iar cerințele cu caracter general și condițiile de utilizare a multiplicatorilor au fost incluse în Considerații generale.

2. Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED):

-
- Propuneri:
 - Dezvoltarea și integrarea metodologiilor de obținere a datelor necesare CNED pentru calcule direct în Regulament, în loc de reglementări interne.
 - Flexibilizarea procedurilor de achiziție pentru servicii de colectare și procesare a datelor, prin eliminarea referinței la auditorii energetici.
 - Soluționare:
 - Propunerile au fost acceptate în mare parte, cu excepția oferirii CNED a statului de alt producător de date statistice oficiale. În vederea neadmiterii transformării prezentului Regulament într-o instrucțiune, s-a păstrat prevederea conform căreia CNED dezvoltă regulamente interne care detaliază modul în care CNED obține informații din exterior, cum le procesează, ce fel de șabloane utilizează în vederea exercitării acestor activități, și cum interpretează rezultatele finale..
3. Biroul Național de Statistică (BNS):
- Propuneri:
 - Propuneri de îmbunătățire a prevederilor și textului. Propuneri de clarificări pe text.
 - Soluționare:
 - Propunerile au fost acceptate și implementate integral.
4. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE):
- Propuneri:
 - Propuneri de îmbunătățire a prevederilor și textului. Propuneri de clarificări pe text.
 - Revizuirea calendarului pentru raportarea datelor privind energia regenerabilă.
 - Soluționare:
 - Toate propunerile au fost acceptate, inclusiv ajustarea termenului de raportare pentru alinierea cu prevederile legale.
5. Î.S. „Moldelectrica” și alte companii energetice:
- Propuneri:
 - Clarificarea cerințelor pentru includerea unor termene de raportare.
 - Soluționare:
 - Termenele de raportare au fost clarificate, fiind aliniate la legislația primară.
6. FEE-Nord, Premier Energy:
- Propuneri:
 - Digitalizarea raportării către consumatori și eliminarea obligației de a trimite facturi și rapoarte pe suport de hârtie.
 - Prioritizarea formatului electronic pentru reducerea costurilor și alinierea la tendințele de digitalizare.
 - Soluționare:
 - Propunerea a fost acceptată. Regulamentul prevede acum utilizarea formatului electronic ca modalitate implicită, iar raportarea pe hârtie este disponibilă doar la solicitarea expresă a consumatorului, cu suportarea costurilor aferente.
7. Ministerul Mediului:
- Propuneri:
 - Corectarea anului de referință pentru Legea privind deșeurile și ajustarea terminologiei („deșeuri municipale” în loc de „deșeuri menajere”).
 - Soluționare:
-

-
- Propunerea a fost parțial acceptată. Corectările au fost implementate, cu excepția unor expresii care sunt utilizate specific în anumite anexe.
8. Institutul de Standardizare din Moldova:
- Propuneri:
 - Clarificarea referințelor la standardele aplicabile (SM EN 14511), pentru a evita interpretările eronate.
 - Soluționare:
 - Propunerea a fost acceptată, iar referințele la standarde au fost specificate clar.
9. Alte instituții (Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, S.A. „Energocom”, Ministerul Digitalizării și Dezvoltării Economice, Camera de Comerț și Industrie, Agenția Proprietății Publice), și-au exprimat susținerea pentru proiect, fără careva obiecții sau propuneri specifice

Astfel, majoritatea propunerilor au vizat clarificări tehnice, ajustări structurale și adaptări pentru digitalizare. Aproximativ 90% dintre propuneri au fost acceptate integral sau parțial, cu modificări aplicate textului Regulamentului pentru a îmbunătăți claritatea, conformitatea cu standardele europene și eficiența proceselor naționale

7. Concluziile expertizelor

În scopul respectării art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre a fost supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și respectiv expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

La sugestia Ministerului Justiției, au fost operate modificări asupra structurii proiectului, parțial asupra conținutului lui, dar și au revizuite unele formulări ale prevederilor Regulamentului.

Centrul Național Anticorupție a concluzionat că *”în redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.”*

Expertiza de compatibilitate a Centrului de Armonizare a Legislației a punctat asupra necesarului revizuirii Clauzei de Armonizare și asupra imperativului revizuirii Tabelului de Concordanțe pentru Legea nr. 10/2016 cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. Respectivul modificări/îmbunătățiri au fost operate.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul proiect de hotărâre vine întru implementarea art. 10 lit. k¹) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77, art. 117), care prevede atribuția Guvernului de a aproba Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile.

În același timp, este urmărită abrogarea Hotărârii Guvernului Nr. 270/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind determinarea consumului final de energie din surse regenerabile în transporturi (Publicat : 22-05-2020 în Monitorul Oficial Nr. 118-123 art. 383).

Alte acte normative noi necesare a fi adoptate pentru implementarea prevederilor în cauză nu au fost identificate.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului ar urma să fie asigurată de Centrul Național de Energie Durabilă, prin intermediul instrumentului SHARES dezvoltat și pus la dispoziția Statelor membre UE și a Părților Contractante de EUROSTAT. De precizat că Biroul Național de Statistică va avea un rol important la etapa inițială, care ține de pre-completarea chestionarelor sectoriale ale SHARES cu date din chestionarele energetice naționale care stau la baza bilanțelor energetice anuale ale Republicii Moldova.

Având în vedere că nu toate datele ce sunt utilizate la calculul consumului de energie regenerabilă și a ponderilor respective sunt cuprinse de agregatele statistice calculate sau determinate de BNS, CNED ar urmări să stabilească metodologii și protocoale interne cu privire la corectarea respectivelor informații, procesarea acestora, interpretarea și considerarea în procesul de calcul a consumului de energie regenerabilă. Printre respectivele date, ar fi informații cu privire la producerea următoarelor tipuri de resurse energetice:

1. biogaz;
2. biocarburanți;
3. biolichide;
4. biocombustibili solizi (combustibili solizi din biomasă);
5. hidrogen regenerabil;
6. e-combustibili;
7. combustibili din carbon reciclat;
8. căldură din surse regenerabilă (pompe de căldură) și răcire (frig) din surse regenerabile;
9. căldură și răcire (frig) reziduale;
10. energie electrică generată de centrale hidroelectrice mixte în alt regim decât ”prin pompare”;
11. biometan injectat în rețea, care să fie contabilizat ca și consumat în sectorul transporturi, și/sau pentru producerea energiei electrice regenerabile, sau pentru încălzire și răcire, conform cu sistemului de echilibrare a masei stabilit în conformitate cu Legea nr. 10/2016;
12. electricitate și căldură pentru producția de carburanți pentru sectorul transporturi;
13. informații privind comerțul transfrontalier cu biometan;
14. mecanisme de cooperare (transferuri statistice).

În același timp, CNED urmează să estimeze cantitatea de energie electrică din surse regenerabilă produsă de utilizatorii mecanismului contorizare netă, precum și de prosumatori, astfel încât să estimeze cu maximă precizie consumul de energie electrică pe care respectivii subiecți îl acoperă din contul energiei regenerabile.

Ulterior calculului consumului de energie regenerabilă, atât pentru fiecare din cele trei sectoare prezentate în cadrul secțiunilor anterioare, cât și a determinării ponderilor respective, CNED va publica datele aferente analiticii în cauză, atât în i) raportul său de activitate pentru anul precedent, cât și în ii) raportul privind implementarea PNIEC, în calitate de iii) răspuns la solicitări ad-hoc ale Ministerului Energiei/Guvernului, sau iv) în cadrul campaniilor de promovare implementate de Centru.

Secretar de Stat

/semnat electronic/

Carolina NOVAC

SINTEZA
la proiectul de hotărâre
cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile
(număr unic 920/MEn/2024)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Secretariatul Comunității Energetice (comentarii în regim TC la proiectul de regulament, inclusiv email)	Comentarii cu caracter general	<p>Structura</p> <p>Având în vedere că acest regulament va oferi o metodologie pentru definirea obligațiilor furnizorilor de combustibili, statisticile energetice și raportarea, am sugera o ușoară adaptare a structurii Capitolelor I- III, prin includerea/adăugarea principalelor concepte, cerințe, limitări și reguli privind utilizarea multiplicatorilor în Considerațiile generale.</p> <p>Pe exemplul sectorului transporturilor, prin includerea cerințelor legate de sustenabilitate și a limitărilor privind biocombustibilii și biogazele produse din culturi alimentare și furajere, precum și a materiilor prime enumerate în Partea B a Anexei IX din REDII, în descrierea formulelor ulterioare se poate face doar o referință, fără a mai fi necesară repetarea.</p> <p>În cazul în care nu este „în spiritul” legislației RM să fie incluse numere (de exemplu, limite și multiplicatori) în Considerațiile generale, acestea ar putea fi adăugate la începutul Secțiunii 2.</p> <p>În mod specific, aceasta ar include:</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Conceptul de calcul al ponderii RE-T în consumul final brut de energie în transport. O descriere în cuvinte în Considerațiile generale, urmată de formula în Secțiunea 4. • Cerințe conform cărora doar acei biocombustibili, biogaze și combustibili din biomasă care respectă criteriile de sustenabilitate sunt luați în considerare la calculul consumului final de energie regenerabilă în transport. • Limitări legate de combustibilii produși din culturi alimentare și furajere, precum și din Partea B a Anexei IX. • Multiplicatori. <p>Formule</p> <ul style="list-style-type: none"> • Având în vedere caracteristicile biocombustibililor care pot fi utilizați în sectorul transporturilor, aș sugera revizuirea mai multor formule. În documentul atașat veți găsi sugestiile respective. Principalul punct ar fi gruparea categoriilor conform tipului de combustibil în prima formulă (biocombustibili lichizi, biogaz, combustibili din biomasă, energie electrică regenerabilă, RFNBO, combustibili din carbon reciclat), urmând ca acestea să fie detaliate în subgrupuri în secțiunile următoare, unde sunt descrise formulele specifice. • Având în vedere că, cel puțin în primii ani de implementare, biocombustibilii lichizi și biogazele vor contribui probabil cel mai mult la 	<p>Se acceptă</p> <p>În vederea asigurării unei înțelegeri mai mari și mai bune a structurii și componentelor consumului de energie în sectorul transporturi, acesta a fost revizuit conform sugestiilor alăturate.</p>
--	--	--	--

		<p>ponderea energiei regenerabile în transport, sugerez ca lista combustibililor să fie prezentată în ordinea indicată mai sus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hidrogenul este un subgrup al RFNBO. Prin urmare, secțiunile respective ar trebui revizuite în consecință. • De asemenea, având în vedere că REDII (relevantă pentru părțile contractante ale Comunității Energetice) nu oferă instrucțiuni detaliate privind calculul RFNBO, ați putea lua în considerare menținerea regulilor în Regulament la acest nivel. <p>La pct. 31. Conform RED II: „Părțile contractante vor utiliza standardele relevante ale ESO pentru determinarea valorii calorice a combustibililor. În cazul în care nu a fost adoptat un standard ESO în acest scop, se va utiliza standardul relevant ISO.”</p> <p>Aceste formulări pot fi incluse direct aici. Expresia „standarde naționale” și „standarde recunoscute la nivel internațional” nu transpune pe deplin Directiva și poate fi înșelătoare (de exemplu, standardele nord-americane sunt recunoscute la nivel internațional)</p>	<p>Se acceptă H2 va fi „păstrat” ca și componentă separată în structura consumului de combustibili de origine nebiologică.</p> <p>Se acceptă Prevederea de la pct. 31 a fost revizuită – 34. <i>La determinarea cantităților totale de energie consumate în sectorul transporturi, având în vedere tipurile de carburanți și purtători de energie utilizați, CNED și BNS utilizează valorile conținutului energetic al combustibililor după cum sunt specificate în Anexa 3 la prezentul Regulament. În cazul înregistrării consumului unor tipuri de purtători de energie care nu se regăsesc în anexa menționată, la determinarea cantităților de energie care corespund consumurilor respective se vor utiliza standardele relevante ale Organizației de Standardizare Europeană (ESO). În cazul în care ESO nu a adoptat niciun</i></p>
--	--	--	---

			<i>standard în acest scop, CNED utilizează standardele Organizației Internaționale de Standardizare (ISO) relevante.</i>
Centrul Național pentru Energie Durabilă Nr. 25-1493 din 04.11.2024		Prin prezenta, IP Centrul Național pentru Energie Durabilă (IP CNED), instituția publică de suport care are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite în conformitate cu HG 1060/2023, cu referire la demersul nr. 6747 din 22 octombrie 2024 privind avizarea Proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile (număr unic 920/MEn/2024) vă informează că a examinat proiectul menționat și vă comunică propunerile și comentariile conform tabelului de divergențe anexat și totodată vă expediază proiectul menționat cu comentariile în format track changes.	Se acceptă Au fost operate modificările gramaticale și de îmbunătățire a textului/formulărilor sugerate.
	Cap.I., pct. 9 „[...]sunt obținute și/sau, după caz, estimate de CNED, în cooperare cu BNS, și sunt introduse manual în câmpurile relevante ale SHARES.”	Pentru a asigura o colectare și prelucrare mai eficientă a datelor necesare, se propune includerea suportului BNS prin integrarea acestora în Programul anual de lucrări statistice al BNS.	Se acceptă parțial Prevederea de la pct. 9 a fost redactată conform propunerii BNS – <i>9. Informațiile aferente producerii și/sau consumului de resurse energetice menționate la pct. 8, în condițiile în care nu sunt obținute și incluse în datele statistice compilate în chestionarele anuale privind statistica energeticii, transmise de Biroul Național de Statistică în conformitate cu pct. 7, sunt obținute și/sau, după</i>

			<i>caz, estimate de CNED, și sunt introduse manual în câmpurile relevante ale Instrumentului de calcul.</i>
	Cap.I., pct. 10 „CNED aprobă metodologii și regulamente interne privind modalitatea de obținere a informațiilor veridice necesare”	În vederea îmbunătățirii procesului de obținere a datelor veridice și actuale necesare activităților CNED, se propune integrarea prevederilor privind furnizarea informațiilor în prezentul Regulament, în locul reglementărilor interne. Propunerea urmărește nu doar eficientizarea procesului de colectare, dar și stabilirea unui cadru legal care să susțină în mod sustenabil activitățile IP CNED prin accesul constant și transparent la date veridice	Nu se acceptă Reglementările interne ale CNED, la care se face trimitere în pct. 10, ar urma să se dezvolte și să detalieze prevederile Regulamentului, astfel încât să poată facilita implementarea lui de către instituție. Prin urmare, parcursul datelor primare prin toate departamentele relevante ale Centrului, modul în care acestea sunt procesate, metode de evitare a dublei contabilizări și validare a rezultatelor intermediare și finale, multiplele șabloane care ar putea fi utilizate în acest scop de către angajați, etc., nu ar trebui să facă obiectul prezentului Regulament a cărui scop, conform Legii 10/2016 este stabilirea modului în care calculul consumului de energie din surse regenerabile are loc. Mai mult decât atât, ca orice proces intern, tot setul de activități realizat de CNED în vederea implementării Regulamentului, ar putea suferi modificări și îmbunătățiri, iar acest lucru nu ar trebui să fie obstrucționat sau limitat într-un fel de procesul anevoios de modificare a unui act normativ aprobat de Guvern.

	<p>Cap.I., pct. 11 „[...]CNED poate procura în mod sistematic servicii de colectare, procesare și interpretare a informațiilor necesare în vederea implementării prevederilor de la pct. 8 și 10, prin contractarea auditorilor energetici, categoria relevantă informațiilor a fi obținute. CNED asigură confidențialitatea informațiilor obținute și procesate.”</p>	<p>Pentru a asigura flexibilitatea și eficiența în procesul de achiziție a serviciilor necesare pentru implementarea prevederilor de la punctele 8 și 10, se recomandă să nu fie specificat în mod rigid cine anume va fi contractat. Această abordare va permite IP CNED să selecteze liber prestatorii de servicii cei mai potriviți în funcție de competențele și relevanța acestora în funcție de tipul de informații necesare.</p> <p>Auditorii energetici au competențe specifice în evaluarea performanței energetice a clădirilor și în analiza consumului energetic la nivel de imobil, însă formarea lor nu include, în mod obișnuit, studiul de colectare a datelor și metodelor statistice necesare pentru prelucrarea bazelor de date mari.</p>	<p>Se acceptă Deși formarea și expertiza deținută de auditorii energetici ar permite acestora să ofere cel mai calitativ serviciu, în contextul prevederii de la pct. 8 și 10, totuși, pentru un plus de flexibilitate și evitarea scenariilor în care CNED este în imposibilitatea contractării auditorilor din lipsa interesului lor pentru activitățile respective, prevederea de la pct. 11 a fost modificată.</p>
	<p>Cap.II., SECȚIUNEA 2: Consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile pct. 18.3. „[...]biocombustibilii solizi produși din deșeuri și reziduuri, altele decât reziduurile agricole, de acvacultură, pescuit și silvicultură, trebuie să îndeplinească doar criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în</p>	<p>Se propune clarificarea tipurilor de deșeuri acceptate pentru producerea biocombustibililor solizi, astfel încât să se evite utilizarea materialelor poluante și să se asigure o calitate superioară a biocombustibililor.</p>	<p>Se acceptă parțial Hotărârea Guvernului Nr. 778/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la biocombustibilul solid, deja stabilește materia primă utilizată pentru producerea biocombustibililor solizi, nefiind necesară dublarea normelor. Astfel, la pct. 2 al HG prenotate, sunt listate următoarele – 2.1. produse agricole, silvice sau culturi de plante energetice lemnoase; 2.2. reziduuri vegetale agricole, animaliere și forestiere; 2.3. reziduuri vegetale provenite din industria alimentară;</p>

	<p><i>Regulamentul privind criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă, aprobat de Guvern, pentru a fi luat în considerare.”</i></p>		<p>2.4. reziduuri de lemn; 2.5. reziduuri vegetale fibroase rezultate din producția de celuloză pură și din producția de hârtie obținută din celuloză, dacă sunt concentrate la locul de producere și dacă este valorificată căldura produsă; 2.6. reziduuri de plută; 2.7. biocombustibil care provine din biomasă acvatică.</p> <p>În același timp, Regulamentul privind criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă, aflat la zi în proces de consultări publice, ar urma să stabilească detalii suplimentare cu privire la criteriile de durabilitate a fi respectate de producătorii de biocombustibili, dar și procedurile de verificare a respectării criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră la producerea biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă.</p> <p>Ambele reglementări stabilesc norme ce urmăresc producerea într-un mod sustenabil a unor biocombustibili solizi de o calitate sporită, în limitele stabilite de noțiunea „biomasă” din Legea 10/2016 (ce transpune Directiva UE pe domeniu) –</p>
--	---	--	---

			<p><i>biomasă – fracțiunea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor de origine biologică din agricultură, inclusiv substanțe vegetale și animale, din silvicultură și din industriile conexe, inclusiv pescuitul și acvacultura, precum și fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor, inclusiv deșeuri industriale și municipale de origine biologică</i></p> <p>Astfel, conchidem că materiile prime utilizate la producerea biocombustibililor sunt stabilite de alte acte normative, Regulamentul în cauză nefiind ”locul propice” pentru normele care ar urmări ”evitarea utilizării materialelor poluante și asigurarea unei calități superioare a biocombustibililor.”</p>
<p>Cap.II., SECȚIUNEA 2.2: Producția de energie electrică de utilizatorii mecanismului contorizare netă și prosumatori. pct. 20.3.4. „[...] factorul de capacitate – obținut din literatura de capacitate [...]”</p>	Se propune revizuirea sintagmei date, aceasta fiind neclară.	Se acceptă	
<p>Cap II., SECȚIUNEA 2.2: Producția de energie</p>	Estimarea mediei în baza instalațiilor cu capacitate de peste 200 kW va cauza ca media dată	Se acceptă	

	<p>electrică de utilizatorii mecanismului contorizare netă și prosumatori. pct. 20.3.4. <i>„[...]sau estimat ca medie ponderată în baza datelor cu privire la generare aferente centralelor de același tip, de capacitate mai mare de 200 kW [...]”</i></p>	<p>să nu fie reprezentativă în cazul mecanismului de Facturare netă / Contorizare netă, acestea fiind ca regulă de sub 200 kW și modalitatea instalării fiind diferită de cea a parcurilor fotovoltaice, care optează ca regulă pentru generarea maximă. Recomandarea generală de a utiliza în document noțiunea de prosumator (nu de autoconsumator), așa cum este menționat în legea 10/2016.</p>	<p>Prevederea de la pct. 20.3.4 are următorul conținut – <i>factorul de capacitate – obținut din literatura de specialitate, sau estimat ca medie ponderată în baza datelor cu privire la generare aferente centralelor de același tip, de o capacitate mai mică de 1 MW și care beneficiază de schema de suport „tarif fix”, stabilită conform art. 34 al Legii nr. 10/2016, situate în aceeași zonă geografică.</i> Astfel, CNED ar urma să obțină de la OSD-uri informațiile cu privire la activitatea de producere a centralelor care beneficiază de tarif aprobat de ANRE, care sunt unitățile cele mai relevante pentru estimările aferente producției prosumatorilor și care ar dispune de date măsurate/contorizate pentru activitatea de generare.</p>
	<p>Cap II., SECȚIUNEA 5: Calculul ponderii tuturor tipurilor de surse, inclusiv regenerabile, în energia electrică furnizată consumatorilor finali din Republica Moldova pct. 29 <i>„În vederea asigurării calității calculelor mixului</i></p>	<p>Se propune să se specifice cu suportul cărora se va elabora procedurile de verificare a datelor de intrare și rezultatelor obținute de către instituție.</p>	<p>Se acceptă La Pct. 29.2 a fost completata prevederea astfel încât informațiile aferente Garanțiilor de Origine să fie obținute de la ANRE, similar prevederii de la pct. 29.1. Pentru celelalte modalități de asigurare a calității datelor, CNED va acționa de sine-stătător.</p>

	<p>rezidual național, evitării dublei contabilizări, CNED pune în aplicare următoarele mecanisme de asigurare a controlului asupra datelor de intrare și rezultatelor obținute[...]"</p>		
	<p>Cap III, SECȚIUNEA 2.3: Consumul de combustibili regenerabili non-biologici pct. 39 „[...] a combustibililor pe bază de carbon reciclat furnizați sectorului aviației și celui maritim este considerată a fi de 1,2 ori conținutul lor energetic. [...]”</p>	<p>Se propune să se explice raționamentul din spatele multiplicatorului evidențiat cu Bold pentru a evita neclarități și a contura importanța acestui multiplicator.</p>	<p>Se acceptă parțial În Nota Informativă la proiect (subcapitolul 2.2. <i>Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative</i>) s-a introdus o referință la art. 27, alin. (2) din Directiva 2018/2001 care stabilește utilizarea anumitor multiplicatori. Totodată, a fost explicat faptul că legislația Europeană stabilește utilizarea unor multiplicatori având în vedere politicile de promovare a unor combustibili specifici, precum ar fi utilizarea biocarburanților din anumite materii prime, sau pentru a compensa imposibilitatea deținerii datelor primare cu privire la consumul fiecărui kWh din surse regenerabile utilizat de sectorul transporturilor rutiere sau feroviare, etc.</p>

	<p>Cap. IV., SECȚIUNEA 1: Considerații generale pct. 47.1 „energia termică generată de sistemele energetice pasive nu se ia în considerare la calcularea consumului final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire;”</p>	<p>Se propune de definit ce sunt <i>sistemele energetice pasive</i> pentru a evita interpretările contradictorii.</p>	<p>Se acceptă Deși noțiunea este una clară, la pct. 4 s-a inclus următoarea definiție pentru „sistem energetic pasiv” în proiect – <i>sistem energetic pasiv - un ansamblu de principii de proiectare, tehnologii sau elemente constructive integrate într-o clădire, care contribuie la menținerea sau îmbunătățirea eficienței energetice și a condițiilor de confort interior (cum ar fi temperatura, iluminatul natural sau ventilația), fără utilizarea directă a unei surse de energie externe, bazându-se exclusiv pe proprietăți fizice, materiale sau pe fluxuri naturale de energie (ex. lumina solară, ventilația naturală, inerția termică a clădirii);</i></p>
	<p>Anexa 2. METODOLOGIA DE CALCUL A PONDERII TUTUROR TIPURILOR DE SURSE DE ENERGIE ÎN ENERGIA ELECTRICĂ FURNIZATĂ CONSUMATORILOR FINALI DIN REPUBLICA MOLDOVA</p>	<p>Se propune de a clarifica condițiile de schimb de date pentru fiecare producător sau consumator. Există riscul ca operatorii sistemului de distribuție să nu accepte transmiterea tuturor datelor necesare.</p>	<p>Nu se acceptă Regulamentul vine să pună în aplicare prevederi ale Legii nr. 10/2016 și, prin urmare, riscul precum că ”operatorii sistemului de distribuție să nu accepte transmiterea tuturor datelor necesare” pare unul ușor supraestimat.</p>

	<p>SECȚIUNEA 1: Considerații generale pct. 8 „pentru centralele electrice racordate la rețelele electrice de distribuție, respectiv, rețelele de distribuție închisă, respectând structura de la pct. 12, pentru anul calendaristic precedent.”</p>		
	<p>Anexa 2. METODOLOGIA DE CALCUL A PONDERII TUTUROR TIPURILOR DE SURSE DE ENERGIE ÎN ENERGIA ELECTRICĂ FURNIZATĂ CONSUMATORILOR FINALI DIN REPUBLICA MOLDOVA SECȚIUNEA 1: Considerații generale pct. 10, 10.1., 10.2., 10.3., 10.4., „CNED publică, pe pagina sa web oficială, până la data de 31 mai a anului în curs, un raport</p>	<p>Pentru a efectua prevederile incluse în pct 10 va fi necesar de atribuit Centrului statutul de producător de date statistice oficiale</p>	<p>Nu se acceptă Astfel cum exercițiul actual de calculare și publicare a capacităților de generare a energiei din surse regenerabile instalate, sau a ponderilor aferente, nu solicită atribuirea CNED a statului de „alt producător de date statistice oficiale”, considerăm că nici noile atribuții nu vor impune acest lucru. Mai mult ca atât, atribuțiile CNED stabilite de prezentul proiect de Regulament nu diferă ca și natură și complexitate de cele realizate de Centru și Minister la zi în vederea stabilirii ponderii consumului de energie din surse regenerabile la nivel național. Relevant pentru CNED în contextul activitățile pe care le întreprinde este prevederea de la pct. 14 al Hotărârii</p>

	<i>cu privire la mixul rezidual național pentru anul calendaristic precedent. Raportul include următoarele informații”</i>		Guvernului nr. 51/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de stabilire a producătorilor de statistici oficiale, care stabilește – <i>14. Nu pot deține calitatea de alt producător de statistici oficiale entitățile care nu produc date statistice, chiar dacă aceste entități contribuie la producerea statisticilor oficiale, prin oferirea de acces la date individuale sau agregate, fără a fi responsabile de întregul proces statistic, inclusiv de colectarea datelor de la respondenți sau de obținerea datelor din alte surse de date, de prelucrarea și diseminarea datelor prelucrate.</i>
Î.S. „Moldelectrica” Nr. 46-39/2951 din 08.11.2024		lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
Î.S. „Moldelectrica” Nr. 46-39/2925 din 06.11.2024		La data de 25 octombrie 2024, Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” a recepționat scrisoarea Ministerului Energiei cu nr. 04-2742, prin care s-a solicitat examinarea și avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile (număr unic 920/MEn/2024). În urma examinării proiectului de regulament, Î.S. „Moldelectrica” vă informează despre următoarele corectări ortografice identificate în document:	Se acceptă Au fost operate modificările de rigoare.

	<p>La punctul 3 al proiectului hotărârii</p>	<p>considerăm oportun includerea unui termen limită în care CNED urmează să prezinte Ministerului Energiei informațiile detaliate cu privire la consumul de energie din surse regenerabile și ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie, atât sectoriale cât și totale.</p>	<p>Se acceptă parțial Proiectul de hotărâre include o trimitere la Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică, și anume la art. 11, alin. (7), care stabilește că CNED transmite raportul său de activitate și datele cu privire la segmentul energiei regenerabile, către data de 31 Mai a fiecărui an. În același timp, prin trimiterea la rapoartele naționale integrate privind energia și clima, prevăzute la art. 7³ al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, este stabilit faptul că către data de 15 Martie 2025, și ulterior la fiecare 2 ani, Ministerul Energiei elaborează și prezintă Secretariatului respectivele RNIEC, la elaborarea cărora participă și CNED. Prin urmare, toți termenii către care CNED urmează să prezintă anumite informații către Ministerul de resort sau Guvern, sunt prevăzuți de legislația primară.</p>
	<p>La punctul 8 al Regulamentului</p>	<p>considerăm oportună includerea expresă a autorităților și instituțiilor necesare pentru cooperarea cu Biroul Național de Statistică în vederea obținerii următoarelor date cu privire La producția și consumul de resurse energetice. Modificarea în cauză ar contribui la optimizarea schimbului de date dar și exhaustivitatea autorităților/ instituțiilor;</p>	<p>Se acceptă parțial Prevederea de la pct. 8 a fost completată astfel ca lista categoriilor de instituții, autorități și alte părți relevante procesului să nu fie una exclusivă, iar CNED să poată reieși din conjunctura la zi.</p>

			Totodată, la pct. 10, este stabilit că CNED aprobă metodologii/reglementări interne care ar urma să detalieze modul în care Centrul interacționează cu producătorii de combustibili/biocombustibili, asociații și alte părți relevante, și eventual, respectivele acte ar putea lista actorii cu care Centrul interacționează în acest sens.
	În punctele 3.2.3 și 28 ale Regulamentului	se constată o eroare gramaticală constând în utilizarea incorectă a prepoziției „pentru” în loc de „pentru”;	Se acceptă
	La punctele 39 și 40 al Regulamentului	se repetă expresia „ <i>se ține cont de</i> ”. Vă rugăm să luați în considerare aceste corectări pentru a asigura coerența și acuratețea proiectului de hotărâre.	Se acceptă
„Termoelectrica” S.A. Nr. 79/7980 din 06.11.2024		lipsa propunerilor și obiecțiilor la proiectul actului respectiv	Se acceptă
S.A. „CET-Nord” Nr. 227-08/1856 din 06.11.2024		lipsa propunerilor sau obiecțiilor.	Se acceptă
S.A. „RED-Nord” Nr. STEEE-11/1989 din 06.11.2024		lipsa propunerilor sau obiecțiilor.	Se acceptă
Ministerul Agriculturii și		lipsa propunerilor sau obiecțiilor.	Se acceptă

Industria Alimentare Nr. 21-03/3586 din 31.10.2024			
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică Nr. 06-01/5351 din 05.11.2024	La proiectul Regulamentului	se propune numerotarea elementelor structurale. <i>Argumentarea:</i> in funcție de complexitatea actului normativ elementele structurale necesită a fi grupate in conformitate cu prevederile art. 53 alin . (1) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă Proiectul de Regulament este grupat în conformitate cu prevederile art. 53 al Legii 100/2017.
	La pct. 3, subpct. 3.2,	considerăm necesar înlăturarea erorii redacționale „pentru încălzire și răcire”. <i>Argumentarea:</i> in textul proiectului au fost identificate erori redacționale ce diminuează din gradul de înțelegere. Obiecție valabilă pe tot cuprinsul proiectului.	Se acceptă parțial Pe tot textul proiectului au fost corectate erorile redacționale și gramaticale. Totodată, distingerea componentei individuale - „încălzire și răcire” nu este una eronată. În același timp, sintagma ”consumul final brut de energie regenerabilă pentru încălzire și răcire” este una formulată corect gramatical.
	La pct. 7 și pct 8	considerăm necesar corectarea denumirii Biroului National de Statistică. Obiecție valabilă și la pct. 8 din proiectul actului normativ.	Se acceptă
	La pct. 15	se va exclude componenta CE^{SER}_t <i>Argumentarea:</i> excluderea componentei este condiționată de lipsa acesteia in formula expusă.	Se acceptă

	<p>La pct. 6 din Anexa nr. 2 la proiectul regulamentului</p>	<p>sintagma „până la sfârșitul lunii februarie” urmează să fie substituită cu textul „pană la sfârșitul lunii iunie”.</p> <p><i>Argumentarea:</i> potrivit art. 322 alin . (1) din Legea nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, ANRE calculează și include în raportul de activitate pentru anul precedent informații cu privire la cantitățile și valorile procentuale ale tuturor surselor de energie electrică din surse regenerabile în energia electrică furnizată consumatorilor finali în anul calendaristic precedent. Suplimentar, în conformitate cu art. 12 alin. (7) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, raportul anual se publică până la data de 30 iunie.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Având în vedere calendarul deja stabilit aferent atribuțiilor ANRE sau CNED de prezentare a unor rapoarte sau publicare a unor informații, este judicios ca atribuția furnizorilor de a-și informa consumatorii cu privire la structura energiei electrice furnizate în anul precedent, să survină în luna Septembrie.</p> <p>Precizăm însă că CNED ar avea nevoie de informații cu o granularitate mult mai mare, în comparație cu datele agregate publicate de ANRE pentru sectorul regenerabilelor în raportul său anual. Respectiv, ne arătăm încrezători că ambele instituții vor identifica posibilitatea realizării unui schimb de date la subiectul energiei regenerabile generate și consumate, în baza acordului de colaborare semnat de ANRE și CNED.</p>
<p>FEE-Nord Nr. 11-1022 din 05.11.2024</p>	<p>La punctul 32 secțiunea 5 din Anexa 2 la Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile:</p>	<p>Punctul 26 din Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile precum și pct. 32 din Secțiunea 5 a Anexei nr. 2 la Regulament prevede 2 opțiuni de prezentare de către Furnizori a informații cu privire la ponderea tuturor tipurilor de surse de energie electrică pe care au furnizat-o consumatorilor finali și anume: prin intermediul facturilor pentru energia electrică înaintate către plată consumatorilor finali precum și în format electronic.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Regulamentul și prevederile ce stabilesc obligația furnizorilor de a divulga consumatorilor săi finali informații detaliate despre structura și originea energiei electrice furnizate, au fost reformulate astfel încât să corespundă tendințelor actuale de digitalizare a tuturor proceselor și modalităților de interacționare dintre</p>

		<p>Totodată în conformitate cu prevederile pct. 32 din Secțiunea 5 a Anexei nr. 2 la Regulament, <i>transmiterea informațiilor/ raportului în formă electronică poate fi efectuată numai dacă consumatorul final și-a dat acordul prealabil pentru un astfel tip de transmitere.</i> Aceasta este o formulare care nu mai corespunde realităților de digitalizare și a obiceiurilor de comportament a consumatorilor existente la moment. Formularea este preluată din Regulamentul privind furnizarea energiei electrice aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 169 din 31.05.2019, care prevede că <i>plata energiei electrice consumate se efectuează în baza facturii, emisă lunar de către furnizor, și înmănată consumatorului final sau expediată prin poștă sau, în cazul acordului consumatorului final, prin poștă electronică.</i> Respectiva prevedere era una învechită chiar și la momentul adoptării în anul 2019. Regulamentului cu privire la furnizarea serviciilor publice de comunicații electronice în redacția din 10.09.2013, pe lângă transmiterea facturii pe poșta electronică și la adresa consumatorului, deja prevedea și alte modalități inovatoare de oferire a facturii, prin intermediul unei aplicații speciale de pe pagina de Internet a furnizorului, cu asigurarea accesului securizat al utilizatorului final la informația respective, fără a-l obliga pe furnizor la înmânarea facturii. În cazul Regulamentului cu privire la furnizarea serviciilor publice de comunicații electronice înmânarea facturii era prevăzută doar la punctele de deservire (oficiile</p>	<p>furnizorul unui serviciu și consumatorului/beneficiarul acestuia. Astfel, conform pct. 26, Raportul furnizorului este prezentat consumatorului final prin una din următoarele modalități:</p> <p>26.1. la adresa electronică (email) indicată de consumatorul final pentru recepționarea facturii pentru serviciile de furnizare a energiei electrice prestate, în calitate de modalitate implicită de prezentare a Raportului;</p> <p>26.2. prin intermediul cabinetului personal al consumatorului final de pe pagina web a furnizorului;</p> <p>26.3. prin intermediul unei aplicații mobile dezvoltate de furnizor;</p> <p>26.4. prin intermediul serviciului de trimitere poștală, pe suport de hârtie, în condițiile în care consumatorul final solicită expres acest lucru și consimte suportarea costurilor de tipărire și livrare a Raportului.</p>
--	--	---	---

		<p>comerciale) ale furnizorului, unde înmânarea propriu-zisă este posibilă.</p> <p>În conformitate cu prevederile Legii Nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public, informația poate fi transmisă în formă electronică, iar dacă se solicită în format de hârtie, în conformitate cu prevederile art. 22 alin.(2): (2) <i>În cazul în care volumul informației depășește volumul prevăzut la alin. (1) lit. b) sau c), furnizorul de informații are dreptul să solicite o plată pentru fiecare pagină adițională.</i></p> <p>Luând în vedere că conform datelor din Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova 2023-2030 R. Moldova se află printre primele 10 țări din lume în ceea ce privește accesibilitatea și costul convenabil al accesului la Internet, ceea ce favorizează transformările de digitalizare a informării consumatorilor prin mijloace electronice în locul celor listate pe hârtie, considerăm necesar de a prioritiza transmiterea informațiilor/raportului respectiv în formă electronică.</p> <p>Cu atât mai mult că conform ”Comunicatului comisiei către parlamentul european, consiliu, comitetul economic și social european și comitetul regiunilor: Digitalizarea sistemului energetic – Planul de acțiune al UE” (Com/2022/552 final) se urmărește dezvoltarea competențelor digitale la consumatori concomitent cu digitalizarea pieței energiei electrice. <i>Aceste competențe le vor ajuta să facă alegeri în cunoștință de cauză și să se asigure</i></p>	
--	--	--	--

		<p><i>că nu pierd șanse de a deveni mai competitivi sau de a reduce costurile energiei.</i></p> <p>Luând în considerare că consumatorii din Republica Moldova deja sunt educați pentru recepționarea facturilor și informațiilor detaliate despre consumul serviciilor de telecomunicații în formă electronică prin recepționarea facturilor pe adresa electronică sau prin aplicații mobile și de pe pagina web a furnizorilor de servicii de telecomunicații, care începând cu 01.01.2023 nu mai expediază gratuit facturi listate pe hârtie în adresa consumatorilor, considerăm necesar de a renunța la obligativitatea expedierii facturilor/rapoartelor și informațiilor listate pe hârtie către consumatori și în domeniul energetic oferindu-le alternative electronice gratuite de recepționare a acestora și expedierea prin poștă listate pe hârtie doar la solicitarea consumatorilor cu achitarea costurilor pentru listarea și expedierea fizică.</p> <p>Necesitatea expedierii în formă electronică reiese și din conținutul informației transmise în Raportul furnizorului cu privire la ponderea tuturor surselor de energie în energia electrică furnizată consumatorilor săi finali, care prevede că furnizorul include în raport un link către site-ul web al raportului CNED/ANRE pentru anul calendaristic precedent și un link către Registrului garanțiilor de origine. Practic, pentru a accesa aceste link-uri consumatorul va avea nevoie de varianta electronică a raportului, documentul listat pe hârtie nu îl va ajuta să acceseze informația de pe link-urile menționate, ceea ce argumentează</p>	
--	--	--	--

		<p>suplimentar prioritizarea expedierii în formă electronică dacă se dorește informarea reală a consumatorilor despre consumului de energie din surse regenerabile și nu doar realizarea unei formalități.</p> <p>Costurile aferente tipăririi și distribuției facturilor de plată sunt suportate de furnizor și sunt incluse spre recuperare prin prețul reglementat de furnizare a energiei electrice care este achitat de către consumatorii finali în conformitate cu Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultima opțiune și furnizorul serviciului universal.</p> <p>Prezentarea informațiilor/ raportului prin expedierea acestora prin poștă va majora costurile furnizorilor de energie electrică care vor fi incluse spre recuperare în prețul reglementat de energie electrică și care până în final va fi achitat de consumatorii finali. În același timp furnizorii vor avea nevoie de investiții pentru procurarea aparatelor de împachetare în plicuri a rapoartelor despre consumului de energie din surse regenerabile. Utilajul, existent la moment la FEE-Nord, pentru împachetarea în plicuri este deja uzat și cu greu face față necesităților întreprinderii fiind foarte des în reparație. Compania planifică să refuze utilizarea acestuia prin expedierea 100% din facturile consumatorilor noncasnici în formă electronică. Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 118 din 28.08.2017, care prevede posibilitatea expedierii și recepționarea electronică a facturilor</p>	
--	--	--	--

		<p>fiscale de către beneficiar, furnizorul a depus efort și a convins peste 80% din consumatorii noncasnici să renunțe la facturile pe hârtie în folosul celor electronice prin poșta electronică pentru a digitaliza procesul de expediere a facturilor și de a evita efectuarea investițiilor suplimentare în achiziția unui nou utilaj de împachetare în plicuri a facturilor, care are un preț de circa 600 mii lei. Facturile către consumatorii casnici în mare parte sunt încă expediate pe hârtie, dar acestea sunt de dimensiuni mici și nu necesită împachetare în plic. În cazul includerii informației/ raportului despre consumul de energie din surse regenerabile în factură sau ca raport separat, acestea vor avea dimensiuni mai mari și nu vor fi acceptate de poștă pentru distribuție fără a fi împachetate în plicuri.</p> <p>În același timp modificarea comportamentului consumatorilor în urma transformărilor digitale duc la dispariția necesității recepționării facturii fizice de către consumatori pentru plata energiei electrice. Efectuarea plății energiei electrice de către consumatorii casnici prin intermediul aplicațiilor bancare în baza NLC fără factură, în baza plăților programate și prin e-commerce pe pagina web a furnizorului, concomitent cu înrăutățirea calității serviciilor de expediere poștală în localitățile rurale, din cauza numărului mic de corespondență, a exclus importanța recepționării facturii fiscale atât în formă fizică cât și electronică, plățile pentru energie electrică efectuându-se în cea mai mare parte fără factură, facturile expediate prin trimitere poștală rămânând neridicate prin cutiile poștale sau</p>	
--	--	--	--

		<p>chiar la oficiile poștale. Drept dovadă faptului că consumatorii casnici tot mai puțin ridică facturile tipărite pe hârtie ne servește testarea canalului de publicitate efectuată de Moldindconbank prin intermediul facturilor FEE-Nord. În anul 2023 am convenit să stabilim un parteneriat de 1 an cu Moldindconbank pentru promovarea produselor bancare pentru persoane fizice prin tiparul publicității băncii pe versoul facturilor de plată a energiei electrice. Pentru a testa eficiența publicității respective, în luna mai 2023, în toate facturile emise consumatorilor casnici expediate prin Poșta Moldovei (347,6 mii facturi) a fost tipărită publicitatea băncii, care trebuia să creeze curiozitatea potențialilor consumatori, dar fără a indica careva date de contact, singura posibilitate de a afla detaliile ofertei era scanarea codului QR din publicitate. Banca a dus evidența persoanelor care au accesat codul QR. Doar 6 persoane au scanat codul din factură. În urma acestei testări s-a făcut concluzia că un număr foarte limitat din consumatorii noștri mai ridică factura care este expediată pe hârtie, marea parte a facturilor rămân în cutiile poștale sau la oficiile poștale fără a ajunge la destinatar, iar consumatorii achită fără factură, la necesitate, pentru a se informa despre detaliile calculului, descarcă factura în formă electronică din cabinetul consumatorului de pe pagina web a furnizorului. Interesul redus pentru factura pe hârtie se mai explică prin mobilitatea populației și comoditatea accesului permanent la orice informație prin intermediul smartfonului, accesul la</p>	
--	--	--	--

		<p>ultimele 12 facturi fiind asigurat de furnizor prin intermediul cabinetului consumatorului din orice colț al lumii fără a fi prezent la locul de consum.</p> <p>Considerăm un pas în urmă în digitalizarea sistemului energetic prioritizarea expedierii informației pe hârtie. În contextual celor menționate se propune modificarea prevederilor menționate în următoarea redacție a Punctului 32 din Secțiunea 5 a Anexei 2:</p> <p><i>”Furnizorul livrează informațiile/ raportul stabilit la pct. 27 al Regulamentului consumatorului său final prin cel puțin unul din următoarele modalități:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) expedierea de către furnizor la adresa electronică indicată de utilizatorul final;</i> <i>b) prin intermediul unei aplicații speciale de pe pagina de Internet a furnizorului sau prin intermediul unei aplicații mobile, cu asigurarea accesului securizat al utilizatorului final la informația respectivă;</i> <i>c) înmânarea la punctele de deservire (birourile/ oficiile comerciale) ale furnizorului;</i> <i>d) expedierea de către furnizor, prin serviciul de trimitere poștală. Furnizorul are dreptul să perceapă o plată pentru compensarea cheltuielilor sale legate de tipărirea și expedierea informațiilor/ raportului în cazurile prevăzute la literele c) și d) ale prezentului punct.”</i> <p>Argumentare pentru propunerea de modificare:</p> <p>1. Alinierea la Strategia de Transformare Digitală 2023-2030 Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova prevede o</p> 	
--	--	--	--

		<p>digitalizare amplă a serviciilor publice și promovarea soluțiilor tehnologice în toate domeniile, inclusiv cel energetic. Propunerea de a transmite electronic facturile și informațiile despre ponderea tipurilor de energie contribuie direct la obiectivele acestei strategii, asigurând o tranziție către procese mai rapide, eficiente și accesibile.</p> <p>2. Eficiență și reducerea costurilor pentru companii și consumatori</p> <p>Emiterea facturilor prin Poșta Moldovei implică costuri considerabile pentru furnizori, inclusiv tipărirea, ambalarea și distribuția fizică a facturilor. Transmiterea electronică reduce aceste cheltuieli și permite redirecționarea resurselor către investiții și îmbunătățirea serviciilor pentru consumatori. Pentru consumatori, accesul online la facturi oferă un mod mai rapid și convenabil de vizualizare și plată, ceea ce poate reduce și riscul întârzierilor în procesarea facturilor.</p> <p>3. Promovarea responsabilității ecologice și reducerea consumului de hârtie</p> <p>Implementarea acestei propuneri sprijină obiectivele de sustenabilitate și protecție a mediului, reducând consumul de hârtie și emisiile generate de transportul facturilor fizice. Această inițiativă contribuie la eforturile naționale și internaționale de combatere a schimbărilor climatice și poate inspira alte sectoare să adopte măsuri ecologice similare.</p> <p>4. Creșterea transparenței și contribuția la educația consumatorilor</p>	
--	--	---	--

		<p>Afișarea ponderii surselor de energie în mod clar și accesibil în format electronic ajută consumatorii să fie mai conștienți de contribuția lor la tranziția energetică și îi încurajează să opteze pentru surse regenerabile, contribuind astfel la educația lor ecologică și la responsabilizarea lor.</p> <p>Acest demers de modificare aduce beneficii substanțiale atât pentru consumatori, cât și pentru furnizorii de energie și contribuie la o tranziție modernă, eficientă și prietenoasă cu mediul.</p>	
	pct. 26.4. din Secțiunea 5 a Anexei 2	<p>Un alt aspect care necesită claritate este faptul că pct. 26.4. din Secțiunea 5 a Anexei 2 prevede că furnizorul mai întocmește un raport către client în baza datelor expuse în acest punct în pofida faptului că datele indicate în pct. 26.4 urmează a fi incluse în informația sau raportul furnizorului în conformitate cu prevederile pct. 27 din Regulament. Nu este clar despre care raport se vorbește și în ce mod se prezintă consumatorului.</p>	<p>Se acceptă A fost clarificat faptul că furnizorul prezintă doar un Raport consumatorului său final, în dependență de pachetul tarifar/condițiile contractuale stabilite, însă mai are și obligația publicării pe pagina sa web a unor detalii cu caracter general.</p>
Biroul Național de Statistică Nr. 13/1-02-84 din 29.10.2024	Pe tot parcursul textului	<p>În textul proiectului sintagma "<i>Biroul Național de Statistici</i>" de substituit cu sintagma "<i>Biroul Național de Statistică</i>".</p>	Se acceptă
	În <i>Capitolul I.</i> DISPOZIȚII GENERALE:	<p>- în punctul 4 – definiția pentru <i>transporturi</i> de expus în următoarea redacție "<i>transporturi</i> – totalitatea activităților de transport încadrate în diviziunile Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM-2): H49 "Transporturi terestre și transporturi prin conducte"; H50 "Transporturi pe apă"; H51 "Transporturi aeriene".</p>	Se acceptă

		<p>- punctul 7 – de expus în următoarea redacție ”Biroul Național de Statistică transmite în adresa CNED date statistice compilate în chestionarele anuale privind statistica energiei în format electronic, ce conțin informații sectoriale pentru ultimul an pentru care acestea devin disponibile”.</p> <p>în punctul 8 – de exclus cuvintele ”Biroul Național de Statistici, cu suportul”.</p> <p>Totodată, Vă informăm, că BNS colectează date statistice în baza Programului Lucrărilor Statistice (PLS) aprobat anual de Guvern, care este elaborat în conformitate cu cerințele Compendiului cerințelor statistice ale Uniunii Europene;</p> <p>- în punctul 9 – de exclus cuvintele ”, în cooperare cu BNS, și sunt introduse manual în câmpurile relevante ale SHARES”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
<p>Institutul de Standardizare Moldova</p> <p>Nr. 04-02/244 din 30.10.2024</p>	pct. 8 și pct. 15, Anexa 6	<p>Prin prezenta, Institutul de Standardizare din Moldova (ISM) în baza atribuțiilor care îi revin în temeiul Legii nr. 20 Din 04.03.2016 cu privire la standardizarea națională Vă comunică următoarele.</p> <p>În conformitate cu art. 6, alin. (1), lit. r) din Legea nr. 20, cu privire la standardizarea națională, una dintre atribuțiile sale este avizarea proiectelor de acte legislative și normative care au legătură cu standardele și activitatea de standardizare, inclusiv care conțin referințe directe la standarde.</p> <p>În acest context, ISM a examinat proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile (număr unic 920/MEn/2024), plasat pe pagina oficială particip.gov.md, și Vă informează că standardul</p>	<p>Se acceptă</p> <p>În proiectul de Regulament s-a făcut referință la standardul SM EN 14511 și părțile acestuia.</p>

		<p>SM EN 14522 la care se face referință directă în pct. 8 și pct. 15, Anexa 6 este un standard care conține mai multe părți, și anume:</p> <p>SM EN 14511-1:2023 Aparate de condiționat aerul, grupuri de răcire pentru lichide și pompe de căldură pentru încălzirea și răcirea spațiilor și răcitoare industriale, cu compresoare antrenate prin motor electric. Partea 1: Termeni și definiții;</p> <p>SM EN 14511-2:2023 Aparate de condiționat aerul, grupuri de răcire pentru lichide și pompe de căldură pentru încălzirea și răcirea spațiilor și răcitoare industriale, cu compresoare antrenate prin motor electric. Partea 2: Condiții de încercare;</p> <p>SM EN 14511-3:2023 Aparate de condiționat aerul, grupuri de răcire pentru lichide și pompe de căldură pentru încălzirea și răcirea spațiilor și răcitoare industriale, cu compresoare antrenate prin motor electric. Partea 3: Metode de încercare;</p> <p>SM EN 14511-4:2023 Aparate de condiționat aerul, grupuri de răcire pentru lichide și pompe de căldură pentru încălzirea și răcirea spațiilor și răcitoare industriale, cu compresoare antrenate prin motor electric. Partea 3: Cerințe.</p> <p>În acest context, și întru excluderea interpretării eronate a cerințelor prevăzute în seria standardului menționat supra, este oportun să fie specificat că se aplica toate părțile seriei de standarde SM EN 14511 sau o parte concretă din acesta, indicând indicativul/le standardului/lor.</p>	
<p>Agencia Proprietății Publice Nr. 05-04-6877</p>		<p>lipsa obiecțiilor și propunerilor Concomitent, reieșind din faptul că proiectul a fost expedit spre avizare și societăților pe acțiuni</p>	<p>Se acceptă</p>

din 04.11.2024		din domeniul energetic în care statul deține cotă-parte din capitalul social, solicităm să se țină cont de poziția acestora la definitivarea proiectului.	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Nr. 21-5791 din 04.11.2024		lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
S.A. „Energocom” Nr. 10/07-3781 din 05.11.2024		lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Nr. 03-3379 din 06.11.2024		lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
Ministerul Mediului Nr. 13-05/3129 din 04.11.2024		În contextul examinării proiectului de hotărâre a Guvernului <i>cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile (număr unic 920/MEn/2024)</i> , Vă comunicăm susținerea acestuia cu propunerea pe tot parcursul textului proiectului, cuvintele „ <i>Legii nr. 209/2019 privind deșeurile</i> ” și cuvintele „ <i>Legea nr. 206/2019</i> ” de a substitui cu cuvintele „ <i>Legea nr. 209/2016 privind deșeurile</i> ”, iar cuvintele „ <i>deșeurilor menajere</i> ” de	Se acceptă parțial A fost corectat anul adoptării Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, cât sintagma ”deșeuri municipale”, cu excepția Anexei 5, Partea A, lit. b), unde se face trimitere la „deșeurile menajere triate”.

		a substitui cu cuvintele „ <i>deșeurilor municipale</i> ”, la forma gramaticală corespunzătoare.	
Camera de Comerț și Industrie Nr. 1025 din 11.11.2024		Lipsă de propuneri și obiecții	Se acceptă
Cancelaria de Stat Grupul de Lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător Nr. 38-78-12113 din 04 noiembrie 2024		<p>În temeiul prevederilor în temeiul art.3 alin.(2), art.27¹ , anexa nr.1 și art.32 alin.(2²) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Hotărârii Guvernului nr.574/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare, se remite <i>Avizul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la Nota de fundamentare (analiza impactului de reglementare) și proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile.</i></p> <p>AVIZ al Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător</p> <p>Prezentul aviz este acordat în temeiul art.32 alin.(22) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii</p>	

		<p>nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, art.3 alin.(2), art.27 1, anexa nr.1 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Hotărârii Guvernului nr.574/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare.</p> <p>Evaluarea proiectului de act normative Concluzia: Proiectul corespunde în mare parte cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător.</p> <p><u>Comentarii, recomandări:</u> Normele din Proiectul de Regulament sunt bine structurate și încearcă să ofere un cadru clar pentru monitorizarea și utilizarea energiei regenerabile, dar în anumite aspecte esențiale, acestea nu sunt pe deplin clare sau previzibile, în special pentru operatorii economici și IMM-uri. Obligațiile de raportare impuse de proiectul de regulament sunt bine intenționate, dar prezintă lacune în claritate și detalii. Fără specificații clare privind frecvența, formatele, tipurile de date necesare, și fără un sistem digital centralizat, IMM-urile și producătorii pot întâmpina dificultăți semnificative în conformarea cu aceste cerințe. Aceste neclarități ar putea duce la întâzieri, erori în raportare și costuri suplimentare pentru operatorii economici, afectând în special companiile mai mici cu resurse limitate.</p>	<p>Se acceptă Responsabilitatea de calcul a consumului de energie regenerabilă este în mod exclusiv a Centrului Național pentru Energie Durabilă. Subiecții economiei naționale deja raportează informații relevante despre consumul sau producerea energiei, prin intermediul chestionarelor „energetice” transmise către BNS. Noi obligații pe acest segment nu se impun.</p> <p>Cât privește prevederile din Regulament care se referă la divulgarea informațiilor cu privire la sursa și structura energiei electrice din portofoliului fiecărui furnizor, în</p>
--	--	--	---

		<p>Astfel, în regulament, nu este specificat clar cât de des trebuie raportate datele despre consumul de energie regenerabilă de către operatori și producători. Operatorii trebuie să cunoască dacă raportările trebuie făcute lunar, trimestrial, anual sau la alte intervale, ceea ce creează incertitudine în gestionarea activităților curente. Deși se impune raportarea consumului de energie regenerabilă, nu sunt detaliate clar formatele în care trebuie să fie transmise aceste date (în formă tabelară, într-un format electronic specific, etc.). Fără standarde unitare pentru formatul de raportare, operatorii riscă să trimită date în moduri diferite sau incomplet, ceea ce poate duce la respingerea raportărilor și potențiale penalități. La fel, Regulamentul trebuie să definească clar ce fel de date trebuie să fie incluse în raportările periodice (de exemplu, nu este specificat dacă trebuie raportate doar cantitățile de energie regenerabilă consumată, sursele din care provine energia, garanțiile de origine, sau dacă trebuie incluse și detalii despre infrastructura utilizată).</p>	<p>Regulament au fost clarificate obligațiile în cauză și când acestea intervin. Astfel –</p> <p>1. <u>Nu mai târziu de 31 august</u> a anului în curs, furnizorii publică pe paginile sale web oficiale următoarele informații cu caracter general pentru anul calendaristic anterior. Aceste informații sunt stabilite la pct. 27, și includ -</p> <p>27.1. <i>ponderea surselor individuale de energie din portofoliul său în totalul energiei electrice furnizate tuturor consumatorilor săi finali în anul calendaristic precedent, conform structurii de la pct. 12 al Anexei 2 la Regulament;</i></p> <p>27.2. <i>informații privind garanțiile de origine a energiei electrice utilizate pentru toți consumatorii săi în perioada 1 aprilie, anul precedent – 31 martie, anul în curs, structurate conform pct. 12 al Anexei 2;</i></p> <p>27.3. <i>link către raportul CNED pentru anul calendaristic anterior, elaborat în conformitate cu prevederile de la pct. 10 al Anexei 2;</i></p> <p>27.4. <i>link către Registrul garanțiilor de origine, precum și către informațiile publicate de ANRE în conformitate cu pct. 6 al Anexei 2.</i></p>
--	--	---	--

			<p>2. <u>Până la 30 Septembrie</u> a anului în curs, furnizorii vor prezenta CNED și ANRE detalii cu privire la activitatea sa de furnizare. Aceste detalii sunt listate la pct. 28 și includ –</p> <p>28.1. <i>date privind energia totală furnizată consumatorilor săi finali în anul calendaristic precedent, conform structurii stabilite la pct. 12 al Anexei 2 la Regulament, iar dacă este cazul - pentru fiecare pachet tarifar de servicii separat;</i></p> <p>28.2. <i>date privind totalul garanțiilor de origine utilizate în perioada 1 aprilie, anul precedent – 31 martie, anul în curs, iar dacă este cazul - pentru fiecare pachet tarifar de servicii separat;</i></p> <p>28.3. <i>o copie a Raportului prezentat consumatorilor săi finali în anul în curs în conformitate cu pct. 26.</i></p> <p>3. În <u>perioada 1-30 Septembrie</u> a fiecărui an, furnizorii își informează consumatorii finali despre natura electricității furnizate.</p> <p>Pentru a reduce povara financiară de pe furnizori, sau consumatorii finali (pentru eventuale costuri ce ar putea fi introduse în tarife), prevederea de la pct. 26 are următorul cuprins:</p> <p>26. <i>Furnizorii care furnizează energie electrică consumatorilor</i></p>
--	--	--	--

			<p><i>finali, le prezintă acestora, informații cu privire la structura și ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică pe care au furnizat-o, prin intermediul unui raport. Raportul include informații pentru anul calendaristic precedent (cu excepția ciclului aferent garanțiilor de origine), după cum este stabilit în Secțiunea 5 a Anexei 2, și este prezentat consumatorilor finali în perioada 1 – 30 septembrie a anului în curs, prin una din următoarele modalități:</i></p> <p><i>26.1. la adresa electronică (email) indicată de consumatorul final pentru recepționarea facturii pentru serviciile de furnizare a energiei electrice prestate, în calitate de modalitate implicită de prezentare a Raportului;</i></p> <p><i>26.2. prin intermediul cabinetului personal al consumatorului final de pe pagina web a furnizorului;</i></p> <p><i>26.3. prin intermediul unei aplicații mobile dezvoltate de furnizor;</i></p> <p><i>26.4. prin intermediul serviciului de trimitere poștală, pe suport de hârtie, în condițiile în care consumatorul final solicită expres acest lucru și consimte suportarea costurilor de tipărire și livrare a Raportului.</i></p> <p><i>Raportul furnizorului, după cum stabilește Secțiunea 5 din Anexa 2 la</i></p>
--	--	--	---

		<p>Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului de reglementare)</p> <p><i>Concluzia:</i> Nota de fundamentare conține suficiente informații pentru a stabili necesitatea intervenției propuse, cu toate că nu conține toată informația necesară și nu evaluează pe deplin impactul intervenției, astfel corespunde parțial cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr.100/2017.</p> <p><u>Comentarii, recomandări:</u></p> <p>În NF se menționează clar temeiul legal pentru intervenția propusă, făcând referire la legislația națională și la angajamentele Republicii Moldova în cadrul Comunității Energetice. Secțiunea 2.2. oferă o descriere a necesității de a calcula energia din surse regenerabile și motivele pentru abrogarea unor reglementări existente. Însă, se recomandă de a ține cont de următoarele propuneri de îmbunătățire:</p> <ul style="list-style-type: none"> • În analiză lipsesc detalii specifice referitoare la părțile interesate sau impactul asupra diferitelor grupuri (ex. stat, consumatori, furnizori). Metodologia AIR cere o descriere detaliată a părților interesate afectate, inclusiv categorii de persoane, numărul entităților afectate și ponderea acestora. Se recomandă includerea mai multor 	<p>Regulament, include mai mult detalii despre „natura” energiei electrice furnizate.</p> <p>Se acceptă</p> <p>La capitolul 2.2 a fost prezentate detalii cu privire la părțile interesate de respectivul subiect și, nemijlocit, proiectul de Regulament.</p>
--	--	--	---

		<p>detalii despre: Autoritățile publice implicate (de exemplu, Ministerul Energiei, Biroul Național de Statistică); Grupurile de cetățeni afectate (de exemplu, consumatorii de energie regenerabilă, întreprinderi mari vs. IMM-uri); Furnizorii de energie care vor trebui să se conformeze noilor cerințe; Organizațiile non-guvernamentale care monitorizează evoluția sectorului energiei verzi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deși se menționează importanța calculului consumului de energie regenerabilă, nu se oferă cifre concrete privind problemele actuale sau estimări clare privind impactul nerealizării acestui calcul (ex. cantitatea de energie neregenerabilă utilizată sau decalajul față de obiectivele europene). Metodologia AIR solicită o cuantificare clară a dimensiunii problemei și impactului acesteia. Este necesar să se includă date precum: Procentajul actual al energiei din surse neregenerabile în consumul total; Date privind decalajul față de obiectivele UE pentru ponderea energiei regenerabile; Consecințele neintervenției, exprimate în termeni de emisie de CO₂, costuri suplimentare pentru consumatori etc. • Deși se menționează abrogarea unui regulament anterior, nu detaliază în mod specific deficiențele cadrului normativ actual care au dus la aceste lacune. Metodologia AIR solicită o analiză detaliată a deficiențelor normative care au dus la problema actuală. La fel, în NF este menționat 	<p>Se acceptă În capitolul 2.2. au fost introduse informații, inclusiv grafice, care vin să argumenteze suplimentar și mai categoric importanța elaborării și aprobării unui astfel de Regulament.</p> <p>Se acceptă Nota a fost completată cu deficiențe ale HG 270/2020, care derivă în special din diferențele dintre RED I – s au Directiva 2009/28, transpusă în Legea 10/2016 în redacția ei inițială, și RED</p>
--	--	---	---

		<p>faptul că HG nr. 270/2020 reglementează în prezent doar modalitatea de calcul a consumului de energie regenerabilă în sectorul transporturilor, care reprezintă aproximativ 30,2% din consumul final de energie al Republicii Moldova, conform Balanței Energetice pentru anul 2023. Această informație oferă o bază parțială pentru descrierea situației actuale în p. 2.2, însă este important să fie completat cu o descriere mai detaliată a impactului asupra altor sectoare, precum și o analiză mai amplă a cauzelor care impun intervenția de a reglementa la nivel național, nu doar în sectorul transporturilor. De asemenea, ar trebui explicată necesitatea de a extinde reglementările și la alte sectoare energetice, pentru a completa imaginea consumului total de energie regenerabilă.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scenariul „a nu face nimic”. Conform Metodologiei AIR, este obligatoriu să se prezinte scenariul „a nu face nimic” și modul în care situația va evolua fără intervenție. Este necesar să se includă: proiecții privind creșterea consumului de energie neregenerabilă dacă nu se intervine; consecințele pentru mediu, economie și sănătatea publică dacă măsurile propuse nu sunt implementate. <p>În Nota de fundamentare, obiectivele sunt vagi și generale. Metodologia solicită formularea obiectivelor în mod clar și măsurabil, fixate în timp. De exemplu, obiectivul de a crește</p>	<p>II – sau Directiva 2018/2001, transpusă în Legea 10/2016. În notă au fost listate diferențele esențiale între aceste directive care și fac diferența între HG 270/2020 și proiectul nou de Regulament.</p> <p>Se acceptă Au fost oferite detalii suplimentare pentru ambele scenarii.</p> <p>Se acceptă A fost revizuită partea ce stabilește obiectivul intervenției. Astfel, a fost</p>
--	--	--	--

		<p>ponderea energiei din surse regenerabile la un anumit procent până în anul 2030 trebuie să fie clar justificat și corelat cu rezultatele așteptate. Este necesar să fie identificată o legătură directă între problema identificată, obiectivele reglementării și măsurile propuse.</p> <p>În ceea ce ține de impact asupra sectorului privat este necesară o analiză detaliată a impactului asupra mediului de afaceri, cu accent pe: Costurile de conformare pentru companii, inclusiv costurile administrative (implementarea sistemelor de monitorizare și raportare); impactul diferențiat asupra IMMurilor față de întreprinderile mari, precum și eventualele măsuri de sprijin care ar putea fi oferite IMMurilor sau altor entități private pentru a se conforma, beneficiile potențiale pentru companii care investesc în energie regenerabilă, inclusiv avantajele comerciale ale garanțiilor de origine și oportunitățile de pe piața europeană. Această analiză trebuie să includă evaluări concrete ale costurilor și beneficiilor pentru companii și alte sectoare implicate.</p> <p>Pentru ca secțiunea "Avizarea și consultarea publică" să respecte cerințele Metodologiei AIR, ar trebui să includă o prezentare clară a</p>	<p>precizat că scopul Regulamentului este stabilirea unui mecanism transparent, clar și neechivoc de calcul a consumului de energie din surse regenerabile, și de stabilire a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie, care va fi aplicat până în anul 2050 (orizontul de timp pentru care astăzi sunt stabilite măsuri).</p> <p>Se accepta A fost dezvoltat sub-capitolul impact asupra sectorului privat. De precizat ca în urma procesului de consultări, a fost eliminată obligația furnizorilor de a transmite în adresa consumatorilor.</p> <p>Se acceptă Nota de fundamentare a fost completată cu un rezumat al</p>
--	--	---	--

		<p>procesului de consultare publică, să arate cum au fost implicate părțile interesate, ce opinii au fost primite și cum a fost integrate în versiunea finală a proiectului. Fără aceste elemente, capitolul nu ar corespunde pe deplin cerințelor Metodologiei AIR.</p>	<p>exercițiului de consultări publice, fiind menționate principalele propuneri și obiecții ale părților interesate, precum și modul de soluționare al acestora.</p>
<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>Nr. 07/5- 03/565/1759</p>		<p>La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-11720 din 22 octombrie 2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile (număr unic 920/MEn/2024) și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p> <p>Totodată, cu toate că în Nota de fundamentare anexată la proiectul de hotărâre este menționat faptul că, prevederile acestuia nu vor implica cheltuieli bugetare suplimentare, se consideră necesar de a aduce claritate la pct.11 din Regulament referitor la eventualele costuri și surse de acoperire a procurării serviciilor de colectare, procesare și interpretare a informațiilor.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Prevederea de la pct. 11 a Regulamentului are următorul cuprins <i>11. CNED poate procura în mod sistematic servicii de colectare, procesare și interpretare a informațiilor necesare în vederea implementării prevederilor de la pct. 8 și 10, prin contractarea specialiștilor și experților în domeniul energetic. CNED asigură confidențialitatea informațiilor obținute și procesate.</i></p> <p>Ținem însă să menționăm că în scenariul implicit, CNED ar urma să colecteze, proceseze și interpreteze informațiile cu privire la producerea și consumul energiei din surse regenerabile cu propriile forțe, având în vedere că instituția dispune deja de o mai mare flexibilitate în atragerea personalului, iar numărul efectiv de personal al acesteia este mai mare decât până la reorganizarea Agenției pentru Eficiență Energetică.</p>

			<p>Ca și scenariu de alternativă, având în vedere disponibilitatea unui număr mare de proiecte și programe de asistență tehnică de a sprijini autoritățile și instituțiile naționale pe diferite subiecte, inclusiv la capitolul promovare a consumului de energie regenerabilă, considerăm că CNED ar putea beneficia de asistență la acest subiect, fără a avea nevoie de alocarea unor mijloace proprii.</p> <p>CNED ar putea însă, în ultimă instanță, în lipsa capacităților interne și/sau a disponibilității unor Parteneri de Dezvoltare/Donatori de a oferi respectivul suport, să decidă alocarea a cca. 300-400 mii MDL pentru contractarea unei companii care ar oferi serviciile analitice necesare în acest sens. Este în interesul Republicii Moldova să aloce suma menționată mai sus cu scopul colectării tuturor detaliilor cu privire la fiecare kWh de energie regenerabilă produsă și consumată, în loc să genereze programe de finanțare și sprijinire a proiectelor investiționale care ar urma să genereze respectivul kWh de energie regenerabilă.</p> <p>Ținem totuși să precizăm că cel mai dificil sector din punct de vedere al disponibilității datelor veridice, ar fi</p>
--	--	--	---

			<p>segmentul producerii și consumului de biocarburanți. La etapa actuală, acest sector lipsește cu desăvârșire, iar dezvoltarea unei industrii locale pe care CNED ar reuși să o „cunoască” și documenteze cu suportul exclusiv al asistenței externe, ar putea avea loc în cel mai optimist scenariu în 6-10 ani.</p> <p>Nota justificativă a fost completată cu detaliile prezentate mai sus.</p>
<p>Consiliul Concurenței</p> <p>Nr. DJ-06/760-1599 din 18 noiembrie 2024</p>	<p>Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 18 noiembrie 2024, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul hotărârii de Guvern <i>cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile (număr unic 920/MEn/2024)</i> și, în limitele competenței sale, comunică următoarele.</p> <p>Proiectul la pct.41, pct.44 și pct.45 prevede formule de calcul al consumului de energie regenerabilă în transporturi.</p> <p>Respectiv, formulele de calcul propun mai multe valori ale multiplicatorilor cum ar fi “1,5”, “2” și “4”. Stabilirea multiplicatorilor “1,5”, “2” și “4” în formulele de calcul al consumului de energie regenerabilă în transporturi nu este argumentat de către autorul proiectului nefiind prezentate analize și calcule ce ar demonstra raționamentul stabilirii valorii concrete propuse pentru multiplicatorii specificați. În acest context, considerăm necesar</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>În Nota Informativă la proiect s-a introdus o referință la art. 27, alin. (2) din Directiva 2018/2001 care stabilește expres utilizarea anumitor multiplicatori.</p> <p>Având în vedere politicile de promovare a unor combustibili specifici, precum ar fi utilizarea biocarburanților din anumite materii prime (a se vedea Anexa nr. 5 la Regulament), sau limitarea producerii și utilizării biocarburanților produși din culturi alimentare și furajere (pentru a nu „atenta” la siguranța alimentară), a preveni schimbarea destinației terenurilor (e.g. defrișarea pădurilor), sau pentru a compensa imposibilitatea deținerii datelor primare cu privire la fiecare consum de kWh din surse regenerabile utilizat de</p>	

		<p>argumentarea valorii multiplicatorilor “1,5”, “2” și “4” cu prezentarea analizei economice și a calculelor privind modul de determinare a cuantumului multiplicatorilor propuși “1,5”, “2” și “4”.</p>	<p>sectorul transporturilor rutiere sau feroviare, legislația Europeană stabilește utilizarea unor multiplicatori. Aceștia, în mod evident, sunt considerați de instrumentul de calcul SHARES și sunt utilizați și de autoritățile naționale.</p> <p>În mod specific, Art. 27 Reguli de calcul cu privire la ponderile minime ale energiei din surse regenerabile în sectorul transporturilor, în alin. (2), prevede că:</p> <p>(2) <i>Pentru a demonstra respectarea ponderilor minime menționate la articolul 25 alineatul (1):</i></p> <p>(a) <i>ponderea biocombustibililor și a biogazului pentru transporturi produse din materiile prime enumerate în anexa IX poate fi considerată a fi egală cu dublul conținutului său energetic;</i></p> <p>(b) <i>ponderea energiei electrice din surse regenerabile este considerată a fi egală cu de patru ori conținutul său energetic atunci când este furnizată pentru vehicule rutiere și poate fi considerată a fi de 1,5 ori conținutul său energetic atunci când este furnizată pentru transportul feroviar;</i></p> <p>(c) <i>cu excepția combustibililor produși din culturi alimentare sau furajere, ponderea combustibililor furnizați</i></p>
--	--	---	---

			<i>sectorului aviației și celui maritim este considerată a fi de 1,2 ori conținutul lor energetic.</i>
Premier Energy 0504/214676-20241119		<p>Prin prezenta, Î.C.S. „Premier Energy” S.R.L., informează că a examinat proiectul “Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile”, și drept urmare vine următoarele comentarii și propuneri formulate în Tabelul de sinteză.</p> <p>De asemenea, pentru a înțelege mai bine expresiile de calcul expuse în proiectului Regulamentului, este necesar ca pentru toate componentele de calcul să fie specificate unitățile de măsură.</p> <p>Totodată, pentru a efectua cât mai corect calculele conform exigențelor proiectului de Regulament, ar fi binevenită o instruire a personalului implicat din partea furnizorilor de energie electrică.</p>	<p>Se acceptă Regulamentul dispune ca CNED să utilizeze unitățile de măsură implicite din instrumentul de calcul SHARES, i.e. TJ, Tcal, ktep, sau GWh. Totodată, pentru Anexa 2 la Regulament - Metodologia de calcul a ponderii tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică furnizată consumatorilor finali din Republica Moldova, a fost stabilit că unitatea de măsură implicită este „MWh” – unitatea de energie pentru care se emite o garanție de origine.</p> <p>Se accepta Ministerul Energiei și CNED vor identifica o modalitate de a facilita divulgarea informațiilor vizate de Regulament de furnizori pentru consumatorii săi finali.</p>

	<p>26. Furnizorii care furnizează energie electrică consumatorilor finali, le prezintă acestora, prin intermediul facturii emise în perioada 1 – 31 iulie a anului în curs, sau prin intermediul unui raport separat emis în aceeași perioadă, informații cu privire la ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică pe care au furnizat-o acestora. Informațiile oferite consumatorului, precum și modul de prezentare a acestora de furnizor, sunt descrise în Secțiunea 5 a Anexei 2.</p>	<p>Propunere de modificare –</p> <p>” Furnizorii care furnizează energie electrică consumatorilor finali, le expediază prin email la solicitarea acestora, în perioada 1 – 31 iulie a anului în curs, un raport separat cu informații privind ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică pe care au furnizat-o acestora în anul precedent. Informațiile oferite consumatorului final, precum și modul de prezentare a acestora de furnizor, sunt descrise în Secțiunea 5 a Anexei 2.”</p> <p>Argumentare –</p> <p>” Expedierea unor asemenea informații prin intermediul facturii sau expedierea unui raport separat către toți consumatorii finali implică costuri suplimentare relevante pentru furnizori (3,2/9,9 mil.lei, include imprimarea unei pagini A4 în alb-negru și expedierea prin poștă a rapoartelor la peste 950 mii consumatori prin scrisori simple/recomandate), inclusiv redimensionarea facturilor (spațiu foarte limitat, mai ales în cazul consumatorilor casnici, obligații de a publica un șir de informații importate pentru consumatorii finali conform reglementărilor Agenției), modificarea aplicațiilor informatice, hârtie, servicii de imprimare și personalizare a rapoartelor, servicii poștale de expediere a facturilor/rapoartelor. Astfel, conform prevederilor pct.87 din Regulamentului privind furnizarea energiei electrice, nr.169/2019, Factura prezentată consumatorului final trebuie să conțină un șir de date și informații, inclusiv consumul mediu zilnic</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Regulamentul și prevederile ce stabilesc obligația furnizorilor de a divulga consumatorilor săi finali informații detaliate despre structura și originea energiei electrice furnizate au fost reformulate astfel încât să corespundă tendințelor actuale de digitalizare a tuturor proceselor și modalităților de interacționare dintre furnizorul unui serviciu și consumatorului/beneficiarul acestuia. Astfel, conform pct. 26, Raportul furnizorului este prezentat consumatorului final prin una din următoarele modalități:</p> <p>26.1. la adresa electronică (email) indicată de consumatorul final pentru recepționarea facturii pentru serviciile de furnizare a energiei electrice prestate, în calitate de modalitate implicită de prezentare a Raportului;</p> <p>26.2. prin intermediul cabinetului personal al consumatorului final de pe pagina web a furnizorului;</p> <p>26.3. prin intermediul unei aplicații mobile dezvoltate de furnizor;</p> <p>26.4. prin intermediul serviciului de trimitere poștală, pe suport de hârtie, în condițiile în care consumatorul final solicită expres acest lucru și consimte</p>
--	---	---	---

		<p>calculat conform indicilor echipamentului de evidentă, costul serviciului de transport și cel serviciului de distribuție al energiei electrice, informații cu privire la contribuția fiecărei surse de energie electrică în structura totală a surselor de energie utilizate de furnizor în anul precedent, comparațiile dintre consumul actual de energie și consumul corespunzător al consumatorului final din aceeași perioadă a anului precedent sub formă grafică, datele de contact ale autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, inclusiv paginile web oficiale de unde pot fi obținute informații privind măsurile de eficiență energetică disponibile, profilurile comparative ale consumatorilor finali și specificațiile tehnice obiective privind instalațiile, utilajele și/sau echipamentele energetice, etc. Facturile mai includ informații privind consumul lunar de energie electrică înregistrat pe parcursul ultimelor 13 luni.</p> <p>De asemenea, precizarea referitoare la ”anul precedent” în text este necesară pentru a fi clar pentru ce perioadă de furnizare se prezintă informațiile vizate. Reieșind din cele menționate, inclusiv faptul că facturile au spațiu limitat pentru plasarea unor informații suplimentare, iar fiecare factură conține informații privind consumul înregistrat în lunile precedente, structura prețului de furnizare a energiei, structura procurărilor de energie, precum și alte informații obligatorii, optăm pentru soluția prezentării unor rapoarte doar la</p>	<p>suportarea costurilor de tipărire și livrare a Raportului.</p> <p>Se acceptă Respectivele aspecte au fost precizate în proiectul Regulamentului.</p>
--	--	--	--

		solicitarea consumatorului final, iar în scopul eficientizării resurselor, aceste rapoarte să fie expediate doar prim email.”	
	<p>28. În scopul controlului financiar aferent activității de furnizare a energie și a utilizării garanțiilor de origine, furnizorii de energie electrică depun la CNED și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, până la data de 31 iulie a anului în curs, următoarele informații cu privire la activitatea de furnizare a energiei electrice pentru anul precedent:</p> <p>28.1. date privind energia totală furnizată consumatorilor săi finali;</p> <p>28.2. date privind totalul garanțiilor de origine utilizate, dacă este cazul, pentru fiecare pachet tarifar de servicii de furnizare oferite;</p> <p>28.3. date privind structura energiei electrice furnizate, conform structurii stabilite la pct. 12 al Anexei 2 la</p>	<p>Propunere de modificare –</p> <p>” În scopul controlului utilizării garanțiilor de origine, furnizorii de energie electrică depun la CNED și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, până la data de 31 iulie a anului în curs, următoarele informații cu privire la activitatea de furnizare a energiei electrice pentru anul precedent:</p> <p>28.1. date privind energia totală furnizată consumatorilor săi finali;</p> <p>” 28.2. date privind totalul garanțiilor de origine utilizate, dacă este cazul, pentru fiecare pachet tarifar de servicii de furnizare oferite;</p> <p>28.3. date privind structura energiei electrice furnizate, conform structurii stabilite la pct. 12 al Anexei 2 la Regulament, pentru fiecare pachet tarifar de servicii separat;</p> <p>28.4. o copie a facturii sau, dacă este cazul, a raportului prezentat consumatorilor săi finali în conformitate cu pct. 26 al Anexei 2 la Regulament, atât pentru anul curent, cât și pentru anul precedent.</p> <p>Argumentare –</p> <p>Considerăm că mențiunea ”controlul financiar aferent activității de furnizare a energiei” este necesar să fie exclusă din text, deoarece nu este clar ce entitate urmează să efectueze un asemenea control, care este scopul acestui control. Menționăm că controalele ale activității sunt periodic efectuate de Agenție,</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Prevederea de la pct. 28 a fost modificată, în special prin eliminarea termenului control, și doi, prin revizuirea informațiilor oferite CNED și ANRE.</p> <p>Astfel, pct. 28 se propune să dețină următorul cuprins –</p> <p><i>28. În scopul monitorizării modului în care furnizorii de energie electrică își onorează obligațiile cu privire la dezvoltarea structurii și sursei energiei electrice furnizate consumatorilor săi finali, precum și a utilizării garanțiilor de origine, furnizorii respectivi depun la CNED și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, până la data de 30 Septembrie a anului în curs, următoarele informații cu privire la activitatea de furnizare a energiei electrice pentru anul precedent:</i></p> <p><i>28.1. date privind energia totală furnizată consumatorilor săi finali în anul calendaristic precedent, conform structurii stabilite la pct. 12 al Anexei 2 la Regulament, iar dacă este cazul - pentru fiecare pachet tarifar de servicii separat;</i></p>

	<p>Regulament, pentru fiecare pachet tarifar de servicii separat;</p> <p>28.4. o copie a facturii sau, dacă este cazul, a raportului prezentat consumatorilor săi finali în conformitate cu pct. 26 al Anexei 2 la Regulament, atât pentru anul curent, cât și pentru anul precedent.</p>	<p>activitatea financiară este efectuată de către serviciile fiscale, iar stările financiare sunt auditate de companii relevante de audit și publicate pe pagina electronică a întreprinderii. Informațiile reflectate la pct.28.1 sunt disponibile la Agenție, asemenea informații fiind expediate Agenției pe bază lunară și anuală.</p>	<p>28.2. <i>date privind totalul garanțiilor de origine utilizate în perioada 1 aprilie, anul precedent – 31 martie, anul în curs, iar dacă este cazul - pentru fiecare pachet tarifar de servicii separat;</i></p> <p>28.3. <i>o copie a Raportului prezentat consumatorilor săi finali în anul în curs în conformitate cu pct. 26.</i></p>
	<p>Anexa 2, pct. 7</p> <p>CNED calculează mixul rezidual național în conformitate cu Secțiunile 2 și 3 ale prezentei Anexa, bazându-se pe următoarele date:</p> <p>7.1 date privind energia electrică produsă de fiecare centrală electrică conectată la rețeaua de transport, distribuție sau distribuție închisă;</p> <p>7.2 date privind energia totală furnizată către toți consumatorii finali din rețeaua de transport, distribuție sau distribuție închisă;</p>	<p>Propunere de modificare</p> <p>CNED calculează mixul rezidual național în conformitate cu Secțiunile 2 și 3 ale prezentei Anexa, bazându-se pe următoarele date:</p> <p>7.1 date privind energia electrică produsă de fiecare centrală electrică conectată la rețeaua de transport, distribuție sau distribuție închisă;</p> <p>7.2 date privind energia totală distribuită către toți consumatorii finali din rețeaua de transport, distribuție sau distribuție închisă;</p> <p>7.3 date privind pierderile de energie electrică în rețeaua electrică de transport, distribuție sau distribuție închisă;</p> <p>7.4 date privind schimbul realizat de energie electrică pe frontiere individuale;</p> <p>7.5 date privind schimbul de atribute cu mixul european de atribute, în conformitate cu prevederile din Secțiunea 3;</p> <p>7.6 date privind garanțiile de origine utilizate și expirate;</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Din partea OSD este nevoie de obținut datele cu privire la consum citite de pe contoarele/echipamentele de măsurare a energiei electrice.</p>

	<p>7.3 date privind pierderile de energie electrică în rețeaua electrică de transport, distribuție sau distribuție închisă;</p> <p>7.4 date privind schimbul realizat de energie electrică pe frontiere individuale;</p> <p>7.5 date privind schimbul de atribute cu mixul european de atribute, în conformitate cu prevederile din Secțiunea 3;</p> <p>7.6 date privind garanțiile de origine utilizate și expirate;</p> <p>7.7 date privind energia electrică consumată și livrată de către prosumatori și utilizatorii mecanismului contorizare netă, precum și autoproducătorii.</p>	<p>7.7 date privind energia electrică consumată și livrată de către prosumatori și utilizatorii mecanismului contorizare netă, precum și autoproducătorii.</p> <p>Argumentare – Conform Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, nr.168/2019, operatorii de rețea cunosc doar cantitatea de energie distribuită. La pct.8 din Anexa 2 este specificat că OSD transmit datele relevante menționate la pct.7, în particular cele de la subpct.7.2 unde este specificată energia furnizată către consumatorii finali.</p>	
	<p>Anexa 2, pct. 10</p> <p>CNED publică, pe pagina sa web oficială, până la data de 31 mai a anului în curs, un raport cu privire la mixul rezidual național pentru</p>	<p>Propunere de modificare</p> <p>CNED publică, pe pagina sa web oficială, până la data de 31 mai a anului în curs, un raport cu privire la mixul rezidual național pentru anul calendaristic precedent. Raportul include următoarele informații:</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Prevederea de la pct. 10 deja stabilește că Centrul Național pentru Energie Durabilă este instituția care publică informațiile cu privire la Mixul Rezidual Național de care au nevoie furnizorii.</p>

	<p>anul calendaristic precedent. Raportul include următoarele informații:</p> <p>10.3. datele privind structura mixului rezidual național și datele utilizate la determinarea acestuia;</p>	<p>10.3. datele privind structura mixului rezidual național și datele utilizate la determinarea acestuia conform secțiunilor 2 și 3;</p> <p>Argumentare-</p> <p>Această precizare este necesară pentru a cunoaște ce entitate urmează să efectueze calculele menționate la secțiunile 2 și 3, ca ulterior aceste date să poată fi utilizate mai departe de furnizori la efectuarea calculelor ce le revin.</p>	
	<p>Anexa 2, pct. 12</p> <p>În vederea aplicării prezentei Metodologii, indicatorii cu privire la producția, importul și exportul, precum și consumul de energie electrică sunt prezentați sintetic în formă structurată, sub forma unei matrice-rând matematice (matrice cu un rând și 12 elemente sau atribute), sunt indicați în paranteze pătrate „[]”, și includ informații în MWh aferente tuturor surselor listate mai jos, cu respectarea ordinii stabilite:</p> <p>12.1 energie solară,</p>	<p>Propunere de modificare –</p> <p>În vederea aplicării prezentei Metodologii, indicatorii cu privire la producția, importul și exportul, precum și consumul de energie electrică sunt prezentați sintetic în formă structurată, sub forma unei matrice-rând matematice (matrice cu un rând și 12 elemente sau atribute), sunt indicați în paranteze pătrate „[]”, și includ informații în MWh aferente tuturor surselor listate mai jos, cu respectarea ordinii stabilite:</p> <p>12.1. energie solară, 12.2. energie eoliană, 12.3. hidroenergie, 12.4. energie geotermală, 12.5. energie din biomasă, 12.6. energie din surse regenerabile a cărei sursă nu este specificată, 12.7. energie din cărbune 12.8. energie din gaze naturale, 12.9. energie din derivate din petrol, 12.10. energie din combustibili fosili a cărei sursă nu este determinată,</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Pentru a asigura implementarea mecanismelor cu privire la Garanțiile de Origine pentru energia regenerabilă. După este stabilit de Directivele europene, rolul de coordonator al întregii industrii a GO a fost asumat de Asociația Organismelor Emitente (AIB) – instituția jucând un rol vital în asigurarea bunei funcționări a pieței garanțiilor de origine la nivel european. AIB este responsabilă de administrarea și supravegherea Sistemului European de Certificate Energetice (EECS), care standardizează emisia, transferul și anularea certificatelor de origine între statele membre. Acest sistem asigură interoperabilitatea transfrontalieră a certificatelor, facilitând tranzacțiile și recunoașterea GO între țări, contribuind astfel la dezvoltarea unei</p>

	<p>12.2 energie eoliană, 12.3 hidroenergie, 12.4 energie geotermală, 12.5 energie din biomasă, 12.6 energie din surse regenerabile a cărei sursă nu este specificată, 12.7 energie din cărbune tare, 12.8 energie din cărbune brun și lignit, 12.9 energie din gaze naturale, 12.10 energie din derivate din petrol, 12.11 energie din combustibili fosili a cărei sursă nu este determinată, 12.12 energie nucleară.</p>	<p>12.11. energie nucleară, 12.12. alte surse de energie.</p> <p>Argumentare – Considerăm că structura surselor ar trebui să fie simplificată, mai ales pentru tipul utilizat de cărbune (a se vedea eticheta energiei electrice publicată pe pagina electronică a furnizorilor din România precum Electrica sau Hidroelectrică). Este necesar de menționat că contractele de procurare a energiei electrice nu prevăd obligații cu privire la dezvăluirea informațiilor cu privire la tipul de combustibililor utilizați la centrale. Ba mai mult, procurările de energie electrică de pe bursele centralizate (OPCOM/OPEM) nu vizează un producător concret, respectiv aceste procurări nu pot fi încadrate la o anumită sursă.</p>	<p>piețe unice europene pentru garanțiile de origine. Prin intermediul acestei piețe, statele pot exporta surplusul de GO către țări cu o cerere mai mare, în timp ce consumatorii pot achiziționa certificate de origine emise în alte state membre, promovând astfel o piață transparentă și eficientă.</p> <p>Astfel, conform <i>Issuance Based Residual Mix Calculation Methodology</i>, pusă în aplicare de AIB, aceasta prevede că colectarea datelor și calculul propriu-zis sunt realizate în conformitate cu următoarele trei categorii de surse de energie –</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Energie regenerabilă <ol style="list-style-type: none"> 1.1. energie solară, 1.2 energie eoliană, 1.3 hidroenergie, 1.4 energie geotermală, 1.5 energie din biomasă, 1.6 energie din surse regenerabile a cărei sursă nu este specificată 2. Energie nucleară (fără sub-categorii) 3. Energie fosilă <ol style="list-style-type: none"> 3.1. energie din cărbune tare, 3.2 energie din cărbune brun și lignit, 3.3. energie din gaze naturale, 3.4. energie din derivate din petrol, 3.5. energie din combustibili fosili a cărei sursă nu este determinată.
--	---	---	---

			Doar în condițiile în care date detaliate pe sub-categorii nu există, pot fi utilizate informații aferente celor trei categorii majore, și anume: <ol style="list-style-type: none"> 1. Energie regenerabilă 2. Energie nucleară 3. Energie fosilă
Anexa 2, pct. 23	<p>$[EEt^{SS}]$ – cantitatea de energie electrică prezentată în formă structurată a cărei generare, în anul t, a fost sprijinită prin intermediul schemelor de sprijin, instituite prin actele normative cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile începând cu anul 2007. Indicatorul va include și cantitățile de energie electrică generate în regim de cogenerare, implicit de gaze naturale, în condițiile în care Guvernul va decide stabilirea unor scheme de sprijin în acest sens;</p> <p>$CEEt^{FCF\&P}$ – totalul energiei electrice furnizate consumatorilor finali din Republica Moldova, inclusiv pierderile de energie electrică în rețelele de transport, distribuție, și în sistemele de distribuție închisă, publicat de CNED în conformitate cu pct.10.</p>	<p>Propunere de modificare –</p> <p>$[EEt^{SS}]$ – cantitatea de energie electrică prezentată în formă structurată a cărei generare, în anul t, a fost sprijinită prin intermediul schemelor de sprijin, instituite prin actele normative cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile începând cu anul 2007, publicată de CNED în conformitate cu pct.10. Indicatorul va include și cantitățile de energie electrică generate în regim de cogenerare, implicit de gaze naturale, în condițiile în care Guvernul va decide stabilirea unor scheme de sprijin în acest sens;</p> <p>$CEEt^{FCF\&P}$ – totalul energiei electrice furnizate consumatorilor finali din Republica Moldova, inclusiv pierderile de energie electrică în rețelele de transport, distribuție, și în sistemele de distribuție închisă, publicat de CNED în conformitate cu pct.10.</p> <p>Argumentare –</p> <p>Pentru a efectua calculele, furnizorii ar urma să cunoască de unde să poată prelua aceste date.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Respectiva informația este pusă la dispoziție de ANRE pe pagina sa web, în baza prevederii de la pct. 6 a Anexei 2, pentru a fi folosită de toți furnizorii. Prevederea de la pct. are următorul conținut:</p> <p><i>„6. Informațiile cu privire la energia electrică produsă în anul calendaristic precedent de producătorii eligibili care beneficiază de o schemă de sprijin, în sensul Legii nr. 10/2016, cât și producătorii care beneficiază de schema de sprijin stabilită până la intrarea în vigoare a Legii nr. 10/2016 (i.e. începând cu anul 2007), structurată conform pct. 12, sunt făcute disponibile pe pagina web oficială a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică conform prevederilor art. 322, alin. (1) a legii prenotate până la sfârșitul lunii iunie a anului în curs.”</i></p>

	consumatorilor finali din Republica Moldova, inclusiv pierderile de energie electrică în rețelele de transport, distribuție, și în sistemele de distribuție închisă;		
<p>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova</p> <p>Centrul de Armonizare a Legislației</p> <p>Nr. 31/02-126-12309</p>		<p>Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate întocmită în baza expertizei proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, inclus în pct. 470 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023.</p> <p><i>Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.</i></p> <p>Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile:</p>	Se acceptă.

		<p>- transpune parțial (transpune art. 2, pct. 2, pct. 13, pct. 25, pct. 26, pct. 28, pct. 29, pct. 35, pct. 37, pct. 39, pct. 40, pct. 43, pct. 44; art. 7; art. 10; art. 12; art. 13; art. 25 – 27; Anexa II; Anexa III; Anexa VII; Anexa IX) Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 328 din 21 decembrie 2018, CELEX 32018L2001, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva (UE) 2024/1711 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024¹;</p> <p>- transpune Regulamentul delegat (UE) 2023/1184 al Comisiei din 10 februarie 2023 de completare a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului prin instituirea unei metodologii a Uniunii de stabilire a unor norme detaliate pentru producția de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 157 din 20 iunie 2023, CELEX 32023R1184, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul Delegat (UE) 2024/1408 al Comisiei din 14 martie 2024.</p> <p>I. Obiectul proiectului Proiectul național prezentat pentru expertiză de compatibilitate are drept obiectiv principal</p>	
--	--	--	--

		<p>continuarea procesului de transpunere a Directivei (UE) 2018/2001, precum și transpunerea Regulamentului delegat (UE) 2023/1184 în vederea completării și perfecționării legislației naționale în domeniul energiei din surse regenerabile, prin stabilirea mecanismului de calcul al consumului de energie, determinarea modului de determinare a consumului de energie și ponderea energiei din surse regenerabile.</p> <p>Evidențiem că proiectul național propus spre examinare reprezintă un exercițiu de continuitate a armonizării legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene în aspecte ce țin de eficiența energetică, în măsura în care acesta are drept scop implementarea Legii 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, care a asigurat transpunerea parțială a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare).</p> <p>Necesitatea transunerii actelor UE menționate rezultă din obligațiile stabilite de Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, statuate în Capitolul 14 și Capitolul 11, precum și în Anexa VIII la Capitolul 14 „Cooperarea în Sectorul Energetic” din Titlul IV al Acordului, care prevede expres obligația transunerii Directivei 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei</p>	
--	--	---	--

		<p>din surse regenerabile (abrogată și substituită prin Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile).</p> <p><i>Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punct de vedere al transpunerii:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- stabilirea mecanismului pentru consumul de energie din surse regenerabile;- reglementarea modalității de determinare a consumului final (brut, total și sectorial) de energie din surse regenerabile;- stabilirea consumului de energie electrică din surse regenerabile și efectuarea calculelor eferente fiecăreia dintre ele;- fixarea formulelor și metodelor de calcul pentru determinarea ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie electrică;- determinarea consumului final de energie electrică regenerabilă utilizată în sectorul transporturilor;- reglementarea calculelor pentru determinarea consumului de energie regenerabilă utilizată pentru încălzire și răcire. <p>II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE</p>	
--	--	---	--

		<p>Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Capitolului 15 „Energie”.</p> <p>Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene, prezintă relevanță directă dispozițiile următoarelor acte UE:</p> <p>1. Directiva (UE) 2018/2001 stabilește un cadru comun pentru promovarea energiei din surse regenerabile, precum și norme referitoare la sprijinul financiar pentru energia electrică din surse regenerabile, la autoconsumul acestui tip de energie electrică și la utilizarea energiei din surse regenerabile în sectorul încălzirii și răcirii și în cel al transporturilor.</p> <p>Totodată, obligația de transpunere a Directivei (UE) 2018/2001, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC, încorporată în acquis-ul Comunității Energetice în Capitolul „Energie regenerabilă”, rezultă din angajamentele asumate de Republica Moldova în calitate de membru al Comunității Energetice în cadrul Tratatului de constituire a Comunității Energetice.</p> <p>Directiva (UE) 2018/2001 a fost transpusă parțial în legislația națională prin Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse</p>	
--	--	---	--

		<p>regenerabile, acest proiect fiind un exercițiu de continuare a transpunerii acesteia.</p> <p><i>a) Analiza comparativă a transpunerii dispozițiilor Directivei (UE) 2018/2001</i></p> <p>În ceea ce privește transpunerea Directivei (UE) 2018/2001, menționăm că proiectul național asigură transpunerea parțială a actului UE, conform constatărilor de compatibilitate de mai jos.</p> <p>Art. 4 din proiectul național definește o serie de noțiuni relevante domeniului, precum: „energie ambientală”, „mix energetic rezidual”, „biomasă agricolă”, „biomasă forestieră”, „biogaz”, „combustibil pe bază de carbon reciclat”, „biocombustibili, biolichide și combustibili din biomasă care prezintă riscuri reduse din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor”, „culturi bogate în amidon”, „culturi alimentare și furajere”, „reziduu”, „reziduuri agricole, din acvacultură, pescuit și silvicultură” similar definițiilor din art. 2 al Directivei UE.</p> <p>Capitolele II - IV din proiectul național reglementează modul de consum al energiei electrice din surse regenerabile, așa cum e prevăzut la art. 7 din Directiva UE.</p> <p>Pct. 57 din proiectul național stabilește formulele de calcul pentru ponderea de energie din surse regenerabile, cantitatea de energie electrică din</p>	
--	--	--	--

		<p>surse regenerabile, consumul final brut de energie și schemele de sprijin comun, asigurând astfel transpunerea art. 12 și 13 din actul UE.</p> <p>Pct. 15, 30 - 32 din proiect reglementează formulele de calcul pentru consumul final brut de energie din surse regenerabile asigurând transpunerea art. 25 și 26 din actul UE.</p> <p>Pct. 30 – 46 din proiect stabilesc consumul de energie electrică din surse regenerabile, consumul pentru transporturi și ponderea acestuia în consumul final de energie în sectorul transporturilor, asigurând transpunerea art. 27 din actul UE.</p> <p>Anexa 1 la proiectul național reflectă formula de normalizare pentru calculul energiei electrice produse de energia hidroelectrică și eoliană, asigurând transpunerea Anexei II din actul UE.</p> <p>Anexa 3 la proiectul național descrie conținutul de energie pentru fiecare tip de combustibil, asigurând transpunerea Anexei III din Directiva UE.</p> <p>Anexa 6 la proiectul național reglementează metoda de contabilizare a energiei din surse regenerabile utilizate pentru încălzire și răcire, asigurând transpunerea Anexei VII din actul UE, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul delegat (UE) 2022/759 al Comisiei din 14 decembrie 2021.</p>	
--	--	--	--

		<p>Anexa 4 la proiectul național descrie și prezintă tipurile de materie primă pentru producerea de biogaz și biocarburanți avansați, în raport cu care se aplică prevederi specifice, asigurând transpunerea Anexei IX din Directiva UE.</p> <p><i>b) Prevederi ale Directivei (UE) 2018/2001 non-aplicabile</i></p> <p>Următoarele dispoziții ale actului UE nu constituie obiect al transunerii, întrucât stabilesc obligații ce țin de competența instituțiilor UE sau alte prevederi specifice care nu se supun transunerii: art. 32 „Acte de punere în aplicare”, art. 34 „Procedura Comitetului”, art. 35 „Exercitarea delegării de competențe”, art. 36 „Transpunere”, art. 37 „Abrogare”, art. 38 „Intrarea în vigoare”, art. 39 „Destinatari”, Anexele X și XI.</p> <p>2. Regulamentul delegat (UE) 2023/1184 prevede norme detaliate pentru situațiile în care energia electrică utilizată pentru producția de combustibili din surse regenerabile de origine nebiologică poate fi considerată ca fiind în totalitate din surse regenerabile. Aceste norme se aplică producției de combustibili din surse regenerabile de origine nebiologică prin electroliză și, prin analogie, unor filiere de producție mai puțin obișnuite.</p>	
--	--	--	--

		<p>Regulamentul delegat (UE) 2023/1184 nu a constituit obiect al transpunerii în legislația națională, acest proiect fiind un exercițiu primar de transpunere a acestuia.</p> <p>a) Analiza comparativă a transpunerii dispozițiilor Regulamentului delegat (UE) 2023/1184</p> <p>În ceea ce privește transpunerea Regulamentului delegat (UE) 2023/1184, menționăm cu titlu general că proiectul național, prin Anexa 4 a proiectului național, asigură transpunerea actului UE, conform constatărilor de mai jos.</p> <p>Pct. 1 - 2 din Anexa 4 a proiectului stabilesc dispozițiile generale pentru utilizarea energiei electrice la producția de combustibili lichizi și gazeși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi, asigurând transpunerea art. 1 din Regulamentul UE.</p> <p>Pct. 3 din Anexa 4 a proiectului național definește o serie de noțiuni relevante domeniului, după cum urmează: „zonă de ofertare”, „linie directă”, „instalație care produce energie electrică din surse regenerabile”, „producător de combustibil”, „intrare în funcțiune”, „sistem de contorizare inteligentă”, „interval de decontare a dezechilibrelor” în conformitate cu art. 2 din actul UE.</p>	
--	--	--	--

		<p>Secțiunea 1 din Capitolul II din Anexa 4 a proiectului național stabilește norme privind contabilizarea energiei electrice obținute prin racordarea directă la o instalație care produce energie electrică din surse regenerabile așa cum e prevăzut la art. 3 al actului UE.</p> <p>Secțiunea 2 din Capitolul II din Anexa 4 a proiectului național reglementează normele generale pentru contabilizarea energiei electrice preluate din rețea ca fiind în întregime din surse regenerabile în conformitate cu art. 4 din Regulament.</p> <p>Secțiunea 3 din Capitolul II din Anexa 4 a proiectului național stabilește situațiile în care sunt valabile alte condiții pentru contabilizarea energiei electrice preluate din rețea ca fiind în întregime din surse regenerabile așa cum e prevăzut de art. 5 - 7 din actul UE.</p> <p>Capitolul III din Anexa 4 a proiectului național stabilește cerințele de raportare și certificare pentru producătorii de combustibili în conformitate cu art. 8 - 9 din Regulamentul european.</p> <p>Pct. 23 și 24 din Anexa 4 a proiectului național stabilesc dispozițiile finale și tranzitorii în spiritul Regulamentului UE (cu diferențele temporale existente).</p>	
--	--	---	--

		<p><i>a) Prevederi ale Regulamentului delegat (UE) 2023/1184 non-aplicabile</i></p> <p>Dispozițiile art. 10 și 12 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații pentru instituțiile Uniunii Europene sau reflectă norme de intrarea în vigoare a Regulamentului, care nu se supun transpunerii.</p> <p>III. Respectarea mecanismului de armonizare</p> <p><i>a) Obiecții privind clauza de armonizare</i></p> <p>Este necesară redactarea clauzei de armonizare și reflectarea articolelor din actul UE care au fost transpuse, cu respectarea prevederilor pct. 34 și 36 din HG 1171/2018. Așadar, clauza de armonizare va fi expusă în următoarea redacție:</p> <p>”Prezentul Regulament transpune:</p> <p>- transpune parțial (transpune art. 2, pct. 2, pct. 13, pct. 25, pct. 26, pct. 28, pct. 29, pct. 35, pct. 37, pct. 39, pct. 40, pct. 43, pct. 44; art. 7; art. 10; art. 12; art. 13; art. 25 – 27; Anexa II; Anexa III; Anexa VII; Anexa IX) Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene</p>	<p>Se acceptă Clauza de armonizare a fost redactată conform sugestiei CAL.</p>
--	--	--	---

		<p>seria L 328 din 21 decembrie 2018, CELEX 32018L2001, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva (UE) 2024/1711 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024;</p> <p>- transpune Regulamentul delegat (UE) 2023/1184 al Comisiei din 10 februarie 2023 de completare a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului prin instituirea unei metodologii a Uniunii de stabilire a unor norme detaliate pentru producția de combustibili lichizi și gazeți de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 157 din 20 iunie 2023, CELEX 32023R1184, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul Delegat (UE) 2024/1408 al Comisiei din 14 martie 2024. ”</p> <p>b) Obiecții privind Tabelele de concordanță</p> <p>În calitate de stat candidat la aderare la UE, Tabelul de concordanță urmează să reflecte, în cazul Directivei 2018/2001/UE, versiunea consolidată de instituțiile UE a actului UE, astfel cum a fost modificată ultima oară prin Directiva (UE) 2024/1711 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024, ci nu versiunea adaptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC. În context, Compartimentul „Observații” din Tabelul de concordanță va reflecta textul adaptat al elementelor structurale ale Directivei și explicațiile</p>	<p>Se acceptă TC-ul pentru Legea nr. 10/2016 a fost redactat conform sugestiilor CAL.</p>
--	--	---	--

		<p>ce se impun referitoare la diferențele dintre textul actului UE și cel național și motivația preluării versiunii adaptate.</p> <p>Totodată, la compartimentul 7 al Tabelului este necesară reflectarea denumirii Legii care a asigurat transpunerea articolelor care nu sunt transpuse de proiect.</p> <p>La compartimentul 8 al Tabelului se vor include calificativele de compatibilitate, așa cum sunt formulate în pct. 42 din HG 1171/2018.</p> <p>V. Concluzii</p> <p>Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, se va asigura revizuirea documentelor anexate prin prisma obiecțiilor enunțate în prezenta Declarație de compatibilitate.</p> <p>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE</p>	
<p>Ministerul Muncii și a Protecției Sociale Nr. 17/5581 din 02.11.2024</p>		<p>Lipsa propunerilor și obiecțiilor</p>	<p>Se acceptă</p>

Avizare și consultare publică repetată			
Consiliul Concurenței	Nr. DJ-06/815-1682 din 11 decembrie 2024	<p>Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 11 decembrie 2024, a examinat, repetat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile (număr unic 920/MEn/2024) și, în limitele competenței sale, comunică următoarele.</p> <p>Având în vedere că propunerea prezentată în avizul Plenului Consiliului Concurenței nr. DJ-06/760-1599 din 18 noiembrie 2024 nu a fost luată în considerare, reiterăm propunerea de argumentare a valorii multiplicatorilor "1,2", "1,5", "2" și "4" din proiect cu prezentarea analizei economice și a calculelor privind modul de determinare a cuantumului multiplicatorilor propuși "1,2", "1,5", "2" și "4".</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>În Nota Informativă la proiect (subcapitolul 2.2. <i>Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative</i>) s-a introdus o referință la art. 27, alin. (2) din Directiva 2018/2001 care stabilește utilizarea multiplicatorilor în sectorul transporturi și energie electrică.</p> <p>Legislația europeană, în special Directiva RED II, prevede utilizarea multiplicatorilor ca instrument de susținere a tranziției către surse de energie regenerabilă. Aceștia sunt estimați în cadrul unor procese complexe de evaluare a impactului ce combină evaluările științifice, tehnice și economice, însoțite de un dialog direct și adânc cu comunitatea europeană de experți, mediul academic și businessul.</p> <p>Multiplicatorii sunt introduși pentru a încuraja utilizarea anumitor tipuri de</p>

			<p>combustibili și pentru a aborda dificultățile practice legate de monitorizarea și raportarea consumului de energie regenerabilă.</p> <p>În cazul <u>biocombustibililor și biogazului</u> produse din materiile prime enumerate în Anexa IX la RED II, conținutul lor energetic este multiplicat de două ori. Această măsură reflectă sustenabilitatea ridicată a acestor surse, care provin din deșeuri, reziduuri agricole, forestiere sau alge, și care nu concurează cu producția alimentară. Astfel, utilizarea lor este încurajată ca o soluție eficientă pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi.</p> <p>Pentru <u>energia electrică din surse regenerabile</u>, multiplicatorii diferă în funcție de sectorul de transport. Energia furnizată vehiculelor rutiere este considerată de patru ori conținutul său energetic, ceea ce subliniază importanța electrificării acestui sector, responsabil pentru o mare parte din emisiile de CO₂.</p> <p>Mai mult decât atât, în acest domeniu, poate fi dificil să se monitorizeze cu precizie consumul fiecărui kWh de energie regenerabilă utilizat în transporturile rutiere, fiind admis că doar 25% din energia electrică folosită</p>
--	--	--	---

			<p>pentru alimentarea transporturilor electrice cu energie electrică are loc în spații publice. Prin utilizarea multiplicatorilor, este reflectat mai corect contribuția reală a energiei regenerabile la mobilitatea rutieră.</p> <p><u>În cazul combustibililor regenerabili pentru aviație și transportul maritim,</u> care nu sunt produși din culturi alimentare sau furajere, se aplică un multiplicator de 1,2. Această abordare oferă un stimulent suplimentar pentru utilizarea combustibililor alternativi sustenabili în sectoare unde electrificarea este mai dificilă, cum ar fi biocombustibili avansați sau combustibili sintetici. Noua politică a Comisiei Europene aferentă sectorului aviatic este și mai dură, însă aceasta deocamdată nu este transpusă în legislația națională.</p> <p>Astfel, concluzionăm că multiplicatorii sunt introduși pentru a stimula tranziția către energie regenerabilă în economia națională și pentru a accelera adoptarea tehnologiilor verzi. Aceștia consideră specificul fiecărui sector și nivelul de dificultate în reducerea emisiilor, oferind astfel un avantaj competitiv surselor regenerabile și încurajând investițiile în infrastructura și tehnologiile necesare. Multiplicatorii</p>
--	--	--	--

			joacă un rol important în atingerea obiectivelor stabilite de legislația națională, oferind un impuls suplimentar adoptării surselor regenerabile de energie și facilitând progresul către o economie mai verde și mai sustenabilă.
Camera de Comerț și Industrie	Nr. 1223-03/17 din 13.12.2024	Se susține proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, remis spre expertizare.	Se acceptă
Biroul Național de Statistică Nr. 13/1-02-96 din 05.12.2024		Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă
FEE-Nord Nr. 12-1102 din 05.12.2024		Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă
Secretariatul Comunității Energetice (comentarii in regim TC la proiectul de regulament)	Pct. 15	Având în vedere că aceste criterii de sustenabilitate se aplică doar instalațiilor cu o capacitate termică totală de peste 2 MW, se poate utiliza textul „instalații pe bază de biogaz”. În același timp, norma de la subpct. 15.4, partea „în baza unor certificate de sustenabilitate/ durabilitate ce asigură și trasabilitatea resursei, emise în cadrul schemelor voluntare de certificare, care la rândul lor sunt bazat pe sistemul de echilibrare a masei (cu respectarea criteriilor de durabilitate și reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră).” Nu are o	Se acceptă. Norma a fost inclusă la pct. 15.4 (a versiunii modificate/definitivate a proiectului).

		aplicabilitate generală și ar fi trebuită înserată în alt Capitol.	
	Pct. 17	Este sugerată includerea unui punct nou care ar stabili cerințele necesar de considerat în cazul producerii energiei electrice din combustibili din biomasă.	<p>Se acceptă. A fost introdus pct. 17 cu următorul text: "17. <i>Energia electrică produsă din combustibili din biomasă este luată în considerare numai dacă se îndeplinește una dintre următoarele cerințe:</i> 17.1. <i>este produsă în instalații cu o putere termică nominală de intrare totală mai mică de 50 MW;</i> 17.2. <i>pentru instalațiile cu o putere termică nominală de intrare totală cuprinsă între 50 și 100 MW, este produsă prin utilizarea cogenerării de înaltă eficiență sau, pentru instalațiile de producere doar a energiei electrice (centralele termoelectrice), cu atingerea unei performanțe energetice asociate cu cele mai bune tehnici disponibile, în sensul Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale;</i> 17.3. <i>pentru instalațiile cu o putere termică nominală de intrare totală mai mare de 100 MW, este produsă prin utilizarea cogenerării de înaltă eficiență sau, pentru instalațiile de producere doar a energiei electrice (centralele termoelectrice), cu</i></p>

		<p>În același timp, se va reține că formularea utilizată în versiunea în Engleză a RED II, aferentă unor praguri de la care intervin anumite obligații este următoarea –</p> <p>„total rated thermal input equal to”, care nu este corect tradusă în versiunea Română a Directivei și proiectul de Regulament – „putere termică nominală totală mai mica”.</p> <p>Prin urmare, echivalentul a fi utilizat în actele normative din Republica Moldova ar urma să utilizeze sintagma ”putere termică nominală de intrare totală egală sau mai mare”.</p>	<p><i>obținerea unui randament electric net de cel puțin 36%;</i></p> <p><i>17.4. este produsă prin aplicarea captării și stocării CO2 din biomasă.”</i></p> <p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.</p>
Pct. 30		Se impune o revizuire a prevederilor de la pct. 30, în vederea evitării textului care se dublează.	Se acceptă. Prevederea a fost revizuită.
Pct. 31		<p>Art. 26. RED II definește o limită pentru biocombustibili, biolichide și combustibili pe bază de biomasă, produși din culturi alimentare și furaje, precum și din culturi cu risc ridicat de ILUC.</p> <p>În prezent, această limitare este transpusă în Capitolul III (Transport), dar nu și pentru energie electrică și H&C.</p> <p>Ar fi mai bine să avem un paragraf dedicat acestui aspect în Capitolul I (dispoziții generale), care să cuprindă întregul cadru normativ și să se aplice oricărei secțiuni relevante.</p>	<p>Se acceptă. O normă cu caracter general a fost prevăzută și la Capitolul Considerații Generale, cu aplicabilitate pentru toate sectoarele relevante subiectului.</p>

		<p>Totodată, la subpct. 31.1, se va ține cont de faptul că RED II utilizează noțiunea de „energie utilizată”, și nu „combustibili utilizați” în transport. Astfel, la numitor se va utiliza echivalentul energiei a tuturor tipurilor de purtători de energie utilizați.</p>	<p>Se acceptă. Versiunea revizuită a prevederii are următorul conținut „34. <i>La calcularea cantității de energie aferentă consumului de biocarburanți și combustibili din biomasă produși din culturi alimentare și furajere, se ține cont de faptul că în conformitate cu prevederile Art. II, alin. (12), lit. 1) al Legii nr. 331/2023 pentru modificarea Legii nr. 10/2016, contribuția acestora, ca pondere în consumul final de energie regenerabilă în sectorul transporturilor, este limitată la 2 % din conținutul energetic al combustibililor utilizați în sectorul transporturilor rutiere și al transporturilor feroviare</i>”.</p>
	Pct. 32	<p>Textul <i>”Cantitățile de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile se consideră a fi produse din surse regenerabile doar în cazul în care cantitatea de energie electrică din surse regenerabile utilizată pentru producerea acestora este exclusă din consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile la determinarea ponderii acesteia în consumul final brut”</i> este deja prevăzut/inclus de norma de la pct. 30.4 și 30.5.</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările necesare în prevederile menționate.</p>
	Pct. 36	<p>Textul aferent indicelui „$CB_t^{LIC,Av\&Mar}$ – cantitatea de energie aferentă consumului de biocarburanți</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.</p>

		lichizi sustenabili în sectorul aviației și maritim, în anul t ”, va fi completat cu sintagma ” cu excepția celor produși din culturi alimentare și furajere” pentru a corespunde prevederii RED II, art. 27, para (2), lit. c).	
	Pct. 38	Formula de calcul a $CC_t^{RFNBO} = C_t^{H2} + CC_t^{alti-RFNBO}$ va include și următoarele componente - $C_t^{H2,Av\&Mar}$ și $C_t^{alti-RFNBO,Av\&Mar}$, pentru a include utilizarea hidrogenului și a altor combustibili RFNBO în sectorul maritim și aviatic, față de conținutul energetic al cărora se utilizează multiplicatorul 1,2.	Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.
	Pct. 40	Se va reține că RED II, în art. 27, lit. a), prevede – ”Pentru calculul numitorului se va lua în considerare conținutul energetic al combustibililor pentru transport rutier și feroviar furnizați pentru consum sau utilizare pe piață, și anume: petrol, motorină, gaz natural, biocombustibili, biogaz, combustibili transportabili lichizi și gazeși de origine non-biologică, combustibili carbonici reciclați și energie electrică furnizate sectoarelor de transport rutier și feroviar.” Prin urmare, de la indicele $CF_t^{SER-E,T}$ – consumul de energie electrică din surse regenerabile în sectorul transporturi, în anul t , fiind luate în considerare multiplicatorii stabiliți la pct. 30.3., se va elimina textul” din surse regenerabile”.	Se acceptă. Au fost operate modificările necesare.
Expertiză			

Ministerul Justiției	Nr. 04/2-11112 din 17.12.2024	<p>Urmare examinării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile (număr unic 920/MEEn/2024), comunicăm următoarele.</p> <p>Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei de fundamentare, proiectul de act normativ este elaborat în temeiul art. 10 lit. k¹) din <i>Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile</i>, care stabilește atribuția Guvernului de a aproba Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile. Obiectivul urmărit de această intervenție rezidă în dezvoltarea și implementarea unui mecanism transparent, clar și standardizat de calcul al consumului de energie din surse regenerabile și determinarea ponderii acestuia în consumul final brut de energie, cu aplicare până la sfârșitul anului 2050. Acest mecanism va permite monitorizarea anuală și raportarea conformă cu cerințele europene, asigurând atingerea obiectivului național de 27% energie regenerabilă în mixul energetic până în 2030. În context, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul emiterii actului normativ.</p>	Se ia act
	La pct. 3:	<p>Totodată, aferent rigorilor normative, se vor reține următoarele:</p> <p>La proiectul hotărârii: textul „art. (11)” se va substitui cu textul „art. 11”, deoarece potrivit art. 51 alin. (3) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, articolele se ordonează consecutiv, după numere, exprimate,</p>	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.

	de regulă, prin cifre arabe, începând cu primul și terminând cu ultimul, fără utilizarea parantezelor. Totodată, elementele structurale, care constituie temei juridic pentru emiterea prezentei hotărâri, vor fi expuse fără a fi separate prin virgulă;	
	expresia „precum și o publică pe pagina sa web oficială” se va substitui cu textul „și o publică pe site-ul web oficial”, potrivit terminologiei utilizate în <i>Regulamentul cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și la cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora</i> , aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 728/2023</i> (observația este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect);	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.
	în propoziția a doua, cuvântul „Totodată” se va exclude ca excedent, iar privitor la abrevierea „CNED” semnalăm că aceasta poate fi utilizată numai după explicarea denumirii în text, la prima folosire (art. 54 din <i>Legea nr. 100/2017</i>).	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.
La pct. 4	este eronată expresia „prezentului Regulament”, deoarece respectiva nu este integrată în conținutul Regulamentului, dar al hotărârii.	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.
	La pct. 5, pentru o exprimare adecvată în context, sintagma „de a divulga informații” se va substitui cu sintagma „de a prezenta informații”.	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.
	La proiectul Regulamentului: Întru corectitudinea redactării, parafa de aprobare se va indica după cum urmează: „Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. /2024”.	Se acceptă Au fost operate modificările necesare.

	Alineatele unu și doi din clauza de armonizare	nu este necesară utilizarea repetată a termenului „transpune” și urmează a fi exclus. Totodată, semnalăm că, clauza de armonizare se plasează după denumirea Regulamentului și se expune fără numerotare.	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.
	La pct. 2	cuvintele „Prezentul Regulament” se vor substitui cu textul „Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile (în continuare – Regulament)”.	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.
	La pct. 5, 8,	se va reda denumirea corectă a Legii nr. 10/2016 – <i>privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile</i> . Concomitent, relevăm că în textul proiectului se va utiliza fie denumirea deplină a legii, fie cea prescurtată (<i>Legea nr. 10/2016</i>).	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.
	La sbp. 14.4:	textul „Anexa 1” se va substitui cu textul „Anexa nr. 1” (observația se referă la toate situațiile din textul Regulamentului și parafele tuturor anexelor);	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.
		cuvintele „a prezentului Regulament” se vor exclude. Potrivit art. 55 alin. (4) din <i>Legea nr. 100/2017</i> , în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ. Observația dată este valabilă și pentru toate situațiile similare din proiect.	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului, astfel încât să fie înlăturate toate cazurile de utilizare a cuvântului „prezentul/prezenta”.
	La pct. 25	recomandăm, după sintagma „Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică” completarea cu textul „(în continuare – ANRE)”, iar sintagma „Centrul Național pentru Energie Durabilă” se va	Se acceptă parțial. ANRE nu este o structură-cheie responsabilă de implementarea Regulamentului și, prin urmare,

		substitui cu abrevierea „CNED”, precum este stabilit la pct. 5.	considerăm acceptabil ca denumirea instituției să fie prezentată pe lung în orice context. Totodată, au fost operate modificările necesare aferente CNED.
	La anexa nr. 4: La pct. 1	Cu referire, obiectul de reglementare al Regulilor propuse, se va ajusta prevederilor pct. 33 din proiectul Regulamentului, potrivit căruia „ <u>Aspecte tehnice</u> de reglementare a situațiilor în care energia electrică utilizată pentru producția de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi poate fi considerată ca fiind în totalitate din surse regenerabile, sunt stabilite în Anexa 4 la prezentul Regulament.”.	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.
	La pct. 1	cuvintele „Prezentele Reguli” se vor substitui cu textul „Regulile cu privire la producerea de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi (în continuare – Reguli)”.	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.
		La pct. 2, cuvintele „Regulile stabilite în prezenta Anexă” se vor substitui cu cuvintele „Prezentele Reguli”.	Se acceptă parțial. A fost păstrat doar termenul ”Reguli”, cuvântul ”prezentele/Prezentul” fiind eliminat din tot proiectul.
	La pct. 3,	în ultimul alineat, abrevierea „HANRE” se va substitui cu sintagma „Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE”. În conformitate cu art. 9 alin. (5) lit. g) din <i>Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică</i> , <u>Consiliul de administrație</u> are atribuția de a aproba actele normative de reglementare în domeniul energiei, preturile reglementate,	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.

		tarifele reglementate, planurile de dezvoltare, planurile de investiții și a adopta alte hotărâri în conformitate cu legile sectoriale.	
	La pct. 13	pentru claritatea normei, necesită concretizare textul „articolele 5, 6 și 7”. Totodată, se va ține cont că, atunci când se enumeră mai mult de două elemente structurale consecutive, enumerarea se redă prin cratimă.	Se acceptă Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.
	La pct. 17	textul „Codul rețelelor electrice privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, aprobat de ANRE” se va substitui cu textul „Codul rețelelor electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE”.	Nu se acceptă. Guvernul și ANRE transpun la zi în legislația națională pachetul legislativ privind piața de energie electrică adoptat în cadrul Comunității Energetice, i.e. <i>Electricity Integration Package</i> , care include și o serie de Coduri de rețea. Astfel, pentru a nu transpune toate codurile europene într-un (mega) Cod național – abordarea pusă în practică până astăzi, se urmărește transpunerea actelor UE în acte de reglementare separate. Respectiv, Liniile directoare (Ghidul) UE privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, este la zi transpus în Codul rețelelor electrice privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, a cărui aprobare de ANRE este planificată pentru trimestrul I, 2025, împreună cu celelalte componente ale EIP.
	La sbp. 20.1.3	se va exclude textul „articolul 4” ca fiind excedent.	Se acceptă

			Au fost operate modificările necesare pe structura Regulamentului.
	Capitolul IV (pct. 23 și 24)	urmează a fi exclus, deoarece dispozițiile finale și tranzitorii sunt caracteristice legilor, iar în cazul actelor normative ale Guvernului, acestea urmează a fi plasate în textul hotărârii.	Se acceptă. Dispoziții finale și tranzitorii din proiectul Regulamentului au fost plasate în textul Hotărârii de Guvern (a se vedea textul pct. 6-8).
		Cu titlu de remarcă generală, la definitivarea proiectului se va ține cont de art. 49 alin. (4) din <i>Legea nr. 100/2017</i> , potrivit căruia „Dacă un act normativ are mai multe anexe, acestea sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, în ordinea în care au fost enunțate în textul actului.”.	Se acceptă. Au fost operate modificările necesare.
		Adițional, se va reține că, elementele structural-complexe cum ar fi secțiunile și capitolele nu pot fi constituite dintr-un singur punct (secțiunea 2 pct. 18, secțiunea 2.1 pct. 19, secțiunea 3 pct. 23, secțiunea 4 pct. 24, secțiunea 3 pct. 40, secțiunea 4 pct. 41, secțiunea 4 pct. 50, secțiunea 2 pct. 55, secțiunea 2.1 pct. 56, secțiunea 2.2 pct. 57 din Regulament etc., precum și în textul anexelor). Totodată, se va reține că secțiunile se numerotează în conformitate cu art. 53 din <i>Legea nr. 100/2017</i> .	Se acceptă. Au fost operate modificările necesare.
Centrul Național Anticorupție	Nr. 06/2/22255 din 18.12.2024	RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE la proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile (număr unic 920/MEn/2024) Nr. EHG24/10207 din 18.12.2024	Se acceptă.

		<p>Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.</p>	
	<p>I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului</p> <p>I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului</p> <p>I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului</p>	<p>Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Energiei, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „<i>etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:</i></p> <p><i>a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;</i></p> <p><i>b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;</i></p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p><i>c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;</i> <i>d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;</i> <i>e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate".</i></p> <p>Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:</p> <p><i>„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin posta sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.</i> <i>(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor".</i></p> <p>Se constată că anunțul privind organizarea consultării publice, proiectul și nota de fundamentare la acesta au fost plasate pe pagina web a Ministerului Energiei www.energie.gov.md la compartimentul Transparență decizională/ Consultări publice, precum și pe portalul www.particip.gov.md.</p>	
--	--	---	--

	<p>I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului</p>	<p>În aceste condiții, se consideră că autorul a respectat prevederile legale privind transparența în procesul decizional.</p> <p>Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile a fost elaborat în vederea transpunerii cadrului comunitar în domeniu, precum și în temeiul prevederilor Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile care prevede obligația Guvernului de a aproba Regulamentul prenotat.</p> <p>În nota de fundamentare se menționează că: <i>„Obiectivul urmărit de această intervenție este dezvoltarea și implementarea unui mecanism transparent, clar și standardizat de calcul al consumului de energie din surse regenerabile și determinarea ponderii acestuia în consumul final brut de energie, cu aplicare până la sfârșitul anului 2050. Acest mecanism va permite monitorizarea anuală și raportarea conformă cu cerințele europene, asigurând atingerea obiectivului național de 27 procente energie regenerabilă în mixul energetic până în 2030, după cum a fost aprobat de Consiliul Ministerial sprijinind adoptarea măsurilor corective necesare pentru respectarea angajamentelor asumate”.</i></p> <p>Proiectul promovează interesul public manifestat prin dezvoltarea și implementarea unui mecanism</p>	
--	--	--	--

	<p>I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect</p> <p>I.5. Justificarea soluțiilor proiectului</p> <p>I.5.1. Suficientă argumentării din nota informativă.</p>	<p><i>transparent, clar și standardizat de calcul al consumului de energie din surse regenerabile și determinarea ponderii acestuia în consumul final brut de energie.</i></p> <p>În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „<i>nota de fundamentare care cuprinde:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;</i> <i>b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;</i> <i>c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;</i> <i>d) analiza impactului de reglementare;</i> <i>e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;</i> <i>f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;</i> <i>h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;</i> <i>i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."</i> <p>Nota de fundamentare stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.</p> <p>Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare</p>	
--	---	---	--

	I.5.2. Argumentarea economică-financiară.	<p>trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”.</p> <p>În nota de fundamentare la compartimentul „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative” autorul proiectului prezintă informații detaliate cu privire la acest aspect.</p>	
	<p>II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului</p> <p>III. II.1. Limbajul proiectului</p>	<p>Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „<i>textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]</i></p> <p>a) <i>se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]</i></p> <p>c) <i>terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]</i></p> <p>e) <i>se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]</i></p> <p>f) <i>se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;</i></p> <p>g) <i>se evită tautologiile juridice;</i></p> <p>h) <i>se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]</i>”.</p> <p>Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale</p>	Se acceptă.

	<p>II.2. Coerența legislativă a proiectului</p> <p>II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect</p> <p>II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului</p>	<p>și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.</p> <p>În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.</p> <p>Proiectul reglementează activitatea entităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în acesta.</p> <p>În proiect nu au fost atestate norme care induc confuzie în stabilirea procedurii de exercitare a atribuțiilor acestor entități.</p> <p>Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.</p>	
	<p>III. Concluzia expertizei</p>	<p>Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile a fost elaborat în vederea transunerii cadrului comunitar în domeniu, precum și în temeiul prevederilor Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile care prevede obligația Guvernului de a aproba Regulamentul prenotat.</p> <p>În nota de fundamentare se menționează că: „Obiectivul urmărit de această intervenție este</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p><i>dezvoltarea și implementarea unui mecanism transparent, clar și standardizat de calcul al consumului de energie din surse regenerabile și determinarea ponderii acestuia în consumul final brut de energie, cu aplicare până la sfârșitul anului 2050. Acest mecanism va permite monitorizarea anuală și raportarea conformă cu cerințele europene, asigurând atingerea obiectivului național de 27 procente energie regenerabilă în mixul energetic până în 2030, după cum a fost aprobat de Consiliul Ministerial sprijinind adoptarea măsurilor corective necesare pentru respectarea angajamentelor asumate”.</i></p> <p>La fel, în nota de fundamentare la compartimentul „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative” autorul proiectului prezintă informații detaliate cu privire la acest aspect.</p> <p>În final, menționăm că, în redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.</p>	
--	--	--	--

Secretar de Stat

/semnat electronic/

Carolina NOVAC